

Industriemonitor

Jaargang 5 – februari 2001

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2000-2001	= 2000 tot en met 2001
2000/2001	= het gemiddelde over de jaren 2000 tot en met 2001
2000/'01	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2000 en eindigend in 2001
1990/'91–2000/'01	= boekjaar enz. 1990/'91 tot en met 2000/'01

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Drs. R.L. Vellekoop
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Beheer

Inlichtingen

Tel. (045) 570 70 70
Fax (045) 572 62 68
E-mail: Infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Voorburg/Heerlen, 2001.
Bronvermelding is verplicht.
Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Prijzen zijn excl. administratie- en
verzendkosten.

Prijs: f 190,- / € 86,22 per jaar
(11 nummers)

Losse nummers f 26,- / € 11,80

Kengetal: K-2/2001

ISSN 1384 - 6965

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Industrie totaal

Nederland en de Industrie 5

Industrie per branche

Voedings- en genotmiddelenindustrie 9
Textiel-, kleding- en lederindustrie 15
Papier- en grafische Industrie 21
Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofindustrie 27
Metaal-, elektronische en transportmiddelenindustrie 33
Hout-, bouwmaterialen- en overige Industrie 41

Gepubliceerde artikelen 46

Gepubliceerde producttabellen 47

Andere CBS-publicaties 48

Informatieservice 49

Alfabetische begrippenlijst 50

Nederland en de industrie

De Nederlandse conjunctuur lijkt voorlopig over de top heen, blijktens de ontwikkeling van verschillende economische indicatoren. Wel blijft de economie groeien, maar het tempo van de groei ligt lager dan voorheen. In de industrie vlakt de groei van de productie in de tweede helft van 2000 wat af. De verwachtingen van de ondernemers voor het eerste kwartaal van 2001 zijn gematigd.

Conjunctuur over de top heen

Aan het begin van het nieuwe jaar geven meerdere economische indicatoren aan dat de ontwikkeling van de conjunctuur in ons land over haar top heen lijkt te zijn. Zo komt de groei van de gezinsconsumptie in oktober uit op 2,0%. Vooral de volumegroei van de bestedingen aan duurzame consumptiegoederen is na het eerste kwartaal van het vorig jaar teruggefallen. Het consumentenvertrouwen laat in januari van dit jaar een duidelijke daling zien. De groei van de productie in de industrie vlakt in de tweede helft van 2000 af. Verder blijkt de werkloosheid niet verder te dalen en komen er minder vacatures bij dan in de voorafgaande jaren.

Volgens de nieuwste kwartaalraming ligt de economische groei in het derde kwartaal van 2000 op 3,3%, terwijl dit cijfer in het tweede kwartaal nog op 4,1% uitkwam. De inflatie bedraagt gemiddeld over het vorig jaar 2,6%, het hoogste jaargemiddelde sinds 1994. Voor het eerst in tien jaar is op de Amsterdamse beurs het gemiddelde jaarrendement op Nederlandse aandelen negatief.

Productie industrie: grillig verloop

De bedrijvigheid in de industrie vertoont in de laatste maanden van 2000 een grillig beeld. In november is het volume van de industriële productie met 2,6% gestegen ten opzichte van de voorafgaande maand, terwijl dit in oktober nog met 3% ten opzichte van september was gedaald. In de eerste elf maanden van 2000 is de industriële productie 2,8% groter dan in dezelfde periode een jaar eerder. De groei van de productie vlakt in de tweede helft van het jaar wat af.

De omzet in de industrie laat behoorlijke groeicijfers zien: november 2000 scoort ruim 15% hoger dan november 1999. Gemeten over het hele jaar 2000 ligt de industriële omzet zo'n 14% hoger dan in het jaar 1999. Deze forse groei is grotendeels te danken aan hogere afzetprijzen.

Orderontvangsten dalen

In november blijkt de waarde van de ontvangen orders nauwelijks te zijn gestegen, vergeleken met november van het voorafgaande jaar. Weliswaar is

de waarde van de binnenlandse orders toegenomen, maar daar staat tegenover dat de waarde van de buitenlandse orders tegelijkertijd is gedaald. Vervolgens blijkt uit de Conjunctuurtest van december 2000 dat de orderontvangsten uit binnen- en buitenland in vergelijking met de voorafgaande maand beide dalen. Hieruit wordt duidelijk dat de ondernemers hun werkvoorraad zien teruglopen. Het indexcijfer van de orderpositie, een maat voor het aantal maanden werk in voorraad, is in december met bijna een halve punt gedaald tot 100,5. Daarmee is de werkvoorraad in december lager dan in de vijf daaraan voorafgaande maanden.

Producentenvertrouwen slinkt

Het vertrouwen van de ondernemers in de industrie is in december fors gedaald. De stemmingsindicator van de industriële producenten komt na een daling van 2,3 punten ten opzichte van november uit op een waarde van 3,8. Hiermee bereikt het producentenvertrouwen de laagste waarde sinds juli 1999. De indicator is opgebouwd uit drie deelin indicatoren: de verwachte bedrijvigheid, het oordeel van de ondernemers over de orderpositie en het oordeel over de voorraden gereed product.

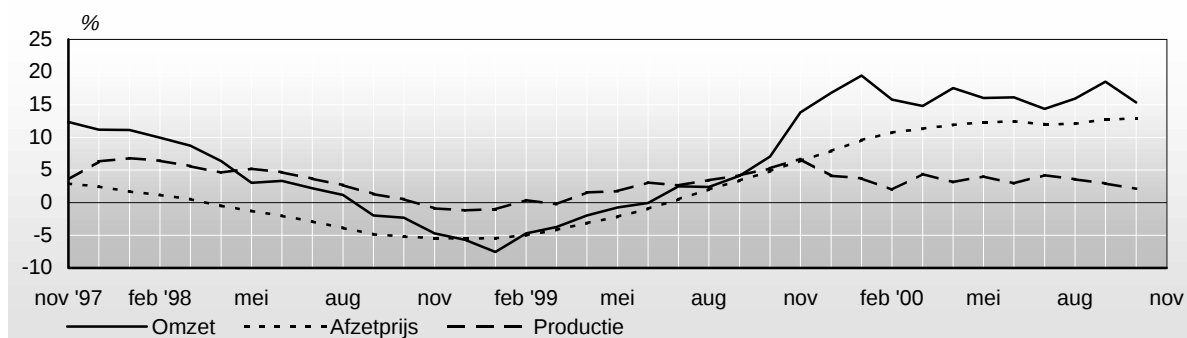
Bezettingsgraad stabiel

De bezettingsgraad van de productie-installaties ligt aan het einde van het vierde kwartaal van 2000 op 84,8%, vrijwel even hoog als een kwartaal eerder. Tekorten aan geschikte arbeidskrachten vormen nog steeds productiebelemmeringen voor een deel van de producenten: 9% van de industriële bedrijven meldt deze problemen.

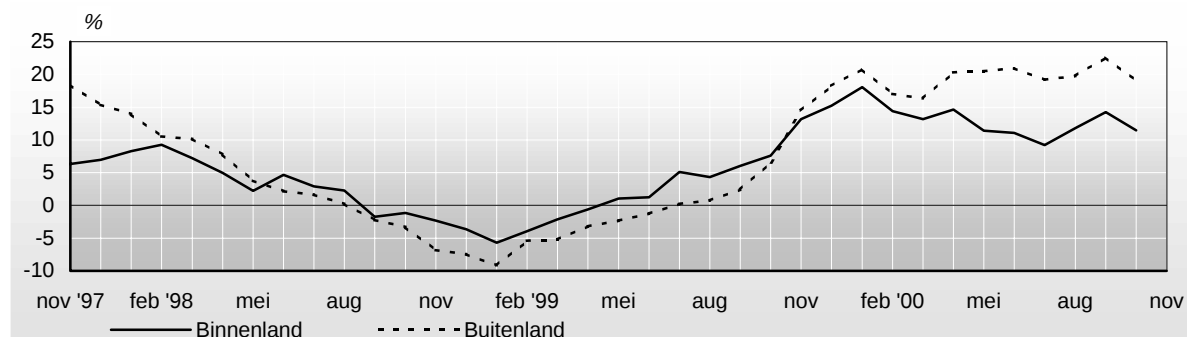
Verwachtingen

Bij de Conjunctuurtest van december 2000 geven de ondernemers in de industrie aan geen productietoename te verwachten in de eerste drie maanden van 2001. Wel wordt een verdere stijging verwacht van de afzetprijzen, zodat nominale grootheden zoals de omzet in de industrie een toename zullen kunnen laten zien.

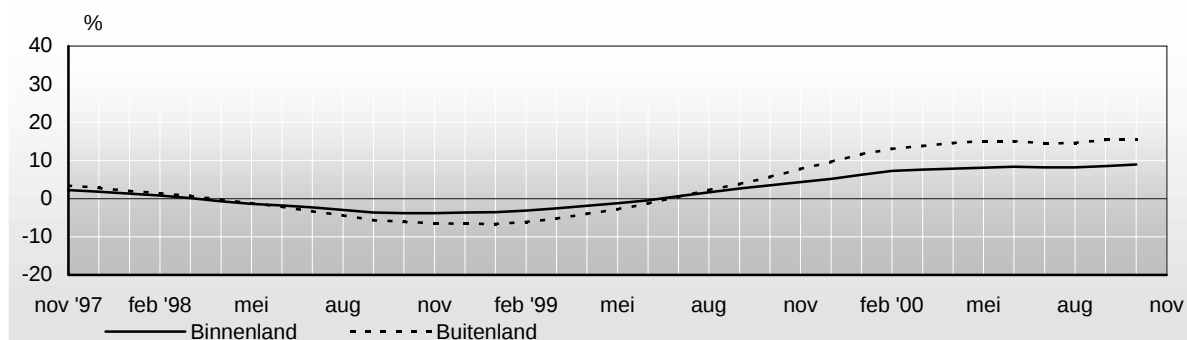
Omzet, afzetprijs en productie

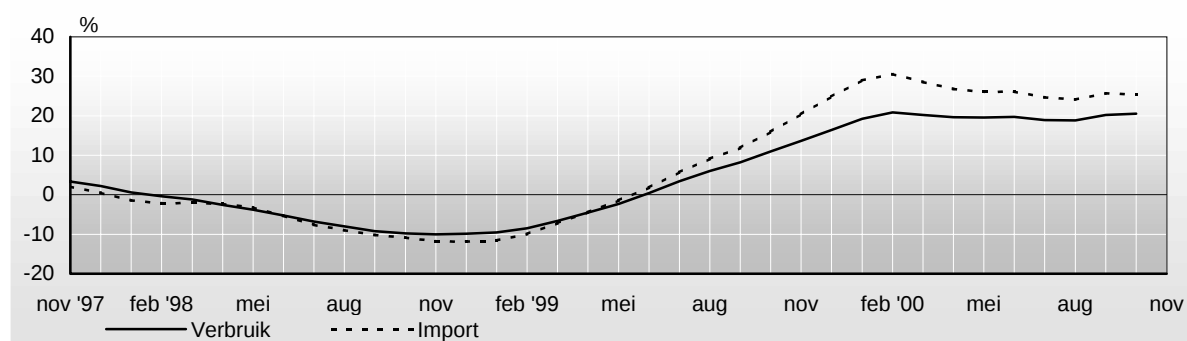
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 1.1

Kerngegevens: Nederland en de industrie

	Eenheid c.q. basis	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.	nov.	
1995=100													%
Industrie													
Omzet (waarde)		116,1	119,2	115,9	132,5	136,2	134,0	126,6	132,3	145,0	147,8	152,7	15,5
binnenland		114,6	118,8	124,2	147,4	139,2	129,8	126,1	130,6	140,8	141,8	146,8	12,3
buitenland		117,5	119,5	116,4	133,5	140,5	139,0	127,0	133,9	149,0	153,5	158,4	18,3
Ontvangen orders (waarde)		117,2	123,3	114,2	142,5	138,1	130,0	127,6	140,4	140,5	142,4	140,9	0,3
binnenland		121,6	124,3	116,4	134,5	132,5	125,1	136,5	131,8	134,6	140,0	147,8	12,1
buitenland		113,6	122,5	112,4	149,1	142,7	134,0	120,3	147,5	145,4	144,5	135,1	-8,4
Afzetprijs		102,0	102,2	103,4	106,0	112,9	115,9	104,8	106,1	118,0	118,9	118,9	12,1
binnenland		101,8	102,2	103,1	104,6	109,2	111,5	104,0	104,6	112,7	113,6	113,9	8,9
buitenland		102,1	102,3	103,6	107,0	115,3	118,7	105,3	107,0	121,3	122,4	122,1	14,0
Verbruiksprijs		100,4	102,3	104,9	109,5	118,9	124,7	107,4	109,9	128,3	130,6	131,1	19,3
import		101,5	105,7	109,2	116,0	128,7	135,6	112,4	116,8	140,6	143,0	143,2	22,6
Productie (volume gemiddelde dag)		106,5	109,8	103,3	115,1	118,4	107,0	117,7	118,2	119,0	117,6	120,8	2,2
Productie (seizoengecorrigeerd)		106,5	109,8	110,0	111,7	113,3	113,8	111,5	111,9	114,8	111,4	114,2	2,1
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		106,5	109,8	106,8	118,3	115,3	109,4						2,4
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	19	23	24	26	33	25						4,2
ontstaan	1000	91	103	26	25	33	23						-11,5
vervuld	1000	89	96	26	23	29	30						15,4
Aantal bedrijven ³⁾	1000	47,1	46,2			46,9							
Uitgesproken faillissementen	1	475	393	99	91	103	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	1199	1218	289	321	294							
1995=100													
Nederland													
Bruto binnenlands product (volume, mp)		111,4	115,6	112,6	120,8	122,2	116,5						3,4
Gezinsconsumptie (volume)		111,8	116,8	115,1	120,3	123,2	119,0						3,4
Bedrijfsinvesteringen (volume)		118,7	127,0	114,0	136,5	140,4	116,8						2,5
Invoer van goederen en diensten (volume)		123,5	131,3	128,4	139,1	142,1	137,5						7,1
Uitvoer van goederen en diensten (volume)		122,3	129,1	125,4	136,8	137,1	135,0						7,7
Geregistreerde werkloosheid ⁴⁾	1000	287	221	212	189	172	176	206	189	181	190	186	-1,6
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	123	158	157	168	202	169						7,6
ontstaan	1000	790	882	197	210	233	208						5,6
vervuld	1000	772	839	221	200	232	204						-7,7
Aantal uren uitzendkrachten	mln uren	374,8	324,3	88,4	81,1	68,7	.						
Aantal bedrijven ³⁾	1000	672,5	684,4			701,7							
Uitgesproken faillissementen ⁵⁾	1	4015	3238	750	795	815	.						
Energieverbruik	PJ	3024	2978	614	831	675	.						
Consumentenvertrouwen	⁶⁾	15	14	21	21	26	27	23	20	24	23	17	
economische klimaat	⁶⁾	20	5	18	20	28	32	24	17	23	21	14	
koopbereidheid	⁶⁾	18	20	22	22	25	22	22	22	25	24	19	
Consumentenprijsindexcijfers		106,3	108,6	108,9	109,4	111,2	108,9	109,5	109,6	112,6	112,9	112,9	3,0
CBS-koersindex algemeen		713,0	777,2	788,8	825,4	938,0	788,8	766,3	828,0	964,9	945,6	952,9	
Gemiddeld rendement staatsleningen	%	4,53	4,45	4,80	5,15	5,31	4,80	5,28	5,04	5,40	5,34	5,30	

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Jaarcijfer is gemiddelde.

³⁾ Stand per 1 januari.

⁴⁾ Kwartaalcijfer, betreft middelste maand van het kwartaal.

⁵⁾ Bedrijven en instellingen.

⁶⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-).

Tabel 1.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Industrie

Conjunctuaraanstek gegevens: industrie	Eenheid ²⁾	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		1999	2000	1999	2000				1999	2000		laatste 12 mnd.	
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.		dec.
Producentenvertrouwen		3,0	6,5	6,1	6,1	7,0	7,1	5,7	6,1	5,2	6,1	3,8	6,5
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		8	7	7	13	5	7	2	8	7	0	-6	7
binnenlandse markt		5	6	4	10	3	10	2	6	4	3	-8	6
buitenlandse markt		7	6	9	14	5	4	2	8	10	-2	-4	6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	6	7	8	4	4	5	11	4	9	-1	6
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,2	84,6	84,5	84,7	84,2	84,7	84,8					84,6
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	81	79	81	83	77	77	79					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	5	6	4	6	4	4					5
tekort aan arbeid	%	6	9	7	7	9	10	9					9
te geringe productiecapaciteit	%	2	3	2	2	4	3	3					3
overige belemmeringen	%	4	5	4	4	4	6	5					5
Orderpositie	⁴⁾	96,7	100,3	98,0	99,7	99,7	101,2	100,7	97,3	99,4	100,9	100,5	100,3
Beoordelingen:													
orderontvangst		-5	0	-1	1	1	-1	-1	-2	2	-1	-1	0
orderpositie totaal		-3	4	1	3	4	5	3	0	3	3	3	4
orderpositie buitenland		-2	8	3	5	9	10	6	2	5	6	3	8
productiecapaciteit		2	-2	1	0	-3	-2	-2					-2
voorraden gereed product		5	1	3	3	0	0	2	3	2	2	3	1
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		5	6	7	4	5	9	4					6
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		4	6	10	2	9	7	4					6
buiten Europese Unie		3	7	6	5	7	8	6					7
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		10	17	12	19	19	20	8					17
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	9	6	15	7	13	2	4	4	0	1	9
verkoop prijs komende 3 mnd		7	15	15	15	15	14	18	16	19	19	19	15
personeelssterkte komende 6 mnd		-1	3	0	3	1	5	2					3
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,2	0,2	-0,2	0,1	0,0	0,6	0,1					0,2

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

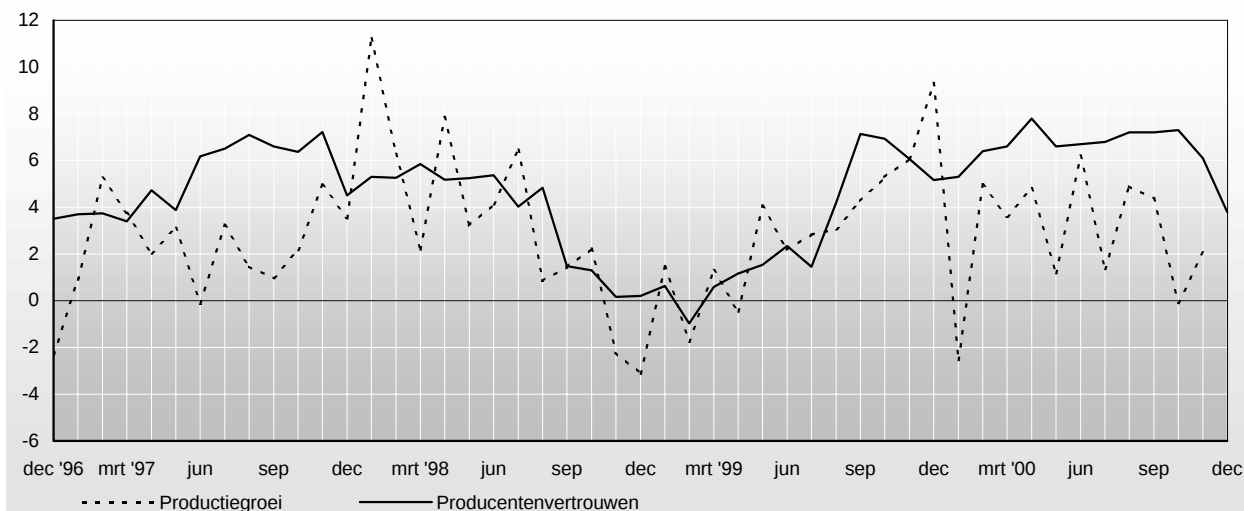
²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Productiegroei en producentenvertrouwen

december 1996 - december 2000

Voedings- en genotmiddelenindustrie

De waarde van de omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie is in november 2000 ruim 7% hoger dan in november 1999. Het volume van de gemiddelde dagomzet blijft nagenoeg gelijk. In december 2000 blijven de bedrijvigheid en de totale verkopen stabiel ten opzichte van november 2000. Er wordt wel een toename van de bedrijvigheid verwacht voor de periode januari tot en met maart 2001. Een derde van de producenten verwacht een stijging van de verkoopprijzen.

Omzetstijging houdt aan

In november 2000 is de waarde van de omzet in de voedings- en genotmiddelenindustrie ruim 7% hoger dan in november 1999. Deze omzetstijging is voornamelijk op de binnenlandse markt gerealiseerd. Daar bedraagt de groei ruim 10%, terwijl dat op de buitenlandse markt 'slechts' 4% is. Omdat zich ook een prijseffect van 7% voordoet, blijft het volume van de gemiddelde dagomzet voor de totale markt voor november 2000 nagenoeg gelijk ten opzichte van november 1999. Voor de binnenlandse markt is dit volume ruim 3% groter dan in november 1999, terwijl het voor de buitenlandse markt ruim 3% kleiner ligt.

Bedrijvigheid en totale verkopen stabiel

De bedrijvigheid van de totale branche is van november op december 2000 stabiel gebleven. Wel melden met name de zuivelindustrie en in mindere mate de drank- en tabakverwerking en de diervoederindustrie een stijging van de bedrijvigheid.

Ook de totale verkopen zijn in december 2000 stabiel gebleven in vergelijking met november 2000. Ze laten op de binnenlandse en buitenlandse markt tegengestelde ontwikkelingen zien. Op de binnenlandse markt zijn de verkopen gestegen, terwijl ze op de buitenlandse markt juist zijn gedaald. Binnen de branche zijn er overigens verschillende ontwikkelingen van de totale verkopen. Bij de zuivelproducenten doet zich een forse stijging voor en ook de drank- en tabakverwerking en de slachterijen en vleesverwerking zien de totale verkopen stijgen. De diervoederindustrie en de bakkerijen melden gelijk gebleven verkopen. In de rest van de branche, de "overige voedings- en genotmiddelenindustrie" is sprake van een geringe daling.

De ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie zijn over het algemeen tevreden over de totale verkopen in december 2000, maar wel iets minder dan in november. Dit geldt met name voor de producenten in de broodfabrieken en bakkerijen, zuivelproductenindustrie en de "overige voedings- en genotmiddelenindustrie". Ondernemers in de slachterijen en vleesverwerking en de diervoederindustrie zijn in toenemende mate ontevreden met hun totale verkopen.

Beoordeling afzet en voorraad gereed product

De producenten zijn minder tevreden over de huidige afzetontwikkeling. In de diervoederindustrie en de slachterijen en vleesverwerking zijn zij zelfs ronduit ontevreden.

Het percentage ondernemers dat de voorraad gereed product te groot vindt, is iets toegenomen. Vooral in de broodfabrieken en bakkerijen worden veel grote voorraden gemeld.

Productiecapaciteit en -belemmeringen

Het merendeel van de ondernemers is tevreden met de benutte productiecapaciteit aan het eind van het vierde kwartaal van 2000. Meer zuivelproducenten beoordelen hun productiecapaciteit als te klein, terwijl ze bij de slachterijen en vleesverwerking juist te groot wordt gevonden.

Eind december 2000 geeft liefst 1 op de 5 producenten aan dat de krappe arbeidsmarkt tot productiebelemmeringen leidt. Bij de slachterijen en vleesverwerking kampt liefst 1 op de 2 producenten met productiebelemmeringen, maar hier voornamelijk als gevolg van onvoldoende vraag en "overige" belemmeringen. Bij de diervoederindustrie noemt 1 op de 3 producenten "overige" belemmeringen als remmende productiefactor. Mogelijk spelen de recente BSE-gevallen hier een rol in.

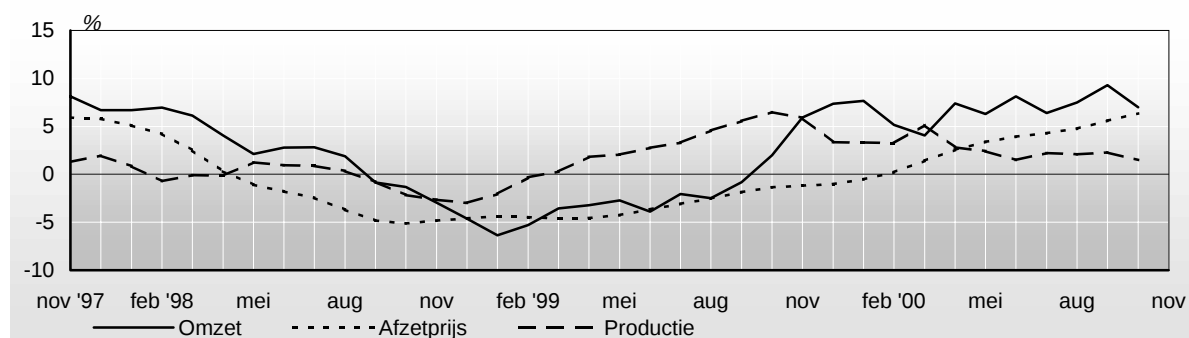
Verwachtingen

De ondernemers hebben uiteenlopende verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van de bedrijvigheid in het eerste kwartaal van 2001. De zuivelproducenten en ondernemers in de diervoederindustrie en de slachterijen en vleesverwerking verwachten een daling van de bedrijvigheid. In de resterende delen van de voedings- en genotmiddelenindustrie verwachten de producenten dat de bedrijvigheid zal stijgen. Voor de totale voedings- en genotmiddelenindustrie leidt dit alles tot de verwachting van een lichte toename van de bedrijvigheid.

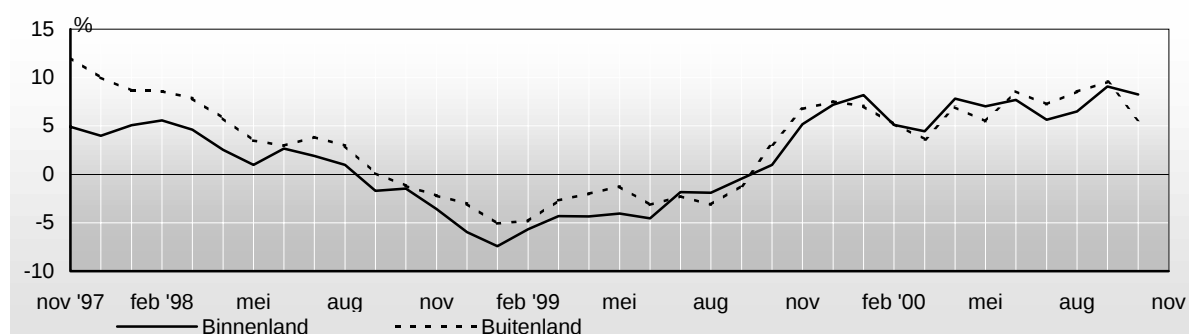
Ongeveer 1 op de 3 producenten in de totale voedings- en genotmiddelenindustrie verwacht dat de verkoopprijs zal stijgen in het eerste kwartaal van 2001. In de drank- en tabakverwerking, de diervoederindustrie en de broodfabrieken en bakkerijen is dit zelfs 1 op de 2 producenten. In de "overige voedings- en genotmiddelenindustrie" blijft deze verwachting beperkt tot 1 op de 7 ondernemers.

Verder verwachten de ondernemers in de totale voedings- en genotmiddelenindustrie voor het eerste kwartaal van 2001 een stabilisatie van de buitenlandse afzet. De zuivelproducenten en de ondernemers in de drank- en tabakverwerking voorzien een toename van de buitenlandse afzet. In de diervoederindustrie en de slachterijen en vleesverwerking verwachten juist meer producenten een daling van de buitenlandse afzet.

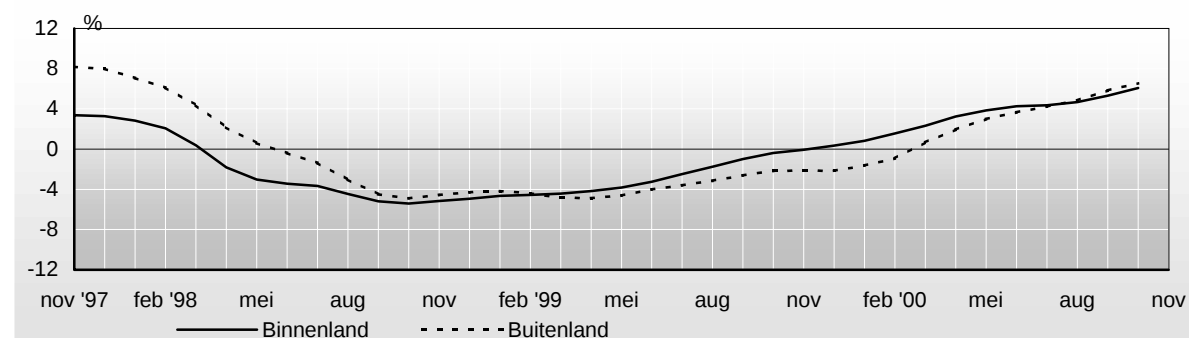
Omzet, afzetprijs en productie

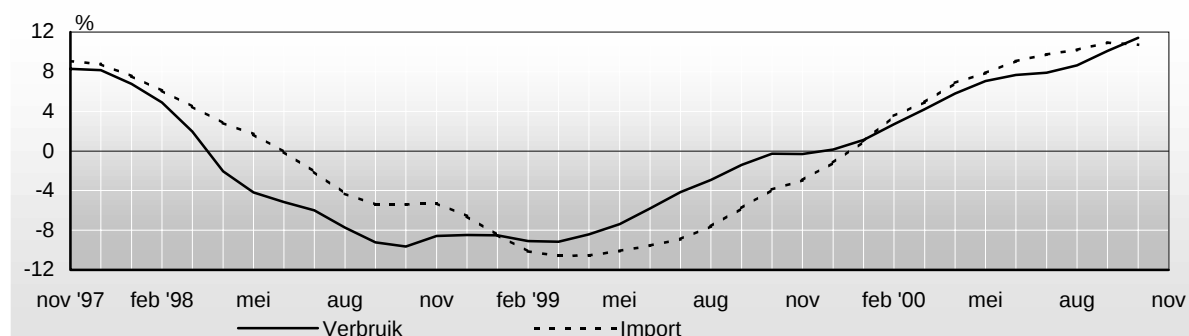
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 2.1

Kerngegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

Reinigingsgevoers: Voedings- en genotmiddelenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.	nov.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		112,2	110,8	109,7	117,7	116,9	117,8	113,2	119,1	120,0	123,5	127,8	7,3
binnenland		107,2	105,4	104,3	112,4	111,0	111,0	107,6	110,6	114,1	118,4	122,2	10,4
buitenland		118,3	117,5	116,4	124,3	124,1	126,2	120,1	129,5	127,3	129,9	134,7	4,0
Afzetprijs		104,9	101,6	101,4	101,5	104,6	106,2	101,3	101,4	106,9	108,2	108,6	7,2
binnenland		102,8	100,2	100,3	100,5	103,5	105,0	100,2	100,3	105,6	106,6	107,3	6,9
buitenland		106,7	102,8	102,4	102,5	105,5	107,3	102,2	102,3	108,0	109,7	109,8	7,4
Verbruiksprijs		103,5	98,3	98,7	99,1	104,0	107,2	98,8	99,2	108,2	110,9	111,8	12,7
import		112,9	104,1	103,0	104,7	112,1	113,5	103,4	105,5	113,8	115,6	116,6	10,6
Productie (volume gemiddelde dag)		101,7	104,9	100,4	115,2	108,1	102,5	116,5	118,5	109,2	117,6	118,8	0,2
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		101,6	104,8	102,4	125,1	103,1	102,8						0,4
Aantal bedrijven ²⁾	1000	5,4	5,2			5,1							
Uitgesproken faillissementen	1	48	46	10	7	7	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	100	112	25	13	22	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 2.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		1999	2000	1999		2000			1999		2000		laatste 12 mnd.
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.	dec.	
Verkoop / orderontvangst t.o.v. vorige maand		15	11	19	19	5	13	5	21	14	9	3	11
binnenlandse markt		6	7	6	11	0	8	8	9	6	14	9	7
buitenlandse markt		23	11	28	23	9	13	0	27	21	4	-8	11
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		8	4	13	8	7	-2	4	20	9	6	3	4
Bezettingsgraad ³⁾	%	85,8	86,4	86,3	85,8	87,0	86,5	86,5					86,4
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	85	83	88	88	85	81	79					83
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	2	2	2	1	2	3					2
tekort aan arbeid	%	5	6	4	4	5	7	7					6
te geringe productiecapaciteit	%	1	4	2	2	5	3	4					4
overige belemmeringen	%	5	6	4	4	4	7	7					6
Beoordelingen:													
verkoop / orderontvangst		-5	2	1	1	2	0	3	2	3	4	2	2
afzet / orderpositie totaal		-7	-2	-2	-1	-1	-5	-2	-1	0	0	-3	-2
afzet / orderpositie buitenland		-5	2	2	2	1	3	1	1	3	1	1	2
productiecapaciteit		5	0	3	2	-3	0	2					0
voorraden gereed product		6	0	1	4	-2	-3	2	1	1	3	5	0
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		10	8	10	8	7	9	7					8
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		19	25	23	23	40	33	4					25
buiten Europese Unie		18	18	16	16	26	28	0					18
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		23	26	21	29	36	34	3					26
bedrijvigheid komende 3 mnd		16	11	14	24	7	9	3	15	7	0	5	11
verkoopprijs komende 3 mnd		10	19	11	15	21	17	21	15	9	20	28	19
personeelssterkte komende 6 mnd		3	1	-2	2	0	5	-2					1
toe- of afname personeelssterkte	%	0,0	0,0	-0,2	0,3	0,0	0,1	-0,4					0,0

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

Tabel 2.3
Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
Voedingsmiddelen en dranken	15	18766	19246	18738	20093	18826	19495	19573
w.v.								
<i>Vlees en vleesproducten</i>	15.1	3606	3609	3670	3978	3730	3929	4014
w.o.								
kalfs- en rundvlees, hele en halve dieren, voor- en achtervoeten, vers of gekoeld	15.11.11.40	323	336	331	368	317	293	294
kalfs- en rundvlees, vers of gekoeld, excl. hele en halve dieren, voor- en achtervoeten	15.11.11.90	305	329	327	418	403	394	377
kalfs- en rundvlees, delen, bevroren	15.11.12.00	44	38	43	49	40	47	44
varkensvlees, hele en halve dieren, vers of gekoeld	15.11.13.30	309	227	251	267	232	258	272
varkenshammen, -schouders en delen daarvan, vers of gekoeld	15.11.13.50	435	395	390	399	455	484	499
varkensvlees, delen zoals karbonadenstrengen, buiken, buikspek en voorstukken, vers of gekoeld	15.11.13.90	420	372	426	426	382	410	433
varkenshammen, -schouders en delen daarvan, met been, bevroren	15.11.14.50	22	x	x	x	8	10	14
eetbare slachtafvallen van runderen, varkens, schapen, geiten, paarden, ezels, muilezels en muildieren, excl. darmen, blazen en magen	15.11.19.00	45	43	51	52	49	42	54
huiden en vellen van runderen, paarden of paardachtigen	15.11.22.00	33	41	41	49	38	40	50
reuzel en ander gesmolten vet van varkens en pluimvee	15.11.30.50	19	20	15	18	17	13	12
kippen en hanen, niet in stukken gesneden, vers of gekoeld	15.12.11.13	135	141	141	152	153	151	131
hanen en kippen, delen van, vers of gekoeld	15.12.11.53	315	375	381	386	395	420	446
kippen en hanen, niet in stukken gesneden, bevroren	15.12.12.13	46	58	50	52	48	48	50
kippen en hanen, delen van, bevroren	15.12.12.53	77	122	117	111	100	142	138
buiken van varkens alsmede delen daarvan	15.13.11.30	39	53	40	60	72	87	86
varkensvlees, gedroogd, gezouten of gerookt, excl. buiken, hammen en schouders	15.13.11.50	72	64	83	91	76	100	105
rundvlees, gedroogd, gezouten of gerookt	15.13.11.70	13	16	12	13	15	18	14
leverworst	15.13.12.13	23	23	20	21	21	21	21
worst, frikandellen, worsten- en saucijzenbroodjes e.d. producten, excl. leverworst	15.13.12.15	188	201	198	247	204	190	193
bereidingen, incl. snacks, van vlees, slachtafvallen en bloed van pluimvee, excl. kalkoenen, excl. levers	15.13.12.35	131	109	117	131	128	137	143
bereidingen van varkensvlees, minder dan 40 gew.% vlees of slachtafvallen, spek of vet bevattend, incl. snacks	15.13.12.53	42	32	40	45	38	44	46
bereidingen van vnl. varkensvlees, slachtafval, spek of vet, ook gecombineerd met andere vleessoorten, vleesgehalte 40 of meer gew.%	15.13.12.59	122	129	130	125	112	113	117
bereidingen van vnl. vlees of slachtafval van runderen, excl. sauzen, soepen, e.d.	15.13.12.60	48	53	68	71	63	64	64
Bereidingen en conserven van vis en visproducten								
w.o.	15.2	252	309	283	317	254	269	272
visfilets en ander visvlees, ook indien fijngemaakt, vers of gekoeld	15.20.11.90	29	44	39	40	25	27	26
zeevis, bevroren, excl. filets of fijngemaakt visvlees of van graten ontdaan visvlees	15.20.12.10	31	28	31	32	25	26	32
visfilets, bevroren	15.20.12.70	76	85	80	86	92	87	69
bereidingen en conserven van schaal-, schelp- en weekdieren met groente en deegwaren, excl. gevulde deegwaren, soepen, sauzen, of preparaten hiervoor	15.20.16.00	43	68	42	48	27	29	55
Bereidingen en conserven van groenten en fruit								
w.o.	15.3	1251	1418	1536	1603	1517	1565	1566
aardappelmeel, -gries, -vlokken, -korrels en -pellets	15.31.12.30	24	52	48	54	51	48	52
aardappelen en aardappelproducten, bevroren, bijv. voorgebakken, excl. in azijn of azijnzuur verduurzaamd	15.31.12.50	314	349	398	374	359	384	368
aardappelen en aardappelproducten, verduurzaamd, niet bevroren, excl. meel, gries en vlokken	15.31.12.90	129	203	204	184	199	211	205
groenten (incl. gemengde groenten), bevroren, ook indien alleen vooraf gekookt of gestoemd	15.33.11.00	46	52	46	54	60	55	63
paddestoelen en truffels, niet bereid of verduurzaamd in azijn of azijnzuur	15.33.14.30	114	106	134	171	147	145	147
groenten en vruchten, verduurzaamd in azijn of azijnzuur	15.33.15.00	28	26	29	25	27	27	25
grondnoten, gegrild, gezouten, gesuikerd of op andere wijze gezoet, in alcohol of op andere wijze bereid of verduurzaamd (pindakaas), echter geen borrelnootjes	15.33.23.30	54	67	75	94	82	88	88
Ruwe oliën en vetten								
w.o.	15.41	632	594	521	582	578	545	560
Geraffineerde oliën en vetten								
w.o.	15.42	613	714	620	635	597	584	587
geraffineerde sojaolie en fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.11.10	149	185	139	131	118	145	128
geraffineerde palmolie en vloeibare fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.12.10	135	170	155	155	138	127	147
geraffineerde kokosolie (kopraolie), incl. fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.12.20	43	55	x	x	x	x	64
dierlijke vetten en oliën, alsmede fracties daarvan, gehydrogeneerd en veresterd	15.42.13.30	x	19	27	26	22	25	21
plantenkaas, excl. geraspt of in poeder	15.42.13.50	106	120	107	109	105	96	99
Margarine en vetten voor menselijke consumptie, excl. ruwe en geraffineerde oliën en vetten								
w.o.	15.43	304	280	262	297	254	258	253
margarine, excl. vloeibare margarine	15.43.10.30	197	210	198	218	190	192	183
bereidingen van vetten en oliën voor menselijke consumptie (vloeibare margarine)	15.43.10.50	107	70	64	79	64	66	71
Zuivelproducten								
w.o.	15.5	3078	3226	2958	3110	3083	3109	3198
melk en room, met een vetgehalte van meer dan 1%, doch max. 3%, zonder zoetstoffen, excl. ingedik	15.51.11.40	212	168	x	x	x	x	x
melk en room, met een vetgehalte van meer dan 3%, doch max. 6%, zonder zoetstoffen, excl. ingedik	15.51.11.60	45	x	x	x	64	67	65
melk en room, met vetgehalte van meer dan 6%, zonder zoetstoffen, excl. ingedik	15.51.12.00	28	50	18	35	40	38	44
melk in vaste vorm met een vetgehalte van max. 1,5%	15.51.20.30	52	x	x	x	x	48	x
melk en room in vaste vorm, vetgehalte meer dan 1,5%, zoals poeder, korrels e.d.	15.51.20.60	158	188	199	178	193	207	194
boter met een vetgehalte van max. 85%	15.51.30.30	189	213	211	173	256	255	255
boter met een vetgehalte van meer dan 85% en andere van melk afkomstige vetstoffen, excl. smeersels vervaardigd met zuivelproducten	15.51.30.50	103	100	x	x	x	x	109
wrongel, weikaas en andere verse, niet-gefermenteerde kaas, zoals kwark, cottage cheese, verse roomkaas e.d.	15.51.40.30	20	x	x	x	x	x	x
kaas, excl. wrongel, weikaas, smeltkaas en andere verse kaas	15.51.40.50	1268	1237	1077	1174	1168	1191	1256
smeltkaas, excl. geraspt of in poeder	15.51.40.70	60	49	33	32	32	32	30

Tabel 2.3 (vervolg)

Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
Zuivelproducten (vervolg)	15.5							
w.o.								
ingedikte melk en room, met zoetstoffen	15.51.51.08	125	152	84	123	91	87	85
gestremde melk, room, yoghurt en andere gefermenteerde producten, zonder smaakstoffen en zonder toegevoegde vruchten, noten of cacao, niet in vaste vorm	15.51.52.43	73	62	x	x	48	43	42
karnemelk, niet in vaste vorm	15.51.52.65	51	48	49	41	41	39	x
lactose en melksuikerstroop	15.51.54.00	59	55	54	63	56	59	x
wei in poeder, korrels of andere vaste vorm	15.51.55.33	107	103	x	x	x	100	x
consumptie-ijs, ook indien cacao bevattend	15.52.10.00	87	69	65	40	48	84	57
Maalderijproducten	15.61	383	325	325	349	342	353	342
w.o.								
mengsels en deeg voor de bereiding van brood, gebak, biscuits, koekjes, beschuit, wafels, ontbijtkoek, hosties en ouwel, excl. broodverbeteraars	15.61.24.00	77	43	48	56	56	56	70
halfwitte of volwitte rijst	15.61.40.30	78	x	x	x	x	x	x
Zetmeel en zetmeelproducten	15.62	570	559	557	575	590	577	594
w.o.								
glucose en glucosestroop, met minder dan 50 % fructose in droge toestand	15.62.21.10	106	100	96	96	102	107	111
maïszetmeel	15.62.22.13	52	53	43	47	51	51	49
tarwegluten ook indien gedroogd	15.62.22.50	27	38	32	31	29	40	35
afvallen van zetmeelfabrieken en dergelijke afvallen	15.62.30.00	66	59	51	51	56	55	58
Bereide diervoeders	15.7	x	1996	1784	1913	1916	1817	1706
w.o.								
diervoeders, excl. voor huisdieren	15.71.10.00	1826	1863	1648	1766	1743	1666	1532
honden- en kattenvoer, opgemaakt voor de verkoop in het klein	15.72.10.30	138	123	126	136	164	142	166
Bakkerijproducten	15.81	578	644	651	718	625	679	652
w.v.								
brood en broodjes, incl. roggebrood en afgebakken bake-off broodproducten, excl. gevuld brood en broodjes	15.81.11.00	343	368	366	390	354	381	375
bakkers- en banketwaren, gezoet, zoals natgebak, oliebollen, donuts, schuimgebak en gevuld banket, vruchten-, noten- en suikerbrood, croissants of brioches	15.81.12.00	235	276	286	328	271	298	277
Beschuit, koekjes en ander houdbaar banketbakkerswerk	15.82	456	501	492	537	468	516	510
w.o.								
beschuit, geroosterd brood en dergelijke geroosterde producten	15.82.11.50	38	34	42	45	39	42	39
snijkoek (ontbijt-, candij-, luxekoek) en taaitaai	15.82.12.30	30	28	27	30	x	x	30
gezoete koekjes, biscuits, wafeltjes, met cacao	15.82.12.53	52	51	52	50	50	61	50
gezoete koekjes en biscuits, zonder cacao	15.82.12.55	123	114	128	135	114	146	167
wafels en wafeltjes zonder cacao	15.82.12.59	27	30	32	31	24	27	20
koekjes, biscuits en crackers, niet gezoet	15.82.13.40	45	55	30	41	34	17	19
geëxtrudeerde en geëxpandeerde producten, gezouten of gearomatiseerd, op basis van bloem, meel of maïs	15.82.13.50	40	56	52	56	51	57	55
Suiker	15.83	x	x	412	504	410	396	414
Cacao, chocolade en suikerwerk	15.84	1218	1312	1237	1382	1167	1104	1169
w.o.								
cacaoboter, cacaovet en cacao-olie	15.84.12.00	366	407	326	350	255	219	270
cacaopoeder, zonder toegevoegde suiker of andere zoetstoffen	15.84.13.00	96	102	108	116	131	123	134
zoethoutextract meer dan 10 gew. % saccharose bevattend, incl. drop, zonder andere toegevoegde stoffen	15.84.23.20	37	39	32	35	31	30	27
pasta's en spijs (incl. marsepein), zonder cacao	15.84.23.53	19	30	35	48	24	23	25
gom- en geleipproducten, incl. vruchtenpasta's toebereid als suikergoed	15.84.23.65	39	46	39	50	50	54	40
Macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren	15.85	40	34	34	44	40	36	35
Thee en koffie	15.86	x	x	x	x	x	x	x
w.o.								
extracten, essences en concentraten van koffie, in vaste vorm, met een gehalte aan droge, uit koffie afkomstige stof van 95 % of meer	15.86.12.30	51	50	x	x	76	79	78
Specerijen en kruiden	15.87	372	361	360	378	356	399	382
w.o.								
tomatenketchup en andere tomatensausen	15.87.12.30	89	92	103	90	109	111	115
sausen en preparaten voor sausen; samengestelde kruiden en dergelijke producten, excl. sojasaus, tomatensausen, mosterdmeel en bereide mosterd	15.87.12.70	262	244	232	263	216	256	242
Gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding	15.88	230	216	190	206	209	214	215
w.o.								
kindervoeding bestemd voor de detailhandel	15.88.10.70	184	164	129	156	178	182	181
(Overige) voedingsmiddelen zoals (preparaten voor) soepen, eiproducten, gist, moutextract, samengestelde bakpoeders, producten van meel, gries en "fondues"	15.89	519	565	611	698	586	579	572
w.o.								
preparaten voor soep of voor bouillon; bereide soep en bouillon	15.89.11.00	134	155	156	215	171	157	140
eiproducten, excl. ovaalbumine	15.89.12.30	33	44	45	47	52	49	51
bereidingen voor menselijke consumptie van meel, gries, griesmeel, zetmeel enz.	15.89.14.39	51	49	75	85	78	80	79
proteïneconcentraten w.o. puddingpoeder, voedingssuppl., gisthydrolysaten, producten met i.p.v. melkvet plantaardig vet, zonder cacao, incl. limonadesiropen	15.89.14.91	167	119	145	143	112	119	123

Tabel 2.3 (slot)

Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

industrie verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak								
		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
Dranken	15.9	1876	1725	1852	1791	1662	2105	2088
w.o.								
gin en jenever	15.91.10.50	42	52	x	x	63	67	x
likeuren, wodka, alcoholvolumegehalte van meer dan 45,4 % en andere gedistilleerde dranken, zoals likeuren, vieux, advocaat, arak, boerenjongens e.d., excl. gedistill. uit fruit of wijn, whiskey, rum, tafia, gin, jenever en wodka	15.91.10.80	43	41	54	73	57	61	67
bier van mout	15.96.10.00	1187	1079	1127	1130	976	1294	1282
mineraalwater en spuitwater, ongezoet	15.98.11.30	18	14	19	15	14	21	18
frisdranken en water, gezoet, incl. mineraal- en spuitwater, excl. sportdranken	15.98.12.30	357	336	389	324	315	387	393
alcoholvrije dranken, zonder melkvet, excl. ongegiste vruchten- en groentesappen	15.98.12.50	79	93	102	77	122	142	109
alcoholvrije dranken met melkvet	15.98.12.70	54	23	8	x	x	19	x
Tabaksproducten	16	1704	1817	1771	1742	1625	1881	1865
w.o.								
sigaren en sigarillo's, tabak bevattend	16.00.11.30	118	151	148	158	147	161	154

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Textiel-, kleding- en lederindustrie

November geeft een positief beeld. Omzet en productievolume liggen duidelijk hoger vergeleken met november 1999. De waarde van de orderontvangst stijgt, vooral dankzij binnenlandse orders. Voor het eerste kwartaal van 2001 verwachten de ondernemers over de hele breedte een stijging van de verkoopprijzen. De bedrijvigheid zal in deze periode verder toenemen.

Sterke novembermaand

Voor november 2000 zet de branche een sterk resultaat neer. De omzet groeit met 9% ten opzichte van november 1999. In Nederland neemt de omzet met bijna 14% toe, terwijl in het buitenland ruim 5,5% meer is omgezet. Het volume van de gemiddelde dagomzet stijgt met 8,5% fors vergeleken met november 1999.

De waarde van de ontvangen orders ligt in november ruim 5% boven het niveau van november 1999. De toename van orders uit het binnenland bedraagt ruim 11%, maar het niveau van de buitenlandse orderontvangsten stijgt met 0,4% slechts licht. Vergeleken met november 1999 laten de afzetprijzen een stijging zien van gemiddeld 0,6%. De verbruiksprijzen stijgen met 4%.

Orderontvangsten nemen toe

In de Conjunctuurtest rapporteren de ondernemers dat in vergelijking met november de bedrijvigheid in december is afgenomen. Meer ondernemers vinden de voorraad gereed product nu te groot. Over de orderontvangsten zijn zij minder tevreden dan een maand tevoren. De totale orderpositie beoordeelt men echter toch als iets gunstiger, met name voor wat betreft de orderpositie buitenland. De index van de werkvoorraad, stijgt in december met 0,5 punt tot 98,3.

1. Textielindustrie

In november stijgt de omzet in de textielindustrie met ruim 8% ten opzichte van november 1999. In het binnenland groeit de omzet met bijna 13%, de omzet buitenland stijgt met ruim 5%. De waarde van de ontvangen orders neemt af met ruim 2%.

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de ontwikkeling van de orderontvangsten in december enigszins achterblijft bij die van november. Dit is echter normaal voor de tijd van het jaar. Met name de waarde van de binnenlandse orders nam af. Het oordeel over de totale orderontvangst is in december duidelijk minder gunstig dan in november. Toch beoordelen de ondernemers de totale orderpositie als gunstiger dan in november. De bedrijvigheid is ten opzichte van november licht afgenomen. Meer ondernemers vinden de voorraad gereed product in december te groot. In het eerste kwartaal van 2001 zal de bedrijvigheid naar verwachting licht toenemen. Naar verwachting zullen de verkoopprijzen verder stijgen. In december is deze verwachting echter minder stellig dan in november.

2. Kledingindustrie

Voor de kledingindustrie is november een zeer goede maand. In vergelijking met november 1999 stijgt de omzet met 17%. In het binnenland stijgt de

omzet zelfs met ruim 25%. De omzet buitenland blijft hier met een groei van ruim 1% duidelijk achter. De gemiddelde afzetprijs stijgt met ruim 2%, vooral als gevolg van de prijsstijging in het binnenland met bijna 8%.

In december laat de Conjunctuurtest een forse verbetering zien van de waarde van de orderontvangsten ten opzichte van november. Dit is zeer gunstig voor de tijd van het jaar. Niettemin tonen ondernemers zich minder tevreden dan in november over de orderontvangsten. De index voor de orderpositie stijgt met bijna 5 punten naar 99,4. Over de totale orderpositie tonen de ondernemers zich nu dan ook niet langer ontevreden.

De bedrijvigheid ligt in december op een lager niveau dan in november. Ook hier is het aantal ondernemers dat de voorraden te groot vindt gestegen. Beduidend meer ondernemers dan in november verwachten in het eerste kwartaal van 2001 een stijging van de verkoopprijzen. Tegelijkertijd verwacht men voor deze periode dat de bedrijvigheid op peil zal blijven.

3. Lederindustrie

In de lederindustrie stijgt de omzet met 5% ten opzichte van november 1999. In het buitenland wordt bijna 15% meer omgezet, terwijl de binnenlandse afzet met bijna 4% krimpt. Vergeleken met november 1999 stijgen de afzetprijzen met ruim 2%. Per saldo neemt het totale omzetvolume met bijna 3% toe.

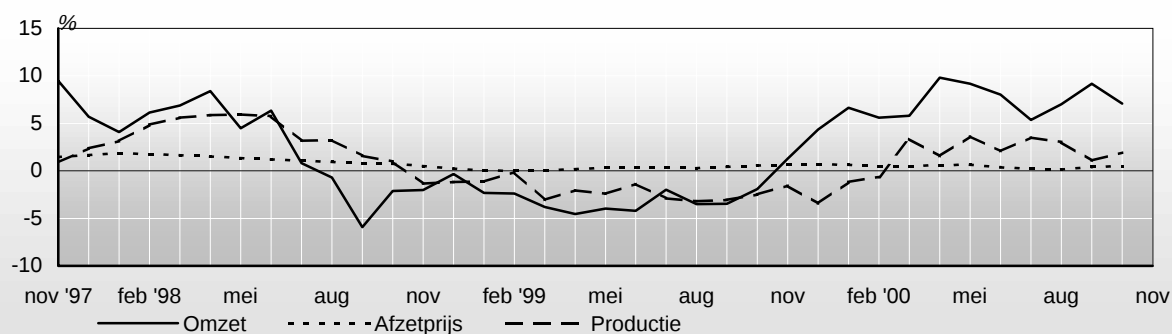
De orderontvangsten stijgen met 17%. Vooral de ontvangst aan buitenlandse orders neemt met bijna 25% zeer fors toe.

In de Conjunctuurtest van december rapporteren ondernemers dat de buitenlandse orders sterk toenemen. De binnenlandse orderontvangst neemt echter flink af. Per saldo is het niveau van de orderontvangsten voor de tijd van het jaar echter zeer gunstig. Toch tonen de ondernemers zich duidelijk minder tevreden dan in november over de orderontvangsten en over de totale orderpositie, maar van ontevredenheid is nog geen sprake. De bedrijvigheid is in december licht hoger dan in november. De voorraad gereed product is aangevuld en bevindt zich nu op een goed niveau. In het eerste kwartaal van 2001 zal de bedrijvigheid naar verwachting sterk toenemen. Zeer veel ondernemers verwachten in deze periode een verdere stijging van de verkoopprijzen.

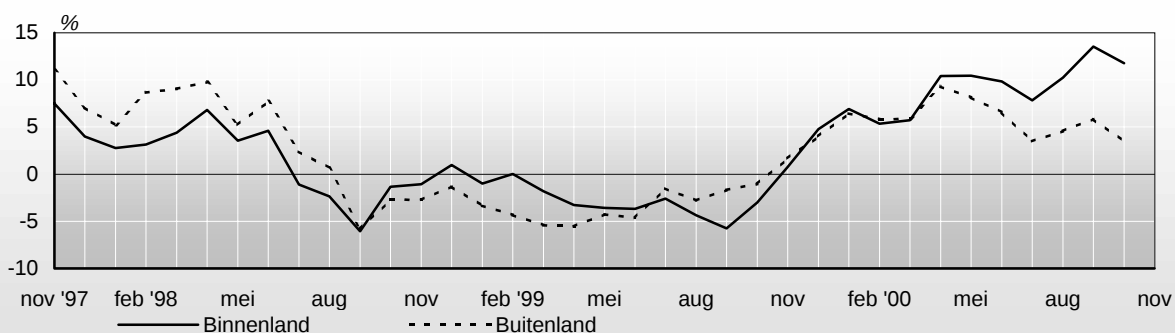
Verwachtingen

Producenten in de branche verwachten voor het eerste kwartaal van 2001 een toename van de bedrijvigheid en een stijging van de verkoopprijzen. Daarnaast is de verwachting dat ook de buitenlandse afzet zal stijgen.

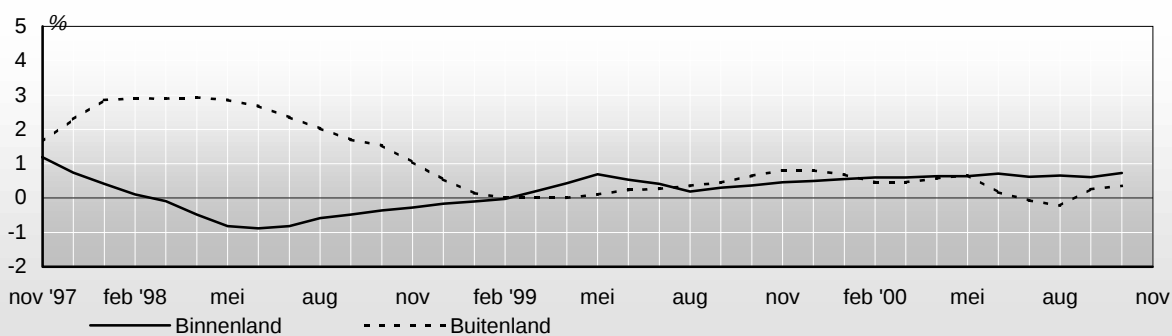
Omzet, afzetprijs en productie

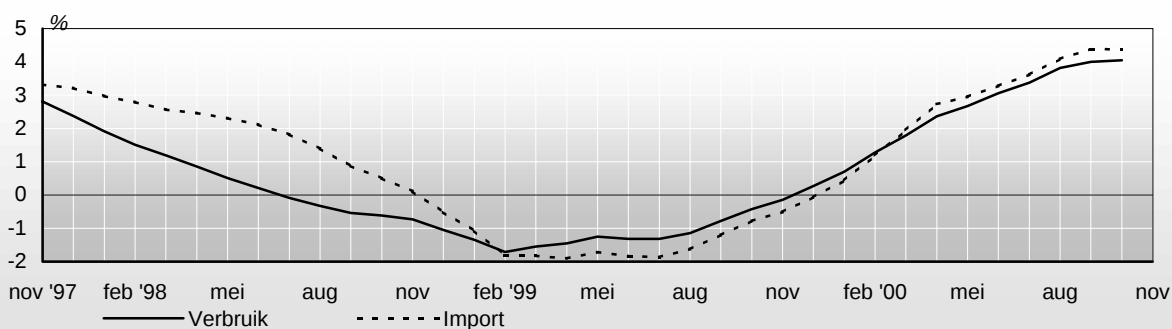
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 3.1

Kerngegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.	nov.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		108,3	105,9	100,6	108,2	113,0	107,2	110,7	115,7	121,9	117,5	126,2	9,1
binnenland		107,6	105,6	97,7	107,0	115,0	107,1	107,8	113,4	121,9	120,9	128,9	13,7
buitenland		108,9	106,1	103,1	109,1	111,5	107,3	112,9	117,5	121,9	114,8	124,0	5,6
Ontvangen orders (waarde)		111,7	108,8	100,0	111,2	118,0	112,0	119,8	116,0	127,1	125,2	122,0	5,2
binnenland		109,7	106,0	93,2	111,8	110,3	108,1	121,0	121,4	132,3	133,0	135,2	11,3
buitenland		113,2	110,9	104,9	110,8	123,6	114,8	118,8	112,0	123,3	119,5	112,4	0,4
Afzetprijs		100,7	101,0	101,1	101,2	101,6	101,3	101,1	101,2	101,5	101,7	101,8	0,6
binnenland		98,8	99,1	99,1	99,2	99,8	99,7	99,3	99,2	99,8	99,9	100,0	0,8
buitenland		102,0	102,3	102,6	102,6	102,8	102,4	102,4	102,6	102,7	103,0	103,0	0,4
Verbruiksprijs		102,8	101,7	101,5	101,9	104,3	105,4	101,7	101,9	105,7	106,0	106,0	4,0
import		105,9	104,4	104,3	104,6	107,3	108,6	104,3	104,6	108,9	109,2	109,1	4,3
Productie (volume gemiddelde dag)		102,6	100,7	90,9	100,9	109,7	93,7	111,9	101,9	112,1	107,2	106,1	4,1
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		102,5	100,6	98,0	104,3	105,6	99,7						1,8
Aantal bedrijven ²⁾	1000	3,8	3,6			3,6							
Uitgesproken faillissementen	1	47	26	4	5	10	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	10	9	2	2	2	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 3.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		1999	2000	1999	2000				1999	2000			
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.	dec.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		2	4	6	9	1	3	3	9	3	7	0	4
binnenlandse markt		2	3	9	8	2	1	3	13	3	9	-3	3
buitenlandse markt		-2	3	-1	8	2	2	-1	2	2	-2	0	3
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		3	5	6	10	4	3	2	11	0	7	-8	5
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,2	84,6	85,2	85,3	84,2	84,9	83,8					84,6
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	83	82	83	87	79	80	80					82
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	6	7	5	5	5	8					6
tekort aan arbeid	%	5	6	5	3	9	7	5					6
te geringe productiecapaciteit	%	2	4	2	3	6	5	3					4
overige belemmeringen	%	3	3	3	2	1	3	4					3
Orderpositie	⁴⁾	95,2	98,8	95,6	99,1	99,7	98,5	97,8	96,2	96,3	97,8	98,3	98,8
Beoordelingen:													
orderontvangst		-8	1	-3	3	-1	-2	2	-1	-2	7	1	1
orderpositie totaal		-8	2	-4	1	0	3	4	-4	-4	5	7	2
orderpositie buitenland		-11	0	-9	-4	-3	3	4	-10	-6	2	6	0
productiecapaciteit		4	-3	3	-3	-7	-5	4					-3
voorraden gereed product		14	16	19	18	17	14	16	19	20	15	21	16
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		6	-2	7	0	5	-5	-6					-2
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		0	0	6	-6	1	1	5					0
buiten Europese Unie		1	1	-1	-1	0	-2	6					1
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		6	12	14	17	10	10	11					12
bedrijvigheid komende 3 mnd		7	8	12	10	9	8	6	11	1	5	10	8
verkoopprijs komende 3 mnd		6	18	18	15	14	18	26	16	25	31	29	18
personeelssterkte komende 6 mnd		2	-2	2	-4	2	-2	-3					-2
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,3	-0,5	-1,1	-0,5	0,1	-0,9	-0,9					-0,5

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Tabel 3.3
Industriële verkopen: producten van textiel of leder

		1997	1998	1999	2000			
		3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
		mln gld						
Textiel	17	1164	1184	1136	1248	1287	1283	1153
w.v.								
Textielgarens	17.1	62	59	28	30	35	39	36
w.o.								
tapijtgarens met tenminste 85% synthetische vezels, n.o.v.k.	17.10.52.31	9	x	x	x	x	x	x
Textielweefsels	17.2	114	125	125	145	142	142	123
w.o.								
stoffen van synth. filamentgarens, excl. voor kleding, wandbekleding of woningtextiel	17.20.31.59	24	27	27	27	24	26	25
stoffen voor vitrages, gordijnen, rolgordijnen e.d. van weefsels met tenminste 85% synthetische vezels	17.20.32.14	8	8	12	15	15	15	12
Textielveredelingsdiensten	17.3	154	160	139	179	168	165	136
w.o.								
verven van weefsels van katoen	17.30.22.30	12	17	10	13	14	13	11
bedrukken van weefsels van katoen	17.30.30.30	59	54	x	x	x	x	49
bedrukken van weefsels van kunstmatige filamentgarens en stapelvezels	17.30.30.60	10	9	13	17	14	14	13
Geconfectioneerde artikelen van textiel, excl. kleding	17.4	150	160	168	176	178	189	150
w.o.								
vitrages, gordijnen, rolgordijnen en valletjes, gewezen	17.40.15.50	41	35	33	31	32	52	42
dekbedden en andere textielwaren, niet gevuld met veren of dons, excl. slaapzakken en matrassen	17.40.24.99	16	16	16	19	25	19	16
geconfectioneerde artikelen, zoals zwemgordels, -vesten, dweilen, vaatdoeken e.d. van brei- of haakwerk	17.40.25.90	27	29	24	23	30	31	28
Vloerkleden en tapijt	17.51	373	396	408	445	453	441	421
w.o.								
geweven tapijt, incl. handgeweven	17.51.12.00	22	25	23	27	24	27	23
getufte tapijten, incl. tegels	17.51.13.00	317	334	350	375	383	373	362
tapijten van vilt, incl. tegels, excl. gevlokt of getuft	17.51.14.30	26	29	27	35	38	x	x
tapijten, excl. gewezen, geknoopt, getuft of van vilt	17.51.14.90	8	x	x	x	x	x	x
Koord, bindgaren, touw en netten	17.52	9	4	4	4	8	9	7
Gebonden textielvlies en artikelen van gebonden textielvlies, excl. kleding	17.53	117	111	129	128	157	154	145
Textielproducten, excl. garens, weefsels, geconfect. art., vloerbedekking, touw, netten, (art. van) gebonden textiel, kleding, gebreide, gehaakte stoffen en art.	17.54	108	105	81	86	96	97	84
w.o.								
beklede weefsels	17.54.37.00	39	35	23	26	27	28	28
Gebreide en gehaakte stoffen	17.6	19	18	16	17	17	17	16
w.o.								
brei- en haakwerk, a/h stuk, excl. pool brei- en haakwerk en excl. gordijnen en vitrages van kunstmatige en synthetische vezels	17.60.12.90	17	x	x	x	x	x	x
Gebreide en gehaakte artikelen	17.7	59	47	38	39	33	32	35
w.o.								
truien, jumpers, pullovers en slipdovers voor dames/meisjes, van synthetische of kunstmatige vezels, excl. hemdtruien (sous-pulls)	17.72.10.72	23	29	25	19	x	x	x
Kleding; bont	18	279	253	223	206	235	207	199
w.v.								
Kleding van leer	18.1	x	x	x	x	x	x	x
Werkkleding	18.21	x	x	x	x	x	x	x
w.o.								
werk- en bedrijfskleding voor heren/jongens, van katoen, excl. ensembles, jasjes, blazers, lange broeken en overalls	18.21.30.11	9	11	7	7	x	x	7
Bovenkleding	18.22	140	104	89	70	82	61	77
w.o.								
lange broeken voor heren/jongens, van weefsels van synthetische garens, excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.24.46	13	12	12	11	11	7	12
anoraks en blousons voor dames/meisjes, van weefsels van katoen	18.22.31.21	5	x	x	x	x	x	x
anoraks en blousons voor dames/meisjes, van weefsels van synthetische of kunstmatige garens	18.22.31.25	9	x	x	x	x	x	x
blazers en andere jasjes voor dames/meisjes, van textielweefsels, excl. van wol, fijn haar of katoen	18.22.33.39	7	2	2	2	1	x	x
japonnen voor dames/meisjes, van katoenen weefsels	18.22.34.71	9	3	x	x	2	x	x
japonnen voor dames/meisjes, van weefsels van synthetische garens	18.22.34.76	6	3	3	3	5	5	5
rokken en broekrokken voor dames/meisjes, van weefsels van katoen	18.22.34.81	4	x	x	x	2	2	3
rokken en broekrokken voor dames/meisjes, van weefsels van synthetische garens	18.22.34.86	4	0	1	1	1	1	1
lange broeken voor dames/meisjes, van weefsels van katoen, excl. van denim of corduroy, ook excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.35.43	4	12	7	6	10	8	10
lange broeken voor dames/meisjes, van synth. weefsels, excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.35.46	3	x	6	5	2	2	3
Onderkleding	18.23	61	60	57	54	53	62	46
w.o.								
overhemden voor heren/jongens, van brei- of haakwerk	18.23.11.10	3	1	x	x	x	x	x
slips- en onderbroeken voor heren/jongens, van brei- of haakwerk	18.23.12.20	6	5	5	5	4	5	4
blouses en hemdblouses voor dames/meisjes, van brei- of haakwerk	18.23.13.10	5	6	7	8	4	7	4
slips en onderbroeken voor dames/meisjes, van brei- of haakwerk	18.23.14.20	15	13	14	13	12	18	12
blouses en hemdblouses voor dames/meisjes, van synthetische of kunstm. garens	18.23.23.15	4	7	4	2	3	1	1
t-shirts, van brei- of haakwerk, van katoen	18.23.30.30	8	8	x	x	10	x	x

Tabel 3.3 (slot)

Industriële verkopen: producten van textiel of leder

		1997	1998	1999	2000			
		3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
		mln gld						
Ov. kleding en toebehoren, excl. werk-, boven-, onder-, nachtkleding en kleding van leer	18.24	45	48	35	36	53	40	37
w.o.								
babykleding van brei- of haakwerk	18.24.11.00	4	x	x	x	x	x	x
zwemkleding voor dames/meisjes van brei of haakwerk	18.24.12.50	5	x	x	x	x	x	x
kledingtoebehoren, zoals koppels, moffen, mouwbeschermers, etiketten, insignes, van geweven stoffen, excl. zakdoeken, sjaals, dassen, handschoenen	18.24.23.93	9	x	x	x	9	10	9
Leder en lederwaren	19	130	144	133	133	147	125	133
w.v.								
<i>Leder</i>	19.1	49	57	58	57	55	54	48
w.o.								
gesplit leder van runderen, zonder natuurlijke nerf, na het looien verder bewerkt	19.10.20.50	40	43	x	x	x	x	x
leder van runderen, zonder natuurlijke nerf, na het looien verder bewerkt	19.10.20.70	9	14	x	x	x	x	x
<i>Reiskoffers, handtassen e.d.; zadel- en tuigmakerswerk</i>	19.2	19	20	12	13	8	10	11
w.o.								
handtassen	19.20.12.20	x	x	x	x	x	x	x
kleinlederwaren, die gewoonlijk in de zak of in de handtas worden meegedragen, zoals portefeuilles, etuis, kokers	19.20.12.30	6	6	3	6	3	3	3
<i>Schoeisel</i>	19.3	62	67	63	62	84	61	74
w.o.								
wandelschoenen, bovendeele leder, voor heren, binnenzoolengte groter dan of gelijk aan 24 cm	19.30.13.51	18	19	17	24	20	19	21
wandelschoenen, bovendeele leder, voor dames, binnenzoolengte groter dan of gelijk aan 24 cm	19.30.13.52	13	15	18	6	12	7	17

¹⁾ Voorlopige cijfers.

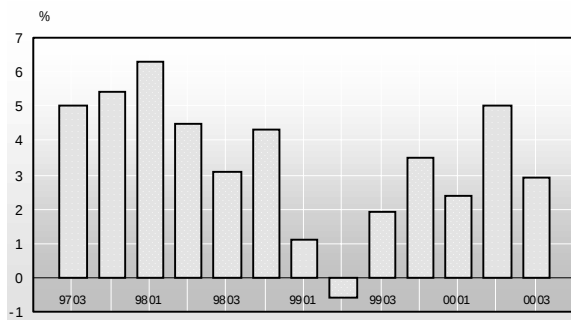
Papier- en grafische industrie

Het volume van de bruto toegevoegde waarde van de papier- en grafische industrie is in het derde kwartaal van 2000 bijna 3% groter dan in het derde kwartaal van 1999. Het volume van de gemiddelde dagproductie is in november 2000 ten opzichte van november 1999 een 0,5% kleiner. Voor de papierindustrie dalen de bedrijvigheid en bezettingsgraad in december en verwachten de ondernemers voor het eerste kwartaal van 2001 een forse stijging van de bedrijvigheid en buitenlandse afzet. Voor de grafische industrie geldt precies het omgekeerde.

Bruto toegevoegde waarde groter in derde kwartaal

Het volume van de bruto toegevoegde waarde voor de papier- en grafische industrie is in het derde kwartaal van 2000 bijna 3% groter dan in het derde kwartaal van 1999.

Ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde
(3^e kw 1997 – 3^e kw 2000)

Het volume van de gemiddelde dagproductie is 0,5% kleiner in november 2000 ten opzichte van november 1999.

De binnenlandse omzet van de papier- en grafische industrie is over dezelfde periode bijna 7% en de buitenlandse omzet is bijna 10% hoger. De totale omzet is bijna 8% hoger. Gecorrigeerd voor de bijna 7% hogere afzetprijzen bedraagt de volumeontwikkeling van de gemiddelde dagomzet over de betreffende periode bijna 1%.

De importprijzen zijn bijna 14% hoger en de totale verbruiksprijs ligt onder andere daardoor bijna 11% hoger.

Bezettingsgraad stijgt licht

In de Conjunctuurtest van december geven de ondernemers aan dat de orderontvangst fors dalen, maar dat de bedrijvigheid licht is verhoogd. De voorraden gereed product blijven stabiel zodat een stijging van de bezettingsgraad verwacht mag worden. Er is een blijvend hoog percentage ondernemers (12%) dat aangeeft productiebelemmeringen te kennen als gevolg van een tekort aan arbeidskrachten. Geen productiebelemmeringen zijn er als gevolg van een tekort aan productiecapaciteit. Er is juist een iets groter percentage ondernemers die de productiecapaciteit als te groot beoordeelt.

1. Papierindustrie

In de papierindustrie bedraagt de omzetgroei in november 2000 ruim 14% ten opzichte van november het jaar ervoor. Vooral de voor de branche belangrijke buitenlandse omzet stijgt flink en komt bijna 18% hoger uit.

Uit de Conjunctuurtest van december blijkt dat ten opzichte van november de ondernemers de bedrijvigheid hebben verlaagd na twee maanden van stijging. De orderontvangsten zijn eveneens fors gedaald. Ook de index van de orderpositie daalt en wel met ruim 1%. De voorraden gereed product blijven stabiel zodat de daling van de bezettingsgraad van september op december in de lijn der verwachtingen ligt. Het percentage ondernemers dat aangeeft productiebelemmeringen te ondervinden als gevolg van onvoldoende vraag stijgt licht naar 8%. De ondernemers zien hun concurrentiepositie op de buitenlandse markt als licht verbeterd, hoewel ze over de hoeveelheid werk in voorraad op die buitenlandse markt minder tevreden zijn.

2. Grafische industrie

In de grafische industrie bedraagt de omzetgroei in november 2000 bijna 5% ten opzichte van dezelfde maand het jaar ervoor. De voor de branche belangrijke binnenlandse omzet is bijna 6% hoger, terwijl de buitenlandse omzet ruim 3% daalt.

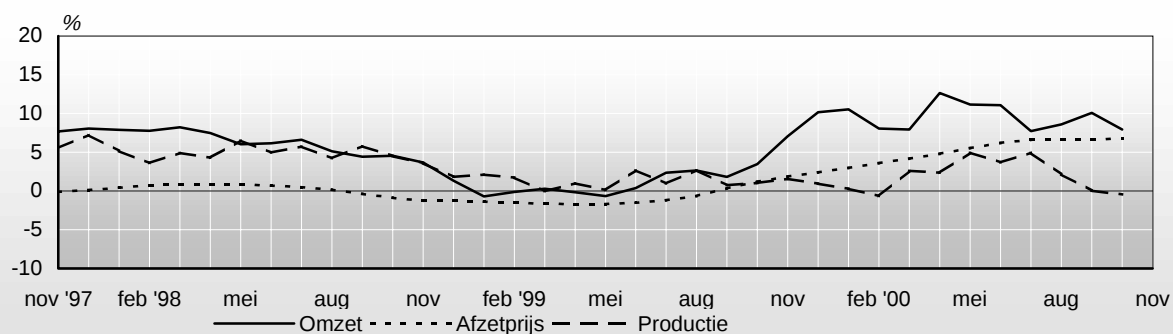
Uit de Conjunctuurtest van december blijkt dat ten opzichte van november de ondernemers de bedrijvigheid voor de vijfde opeenvolgende maand hebben verhoogd. Toch geven de ondernemers aan dat de orderontvangsten fors dalen. Ook de index van de orderpositie daalt en wel met ruim 2%. De voorraden gereed product blijven stabiel zodat de stijging van de bezettingsgraad van september op december in de lijn der verwachtingen ligt. Het percentage ondernemers dat aangeeft productiebelemmeringen te ondervinden als gevolg van onvoldoende vraag blijft echter laag. En belemmeringen als gevolg van een tekort aan arbeidskrachten blijft onveranderd hoog op 14%. De ondernemers beoordelen hun concurrentiepositie als stabiel gebleven, maar zijn van november op december wel minder tevreden over de hoeveelheid werk in voorraad.

Verwachtingen

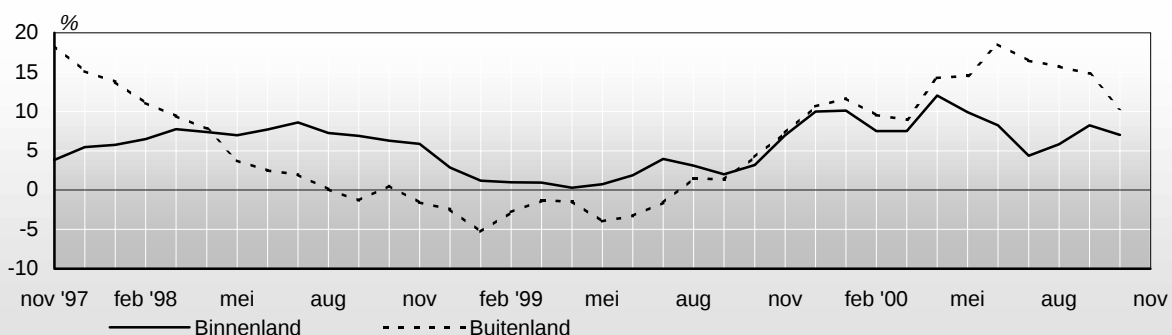
Voor het eerste kwartaal van 2001 verwachten de ondernemers in de papierindustrie een forse stijging van zowel de bedrijvigheid, de buitenlandse afzet als de afzetprijzen. Ook de personeelssterkte wordt verwacht de eerste helft van 2001 te gaan stijgen en wel met 0,5%.

De ondernemers in de grafische industrie verwachten juist een forse daling van de bedrijvigheid en buitenlandse verkopen. Ook verwacht men dat de prijzen zullen dalen. Voor de eerste helft van 2001 verwacht men dat de personeelssterkte licht zal afnemen en wel met 0,2%.

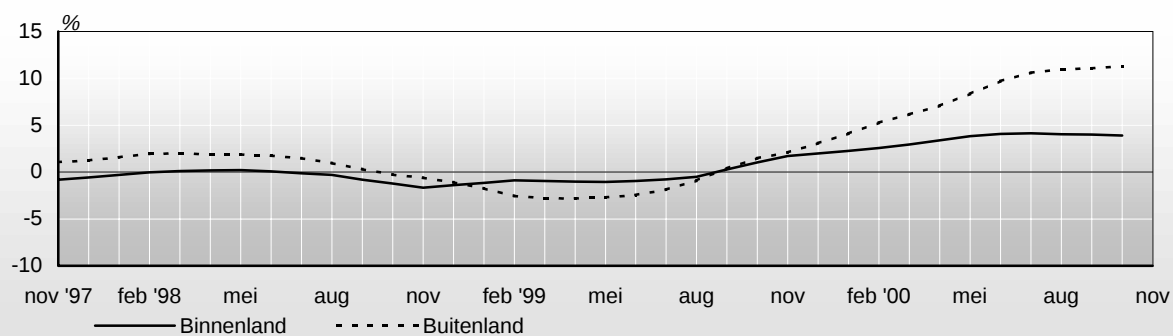
Omzet, afzetprijs en productie

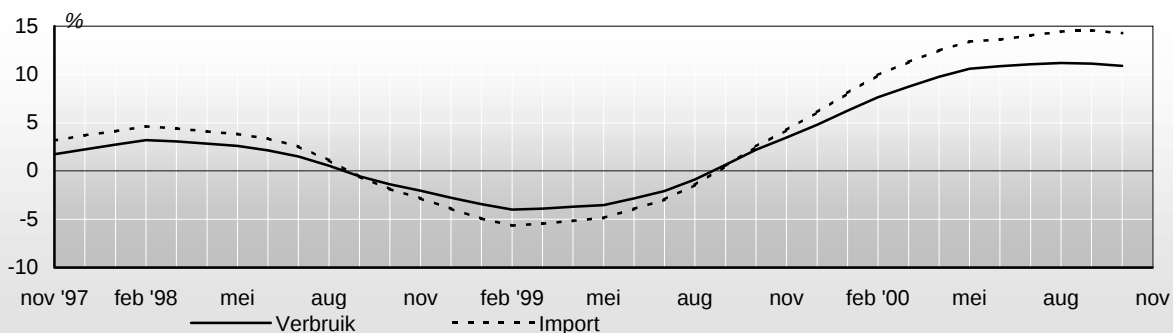
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 4.1

Kerngegevens: Papier- en grafische industrie

Rekengegevens: Papier- en grafische industrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand				Ontwik- keling ¹⁾	
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.		nov.
1995=100													
Omzet (waarde)		110,8	113,5	110,5	126,0	123,0	119,7	119,1	127,0	128,7	132,0	136,9	7,7
binnenland		109,3	112,6	109,5	125,5	121,3	115,7	117,4	125,3	126,7	128,0	133,8	6,8
buitenland		115,0	115,6	113,1	127,4	127,6	130,2	123,3	131,7	134,1	142,6	144,9	10,0
Ontvangen orders (waarde)		113,5	111,2	109,2	116,0	128,0	121,8	113,9	121,5	127,5	137,5	133,9	10,2
binnenland		104,9	100,4	96,3	105,6	114,6	106,1	106,6	109,6	114,5	122,7	120,6	10,0
buitenland		121,9	121,8	121,9	126,3	141,2	137,3	121,1	133,1	140,4	152,1	147,0	10,4
Afzetprijs		96,3	95,8	95,7	96,9	100,4	102,1	96,7	97,0	102,4	103,5	103,6	6,8
binnenland		96,4	96,2	96,2	96,9	99,5	100,1	96,7	96,9	100,2	100,7	100,6	3,9
buitenland		96,1	95,1	95,0	97,0	102,0	105,4	96,7	97,2	106,0	108,1	108,3	11,5
Verbruiksprijs		92,5	91,3	91,7	93,8	99,6	102,0	93,5	93,8	102,4	103,7	103,9	10,7
import		92,8	90,9	91,5	94,2	101,3	104,8	93,7	94,2	105,3	107,1	107,4	13,9
Productie (volume gemiddelde dag)		111,1	112,7	106,1	120,7	122,3	108,4	118,1	120,2	120,2	114,6	119,6	-0,5
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		111,1	112,8	111,6	118,1	118,8	114,8						2,9
Aantal bedrijven ²⁾	1000	8,3	7,9			7,9							
Uitgesproken faillissementen	1	81	69	19	21	13	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	43	42	10	11	11	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 4.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Papier- en grafische industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		1999	2000	1999	2000			1999	2000		laatste 12 mnd.		
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.		nov.	dec.
	²⁾												
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		10	6	13	9	-2	19	-3	12	9	-9	-24	6
binnenlandse markt		11	7	15	6	-7	24	5	15	8	1	-17	7
buitenlandse markt		8	3	13	17	14	-1	-18	4	20	-20	-34	3
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	8	11	14	-4	7	14	19	-4	30	7	8
Bezettingsgraad ³⁾	%	85,1	85,3	85,7	86,1	84,1	84,8	86,0					85,3
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	75	76	77	81	71	77	76					76
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	12	7	9	3	15	4	4					7
tekort aan arbeid	%	7	10	7	8	7	12	12					10
te geringe productiecapaciteit	%	1	2	2	4	3	2	0					2
overige belemmeringen	%	5	5	5	4	4	5	8					5
Orderpositie	⁴⁾	89,5	100,8	97,5	99,8	101,5	102,1	99,9	97,7	99,5	99,5	97,6	100,8
Beoordelingen:													
orderontvangst		-5	-3	3	-3	-2	1	-9	1	8	-11	-10	-3
orderpositie totaal		-6	-1	0	-3	0	3	-4	-7	3	-5	-8	-1
orderpositie buitenland		-6	5	8	9	12	10	-10	13	14	-8	-14	5
productiecapaciteit		3	2	2	-6	8	2	5					2
voorraden gereed product		5	1	5	3	-1	1	2	4	6	4	3	1
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		10	5	10	-3	-2	22	1					5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		-5	5	-7	-16	21	15	-2					5
buiten Europese Unie		-4	4	-3	-1	10	1	6					4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	11	21	14	2	21	5					11
bedrijvigheid komende 3 mnd		12	5	2	23	-14	25	-15	-4	-7	-10	-40	5
verkoopprijs komende 3 mnd		13	20	25	27	19	23	9	19	33	10	0	20
personeelssterkte komende 6 mnd		-2	-1	1	4	-12	5	1					-1
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,5	-0,1	-0,6	-0,2	-0,5	0,3	0,1					-0,1

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 4.3

Industriële verkopen: papier en grafische producten

	Code	1997 3e kw.	1998 3e kw.	1999 3e kw.	2000 4e kw.	2000 1e kw.	2000 2e kw.	2000 3e kw. ¹⁾
<i>mln gld</i>								
Pulp, papier en kartonwaren	21	2595	2583	2526	2648	2726	2851	2892
<i>w.v.</i>								
<i>Pulp</i>	21.11	x	x	x	x	x	x	x
<i>Papier en karton</i>	21.12	932	931	948	992	1077	1138	1157
<i>w.o.</i>								
houtvrij grafisch papier en karton, met max. 10% mechanische vezels, met een minimaal gewicht van 150 g/m ² , ongestreken	21.12.14.50	30	30	32	33	39	39	32
kraftpapier, ongestreken, met een gewicht van max. 150 g/m ² , excl. gecrept, geplisseerd of voor kraftliner of grote zakken	21.12.23.33	31	32	28	26	26	30	27
papier en karton, vervaardigd uit oud papier, met een gewicht van minimaal 225 g/m ² , ongestreken, excl. testliner	21.12.30.85	162	180	186	198	205	220	224
papier en karton, met een deklaag van kunststof, gebleekt, gewicht groter dan 150 g/m ² , excl. deklaag van kleefmiddelen	21.12.56.55	28	29	x	x	x	x	x
<i>Gegolfd papier en golfkarton en verpakkingsmateriaal van papier en karton</i>	21.21	835	831	794	795	780	835	864
<i>w.o.</i>								
gegolfd papier en gegolfd karton, ook indien geperforeerd	21.21.11.00	66	75	69	54	70	82	86
zakken van verpakkingspapier of -karton, met een bodembreedte van minder dan 40 cm, incl. puntzakken	21.21.12.50	25	x	22	22	22	23	x
dozen van gegolfd papier of van gegolfd karton	21.21.13.00	235	249	229	258	255	270	276
vouwdozen van verpakkingskarton, excl. van gegolfd papier of karton	21.21.14.00	293	329	332	315	303	336	347
verpakkingsmiddelen, incl. bussen, vaten en kernen van composietmat., zachte verpakkingsmiddelen, en hoezen voor grammofoonplaten, excl. vouwdozen en zakken	21.21.15.30	194	132	117	117	99	95	105
<i>Huishoudelijke en sanitaire papierwaren</i>	21.22	268	302	279	306	310	319	324
<i>w.o.</i>								
toilet papier	21.22.11.10	42	41	x	x	x	x	x
keukenrollen, handdoeken van papier of cellulosewatten	21.22.11.35	26	28	x	x	x	x	x
luiers, inlegluiers, onderleggers voor zieken, artikelen voor incontinentie van papier, cellulosewatten of vliezen van cellulosewatten	21.22.12.30	120	150	156	182	186	186	189
<i>Kantoorbenodigdheden van papier</i>	21.23	251	194	187	215	208	213	209
<i>w.o.</i>								
enveloppen	21.23.12.30	101	97	95	110	110	104	97
postbladen, brief- en correspondentiekaarten van papier, excl. prentbriefkaarten	21.23.12.50	27	3	2	3	1	2	2
assortimenten van papierwaren voor correspondentie in dozen	21.23.12.70	32	4	2	2	x	x	x
<i>Behangselpapier</i>	21.24	x	x	x	x	x	x	x
<i>Papier- en kartonwaren, excl. verpakkingsmateriaal, sanitaire- en huishoudelijke papierwaren, kantoorbenodigdheden, behangselpapier, golfpapier en -karton</i>	21.25	258	282	277	295	303	302	300
<i>w.o.</i>								
bedrukte etiketten van papier of karton, zelfklevend	21.25.12.35	130	139	134	139	129	128	132
klossen, hulzen en dergelijke artikelen van papier of karton, voor het opwinden van textielgarens	21.25.14.30	15	16	15	15	18	18	18
bierviltjes en andere artikelen van papier of karton, zoals kartonnen strippen voor kleerhangers, staafjes van papier voor mondstukken voor sigaretten	21.25.14.90	22	22	23	27	33	30	31
Drukwerk en opgenomen media	22	4244	4616	4929	5694	4826	5260	5047
<i>w.v.</i>								
<i>Boeken, couranten en dergelijk drukwerk</i>	22.1	2230	2457	2736	2917	2620	2974	2776
<i>w.o.</i>								
boeken, brochures en dergelijk drukwerk, in losse vellen	22.11.10.00	79	95	101	144	100	116	116
schoolboeken	22.11.20.10	160	217	321	41	81	139	299
kinderboeken, excl. prentenalbums, -boeken, teken- of kleurboeken	22.11.20.20	23	19	20	36	21	26	23
letterkundige boeken	22.11.20.30	12	13	14	20	20	22	21
sociale en menswetenschappelijke boeken	22.11.20.40	25	28	x	30	x	x	36
natuurwetenschappelijke en technologische boeken	22.11.20.50	40	26	31	29	23	27	33
boeken, brochures en dergelijk drukwerk, zoals telefoon- en adresboeken, telex- en telefaxgidsen, beroeps- en exportgidsen, fotoalbums en plaatwerken	22.11.20.60	164	131	128	179	83	195	137
dagbladen en tijdschriften, vier of meer keer per week verschijnend	22.12.10.00	798	889	877	1052	1044	1091	948
dagbladen en tijdschriften, minder dan vier keer per week verschijnend	22.13.10.00	880	922	1098	1235	1102	1228	1062
prentbriefkaarten en andere gedrukte briefkaarten	22.15.11.30	12	2	x	x	x	x	x
gedrukte kaarten met persoonl. wensen of mededelingen, al dan niet met enveloppe	22.15.11.50	7	x	x	x	x	x	x
kalenders van alle soorten, gedrukt, incl. kalenderblokken	22.15.13.50	1	2	2	x	0	x	x
<i>Drukkerijen en diensten in verband met drukkeringen</i>	22.2	1655	1840	1873	2321	1924	2006	1966
<i>w.o.</i>								
drukken van dagbladen en tijdschriften, vier of meer keer per week verschijnend	22.21.10.00	87	52	61	64	63	64	63
waardepapieren, w.o. nieuwe postzegels, gezegeld papier; cheques, bankbiljetten, aandelen e.d.	22.22.11.00	44	35	37	61	30	39	47
handelscatalogi	22.22.12.30	48	53	52	68	52	53	60
reclamedrukwerk zoals brochures, folders, reisgidsen, sales promotionmateriaal, excl. handelscatalogi	22.22.12.50	501	512	532	683	573	591	584
drukwerk zoals handelsformulieren, vergunningen, reisbiljetten, toegangskarten en familiedrukwerk, excl. kettingformulieren en reclamedrukwerk	22.22.13.00	184	210	249	251	217	225	233
opbergmappen, mappen en banden, omslagen voor dossiers, van papier en karton	22.22.20.50	30	35	31	33	36	37	34
onderleggers, boekomslagen en andere bedrukte papierwaren	22.22.20.90	2	3	2	3	3	2	1
drukken van boeken, brochures (geen reclame), jaarverslagen e.d. drukwerk, prentenalbums, prenten-, teken- en kleurboeken, geschreven of gedrukte muziek	22.22.31.00	126	126	134	186	145	156	150
drukken van dagbladen en tijdschriften, minder dan vier keer per week verschijnend	22.22.32.20	353	371	352	484	387	415	378
drukken van cartografische en topografische werken van alle soorten	22.22.32.30	1	x	x	x	0	x	x
drukken van alle soorten kalenders, incl. kalenderblokken	22.22.32.50	8	9	8	15	2	3	6
drukken van prenten, posters, gravures en foto's	22.22.32.70	6	7	7	9	8	9	8
afwerken van boeken en dergelijke artikelen (vouwen, lijmen, snijden, inbinden e.d.)	22.23.10.10	45	48	47	56	48	54	52
afwerken van brochures, tijdschriften, catalogi, reclamemateriaal, prospectussen, e.d. (vouwen, lijmen, snijden, inbinden e.d.)	22.23.10.30	49	64	65	77	60	61	58
drukletters, clichés, drukplaten, drukcilinders en dergelijke	22.24.20.00	76	77	65	71	65	67	65

Tabel 4.3 (slot)

Industriële verkopen: papier en grafische producten

industriële verkopen: papier en grafische producten								
		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
Reproductie van opgenomen media	22.3	359	319	320	456	282	280	305
w.o.								
reproductie van magneetbanden voor geluid, breedte max. 4 mm	22.31.10.30	21	23	21	29	13	16	13
reproductie van compact discs	22.31.10.70	251	185	201	288	183	170	191
gereproduceerde magneetbanden voor video (breedte meer dan 6,5 mm)	22.32.10.50	47	67	x	x	x	x	x

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

In december 2000 is de orderontvangst verminderd. Volgens de ondernemers in de branche is er vooral een verslechtering opgetreden in de orderontvangsten door een dalende belangstelling van binnenlandse bedrijven. Ook de bedrijvigheid in de branche is op een lager niveau terechtgekomen. Over de hele breedte van de branche blijft de tevredenheid echter redelijk hoog. Voor het eerste kwartaal in 2001 verwachten de ondernemers een hoger niveau van productie en stijgende afzetprijzen.

Toegevoegde waarde in derde kwartaal omhoog

Het volume van de bruto toegevoegde waarde is in het derde kwartaal van 2000 met 3,4% toegenomen ten opzichte van het derde kwartaal in 1999.

De omzet in november 2000 ligt 30% boven het niveau van november in het jaar daarvoor. Dit heeft voornamelijk te maken met de sterk gestegen prijzen. In de genoemde periode zijn de prijzen met ongeveer 29% gestegen.

Het volume van de gemiddelde dagproductie ligt in november 2000 1% hoger dan in oktober 2000. Deze toename is vergelijkbaar met de productie-ontwikkeling.

Verminderde bedrijvigheid

De bedrijvigheid in de branche van november op december 2000 is afgenomen. De verwachting van de ondernemers is echter dat dit zich in het eerste kwartaal van 2001 weer gaat herstellen, zoals gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. Het herstel is echter na seizoenscorrectie minder krachtig. Ondanks de licht afgenomen bedrijvigheid is de bezettingsgraad van de productie-installaties van september op december 2000 met 0,5 procentpunt toegenomen tot 85,0%.

Opvallend is de zeer sterke afname van de bedrijvigheid in de kunststofverwerkende industrie. Ook hier worden weer betere tijden verwacht. De verwachtingen zijn ten opzichte van vorige maand flink naar boven bijgesteld. Voor de chemische industrie geldt hetzelfde beeld. Hier genoemde ontwikkelingen zijn echter wel minder expliciet.

Importen in 2000 fors duurder

De importwaarde van ruwe aardolie en aardolieproducten is in de eerste 10 maanden van 2000 in vergelijking met diezelfde periode een jaar eerder bijna verdubbeld van 17,3 tot 34,1 miljard gulden. Ook de exportwaarde verdubbelt bijna in de genoemde periode, van 13,3 naar 25,6 miljard gulden. Deze ontwikkelingen hebben hoofdzakelijk te maken met de explosieve prijsstijgingen van ruwe aardolie.

Verwacht mag worden dat in 2000 de invoer van ruwe aardolie en aardolieproducten ruim 10 miljard gulden hoger komt te liggen dan de uitvoer. Hiermee ligt dit handelstekort ver boven het niveau van de laatste jaren toen het sporadisch boven de 5 miljard gulden is uitgekomen.

Een steeds groter aandeel van de invoer van ruwe aardolie en aardolieproducten komt uit EU landen. In 1996 was dit nog ruim 20%, in 2000 gaat het hier al om ongeveer 33%.

Orderontvangst iets lager

Voor de branche als geheel is de orderontvangst in december afgenomen ten opzichte van november, dit is gebruikelijk voor de tijd van het jaar. De daling is echter iets groter dan op basis van het gangbare seizoenspatroon mocht worden verwacht. Hiermee leidt deze daling dan ook tot een lichte verslechtering van het ondernemersoordeel over de orderontvangst.

In de chemie blijft de orderontvangst gelijk. Gecorrigeerd voor seizoensinvloeden verbetert de orderontvangst licht. Dit heeft voornamelijk te maken met de ontwikkelingen op de binnenlandse markt. In de kunststofverwerkende industrie daarentegen is de orderontvangst zeer fors verminderd. Deze vermindering is veel groter dan op basis van de gangbare seizoeninvloeden mocht worden verwacht.

Orderpositie vrijwel gelijk

De orderpositie in de gehele branche is vrijwel gelijk gebleven. In de chemie is een geringe stijging te zien van de hoeveelheid werk in voorraad en in de kunststofverwerkende industrie een wat grotere daling. Voor wat betreft de beoordeling van de orderpositie voor de chemie verandert vrijwel niets. De tevredenheid blijft daar hoog. De krapte in de voorraad is behoorlijk verminderd.

De fabrikanten van kunststofproducten zijn echter flink minder tevreden. Binnen deze branche zijn voorraden gereed product in december 2000 ten opzichte van een maand eerder iets afgenomen.

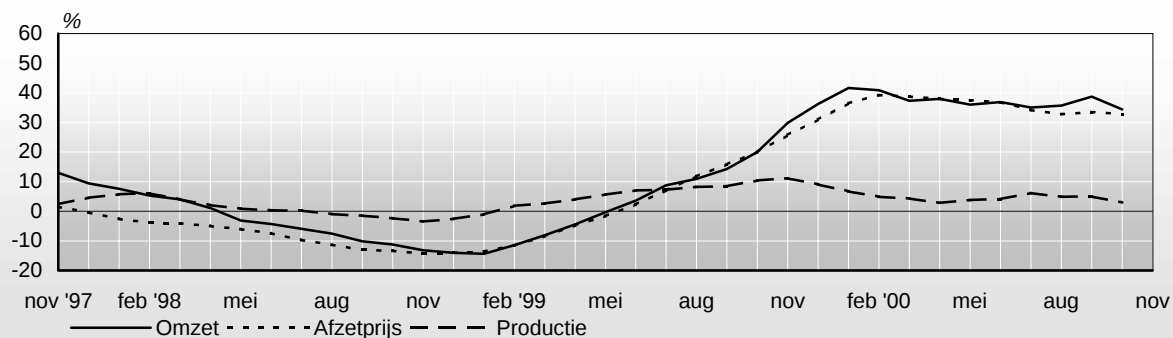
Vierde kwartaal stabiel

De verschillen tussen het vierde kwartaal in 2000 en de twee kwartalen daarvoor zijn klein. De meest in het oog springende ontwikkeling is positief te noemen. De uitkomsten geven namelijk aan dat mogelijke productiebelemmeringen kleiner worden. Steeds meer ondernemers zeggen dat onvoldoende vraag, een tekort aan personeel of andere productiebelemmeringen geen rol spelen.

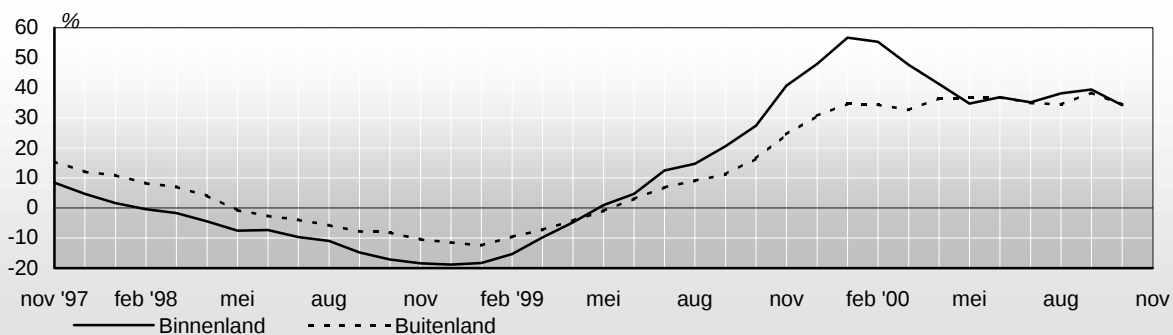
Verwachtingen

Voor het eerste kwartaal in 2001 verwachten de ondernemers een hogere bedrijvigheid, buitenlandse afzet en flink stijgende verkoopprijzen. Voor de eerste helft van 2001 verwachten de ondernemers geen veranderingen in de personeelssterkte.

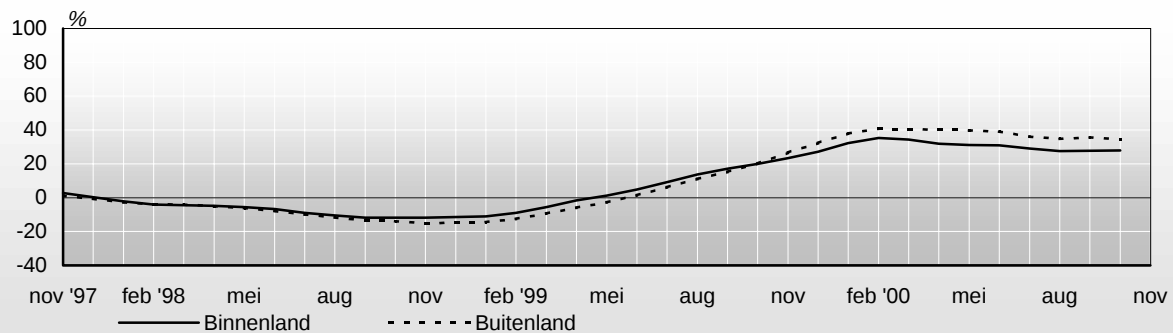
Omzet, afzetprijs en productie

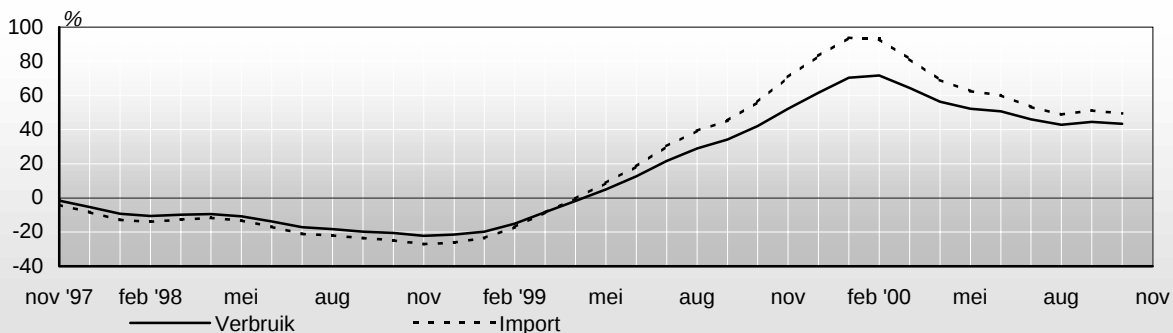
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 5.1

Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.	nov.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		113,5	120,7	123,3	136,9	158,0	166,9	133,0	137,8	176,3	182,2	179,0	29,9
binnenland		111,0	121,1	125,4	142,8	157,1	173,3	137,0	141,2	185,7	185,8	178,2	26,2
buitenland		114,7	120,5	122,2	133,8	158,4	163,7	131,0	136,1	171,5	180,3	179,4	31,8
Afzetprijs		99,5	104,9	109,3	118,4	136,7	145,1	114,3	118,8	151,7	153,4	152,8	28,7
binnenland		101,0	108,0	112,9	120,3	134,9	144,0	117,9	120,5	149,2	151,4	151,7	25,8
buitenland		98,9	103,8	108,0	117,8	137,3	145,6	113,1	118,1	152,5	154,1	153,2	29,7
Verbruiksprijs		96,7	112,4	121,2	135,9	158,1	173,3	129,0	137,2	184,5	188,3	188,8	37,6
import		94,4	116,0	127,3	145,2	171,9	189,6	135,9	147,1	204,2	208,3	208,3	41,6
Productie (volume gemiddelde dag)		99,7	106,2	104,1	105,4	114,2	109,2	109,4	110,8	116,5	112,6	111,9	0,9
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		99,7	106,3	108,0	108,1	111,1	111,8						3,4
Aantal bedrijven ²⁾	1000	2,2	2,2			2,2							
Uitgesproken faillissementen	1	22	25	10	5	6	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	813	823	198	211	200	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 5.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		1999	2000	1999		2000			1999		2000		
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.	dec.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		7	6	1	20	7	-5	1	-3	4	0	-14	6
binnenlandse markt		7	5	1	21	15	-7	-8	6	2	-13	-39	5
buitenlandse markt		7	6	4	20	4	-6	4	-2	6	2	-3	6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	5	5	9	2	8	1	12	9	-4	-10	5
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,9	84,9	85,5	86,0	84,1	84,5	85,0					84,9
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	83	79	85	79	76	79	83					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	5	5	4	5	5	4					5
tekort aan arbeid	%	4	6	5	7	6	5	4					6
te geringe productiecapaciteit	%	2	4	2	3	5	3	4					4
overige belemmeringen	%	4	7	3	7	8	8	5					7
Orderpositie	⁴⁾	98,3	100,0	98,4	99,5	100,1	100,1	100,5	98,5	97,7	100,6	100,5	100,0
Beoordelingen:													
orderontvangst		-2	1	2	4	2	0	-1	5	5	0	-2	1
orderpositie totaal		-3	5	2	5	4	5	7	2	4	6	7	5
orderpositie buitenland		-2	8	5	6	10	10	7	5	4	9	3	8
productiecapaciteit		3	-6	1	-3	-9	-5	-5					-6
voorraden gereed product		4	-3	0	0	-6	-1	-3	0	-2	-5	-2	-3
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		-2	-5	3	0	-7	-13	1					-5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		1	3	14	-2	0	4	9					3
buiten Europese Unie		0	5	10	2	2	8	7					5
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	13	15	11	17	11	13					13
bedrijvigheid komende 3 mnd		6	8	6	3	11	13	5	7	5	4	10	8
verkoopprijs komende 3 mnd		8	19	22	20	23	16	19	20	25	22	18	19
personeelssterkte komende 6 mnd		-12	0	-7	-1	-1	0	1					0
toe- of afname personeelssterkte	%	-1,1	-0,4	-0,9	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2					-0,4

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 5.3

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

	Code	1997 3e kw.	1998 3e kw.	1999 3e kw.	2000 4e kw.	2000 1e kw.	2000 2e kw.	2000 3e kw. ¹⁾
<i>mln gld</i>								
Chemische producten en synthetische of kunstmatige vezels	24	14015	13254	13944	15384	16298	17031	17824
w.v.								
<i>Basischchemicaliën</i>	24.1	8372	7665	8149	9226	10445	10626	11543
w.o.								
<i>Industriële gassen</i>	24.11	x	93	104	105	118	119	134
<i>Kleurstoffen en pigmenten</i>	24.12	198	192	211	195	213	223	194
w.o.								
kleur- en verfstoffen, preparaten en luminoforen, excl. op basis van titaanoxide, of chroom- of cadmiumverbindingen	24.12.24.70	48	51	44	39	40	46	33
<i>Anorganische chemische basisproducten, excl. industriële gassen, kleur- en verfstoffen</i>	24.13	503	503	497	503	515	511	504
w.o.								
fosforzuur en polyfosforzuren	24.13.14.55	65	56	x	x	x	x	x
<i>Organische chemische basisproducten</i>	24.14	3508	3006	3619	4312	4826	4975	5808
w.o.								
cycloalkanen, cycloalkenen en cycloterpenen, excl. cyclohexaan	24.14.12.15	28	27	34	29	28	29	29
benzeen, zuiverheid minstens 95 gew. perc.	24.14.12.23	109	85	97	159	177	158	237
esters van azijnzuur, excl. ethyl- en vinylacetaat	24.14.32.19	30	16	16	16	16	20	20
mono-, di-, trichloorazijnzuur, propion-, boter-, valeriaanzuur en zouten of esters daarvan	24.14.32.20	34	34	38	x	x	x	34
verzadigde eenw. acyclische carbonzuren, incl. zouten en esters daarvan, excl. miere-, azijn-, propion-, boter-, valeriaan-, palmatine- en stearinezuur	24.14.32.80	70	x	x	x	x	x	10
carbonzuren met andere zuurstofhoudende groepen en derivaten daarvan, excl. citroenzuur en derivaten daarvan	24.14.34.75	45	68	58	69	72	75	90
aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen, excl. aminoalcoholen, lysine en glutaminezuur	24.14.42.90	73	76	63	66	75	74	76
acyclische ethers en halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan, excl. diethylether	24.14.63.19	108	x	x	x	x	x	x
2,2'-oxydiethanol (diethyleenglycol)	24.14.63.33	27	x	17	20	21	24	27
etheralcoholen en halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan, excl. diethyleenglycol	24.14.63.39	81	68	68	77	76	82	86
olie en andere olieproducten, uit de distillatie van steenkoolteer, excl. benzeen, toluen, xyleen, naftaleen, creosootolie en mengsels van aromaten	24.14.73.67	24	26	31	37	45	x	x
<i>Kunstmeststoffen en stikstofverbindingen</i>	24.15	609	455	407	417	569	582	608
w.o.								
ammoniak, watervrij (100% N)	24.15.10.75	99	67	71	74	102	123	127
meststoffen van dierlijke of van plantaardige oorsprong	24.15.60.00	30	x	x	x	-	-	-
meststoffen met stikstof, fosfor en kalium, met meer dan 10 gewichtspercenten stikstof (100% effectieve stof)	24.15.80.23	49	46	49	55	75	43	46
<i>Kunststoffen in primaire vormen</i>	24.16	3410	3319	3230	3605	4113	4128	4228
w.o.								
copolymeren van styreen en acrylonitril (SAN), in primaire vormen	24.16.20.50	21	x	x	x	x	x	x
copolymeren van acrylonitril, butadien en styreen (ABS), in primaire vormen	24.16.20.70	113	118	87	101	109	106	111
polymeren van stureen, in primaire vormen, excl. polystyreen, SAN en ABS	24.16.20.90	100	106	94	100	95	84	97
polyethyleenglycolen en andere polyetheralcoholen, in primaire vormen	24.16.40.15	203	x	214	232	221	203	212
verzadigde polyesters n.e.g., in primaire vormen	24.16.40.90	154	142	130	160	178	176	162
acrylpolymeren, in primaire vormen, excl. polymethylmethacrylaat	24.16.53.90	117	111	107	105	125	134	135
polyamide-6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 of -6,12, in primaire vormen	24.16.54.50	196	170	x	x	126	x	x
polyamiden in primaire vormen, excl. polyamide-6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 of -6,12	24.16.54.90	51	x	52	46	62	41	x
polyurethanen in primaire vormen	24.16.56.70	x	x	x	x	x	x	x
<i>Synthetische rubber in primaire vormen</i>	24.17	100	97	81	90	91	x	x
<i>Verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw</i>	24.2	111	103	93	92	126	144	92
<i>Verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek</i>	24.3	792	832	944	901	889	914	871
w.o.								
verf en vernis op basis van acryl- of vinylpolymeren, in waterige systemen	24.30.11.50	96	100	101	97	105	111	103
verf en vernis in waterige systemen, op basis van synthetische polymeren, excl. op basis van acryl- of vinylpolymeren	24.30.11.70	24	27	25	23	17	16	16
verf en vernis oplossingen van polyesters met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen	24.30.12.29	132	123	151	121	130	126	127
verf en vernis oplossingen op basis van acryl- of vinylpolymeren, met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen	24.30.12.50	38	38	37	41	9	10	10
verf en vernis oplossingen op basis van synth. polymeren met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen, excl. op basis van acryl- of vinylpolymeren	24.30.12.90	119	131	128	109	133	139	132
bereide pigmenten, opacificeermiddelen en verfstoffen, bijv. voor keramiek	24.30.21.30	36	37	35	31	32	34	31
zwarte drukinkt	24.30.24.50	18	19	12	10	11	11	12
drukinkt, excl. zwarte drukinkt	24.30.24.70	80	96	109	118	119	124	116
<i>Farmaceutische grondstoffen</i>	24.41	339	323	321	356	349	376	380
<i>Farmaceutische producten</i>	24.42	2021	2179	2177	2530	2248	2519	2414
w.o.								
geneesmiddelen met penicillinen of streptomycinen in afgemeten hoeveelheden, dan wel opge maakt voor de verkoop in het klein	24.42.11.60	28	38	32	45	38	31	26
geneesmiddelen met antibiotica, in afgemeten hoeveelheden, dan wel opge maakt voor de verkoop in het klein, excl. met penicillinen of streptomycinen	24.42.11.80	22	20	21	24	21	21	19
geneesmiddelen zonder antibiotica met hormonen uit de bijnierschors, in afgemeten hoeveelheden, dan wel opge maakt voor de verkoop in het klein	24.42.12.70	18	22	x	x	19	23	20
geneesmiddelen, niet op basis van penicillinen, hormonen, antibiotica, alkaloiden of provitaminen, opge maakt voor de verkoop in het klein	24.42.13.80	x	x	x	x	x	x	x
vaccins voor mensen	24.42.21.40	73	88	57	59	x	x	x

Tabel 5.3 (vervolg)

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

	Code	1997 3e kw.	1998 3e kw.	1999 3e kw.	2000 4e kw.	2000 1e kw.	2000 2e kw.	2000 3e kw. ¹⁾
<i>mln gld</i>								
<i>Glycerol, zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen</i>	24.51	372	376	393	414	376	391	413
w.o.								
niet-ionische organische tensioactieve producten, excl. zeep	24.51.20.50	25	25	x	x	x	x	x
was- en reinigingsmiddelen, opgemaakt voor de verkoop in het klein	24.51.32.50	117	106	103	98	76	85	95
was- en reinigingsmiddelen, niet opgemaakt voor de verkoop in het klein	24.51.32.70	55	60	39	49	37	44	41
preparaten voor het parfumeren van of het neutraliseren van geuren in vertrekken	24.51.41.00	18	25	23	28	27	19	19
<i>Parfums en cosmetische artikelen</i>	24.52	170	126	142	141	133	159	153
w.o.								
schoonheids- en verzorgingsmiddelen, excl. voor het opmaken van lippen en ogen, de verzorging van handen of voeten, poeder voor cosmetisch gebruik	24.52.15.00	28	25	33	29	25	32	25
haarshampoo	24.52.16.30	20	7	8	8	10	10	11
haarverzorgingsmiddelen, excl. shampoo, lak, preparaten voor het permanent-haargolven of ontkrullen	24.52.17.00	23	x	15	16	17	18	20
<i>Kruit en springstoffen</i>	24.61	x	x	x	x	x	x	x
<i>Lijm en gelatine</i>	24.62	139	134	114	122	121	125	124
w.o.								
lijmen opgemaakt voor de verkoop in het klein; kleefmiddel opgemaakt voor de verkoop in het klein, verpakking max. 1 kg	24.62.10.70	21	17	-	-	-	-	-
Lijm, excl. op basis van caseïne, caseïnat, albuminen, albuminaten, gelatine, beenderen of zetmeel	24.62.10.95	-	-	63	64	68	68	73
<i>Etherische oliën</i>	24.63	190	183	210	202	206	224	216
w.o.								
mengsels van reukstoffen voor de voedingsmiddelen- en drankenindustrie	24.63.10.75	132	130	149	147	149	166	159
<i>Fotochemische producten</i>	24.64	503	451	493	437	439	503	517
w.o.								
fotografische film en film voor "direct-klaar fotografie", op rollen, lichtgevoelig en onbelicht	24.64.11.50	242	x	x	x	x	x	x
<i>Informatiedragers waarop niets is opgenomen</i>	24.65	x	x	x	x	x	x	x
<i>Overige chemische producten, zoals smeermiddelen, dopes, remvloeistof, antivries-preparaten, peptonen, residuen, proteïnestoffen, bereide bindmiddelen, appreteermiddelen, alkylbenzenen</i>	24.66	667	533	605	648	634	683	677
w.o.								
reageermiddelen van gemengde samenstelling, voor diagnose of laboratorium, incl. geïmpregneerd of bekleed papier	24.66.42.10	26	23	27	29	24	x	x
reactie-initiatoren, -versnellers en katalytische preparaten, n.e.g.	24.66.46.60	110	54	x	107	x	x	x
chemische producten en preparaten n.e.g., zoals niet-gedoopt lithium, mengsels van aminen uit gedimeriseerde vetzuren met een mol. gew. >250 en <=550	24.66.48.90	158	136	-	-	-	-	-
Producten van rubber of kunststof	25	2297	2375	2433	2556	2631	2735	2558
w.v.								
<i>Producten van rubber</i>	25.1	229	281	231	275	262	257	251
w.o.								
gegoten artikelen van niet-geharde ge vulcaniseerde rubber, excl. voor motorvoert.	25.13.73.60	45	37	27	35	36	35	33
<i>Platen, vellen, buizen en profielen van kunststof</i>	25.21	923	930	966	980	1022	1110	1021
w.o.								
stijve buizen en slangen van polyethyleen	25.21.21.53	48	32	37	33	39	54	51
stijve buizen en slangen van polyvinylchloride	25.21.21.57	72	67	76	76	97	106	104
niet-versterkte buizen en slangen van kunststof, verkregen door herschikking of additie, zonder hulpstukken	25.21.22.35	18	x	x	x	x	x	x
niet-versterkte buizen en slangen van kunststof, versterkt of op andere wijze gecombineerd met andere stoffen, excl. flexibele met drukweerstand <27,6 Mpa	25.21.22.50	29	27	20	24	24	27	25
hulpstukken voor buizen en slangen van kunststof	25.21.22.70	73	70	71	74	77	84	72
platen, foliën e.d. van kunststof zonder celstruct., niet versterkt met andere stoffen, van polyethyleen, dikte max. 0,1 mm, niet vezelversterkt	25.21.30.10	90	100	120	137	148	143	135
platen, foliën e.d. van polyurethanen met celstructuur	25.21.41.50	68	74	85	85	82	85	79
platen, foliën e.d. van kunststoffen, met celstructuur, excl. van polystyreen, polyvinylchloride, polyurethanen of geregenereerde cellulose	25.21.41.80	36	39	50	52	53	54	51
platen, foliën e.d. van kunststof zonder celstruct., versterkt of gecombineerd, excl. van polymerisatieproducten door herschikking, condensatie of additie	25.21.42.80	33	33	32	32	31	36	30
<i>Verpakkingsmateriaal van kunststof</i>	25.22	400	450	466	486	498	505	500
w.o.								
vuilniszakken, draagtassen en andere zakken van polyethyleen	25.22.11.00	103	115	131	114	129	126	119
vuilniszakken, draagtassen en andere zakken van kunststof, excl. van polyethyleen	25.22.12.00	21	25	19	20	23	22	21
dozen, bakken, kisten en dergelijke artikelen van kunststof	25.22.13.00	96	114	120	136	132	143	134
flessen, flacons en dergelijke artikelen van kunststof, max. 2 l	25.22.14.50	30	51	53	54	51	60	60
flessen, flacons en dergelijke artikelen van kunststof, meer dan 2 l	25.22.14.70	17	17	15	15	15	13	17
stoppen, deksels en andere sluitingen van kunststof	25.22.15.27	26	23	22	23	25	25	26
vaten, containers of pallets voor vervoer, opslag of verpakking van kunststof	25.22.15.40	102	98	101	117	116	110	118
<i>Kunststofartikelen voor de bouw</i>	25.23	223	245	232	258	281	283	258
w.o.								
bidets, closetpotten, stortbakken en dergelijke sanitaire artikelen van kunststof	25.23.12.90	20	16	18	20	x	x	16
garmenten, beslag en coating van kunststof, om blijvend te worden bevestigd in of op deuren, vensters, trappen, muren en andere delen voor gebouwen	25.23.15.50	16	16	21	22	22	22	20
uitrustingsstukken van kunststof voor gebouwen, zoals kabelgoten of rawl- en andere pluggen, excl. garmenten en beslag	25.23.15.90	42	38	28	27	20	23	30
geprefabriceerde bouwwerken van kunststof	25.23.20.00	17	20	26	33	21	21	21

Tabel 5.3 (slot)

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof								
		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
Producten van kunststof, excl. platen, vellen, foliën, buizen, profielen, verpakkingsmiddelen en producten voor de bouw	25.24	523	468	538	556	567	580	528
w.o.								
tafelkleden, bakjes voor levensmidd. en andere keuken- en tafelgerei van kunststof	25.24.23.20	43	47	52	44	54	62	58
huish. en toiletartikelen van kunststof, excl. van geregenereerde cellulose, excl. keuken- of tafelgerei	25.24.23.70	45	50	45	42	44	39	36
art. van kunststof en van fysisch gewijzigde natuurlijke harsen, niet uit vellen, excl. kleding (toebehoren), beslag voor meubelen, beeldjes, schoolbehoeften	25.24.28.70	202	149	202	216	216	208	191
onderdelen van kunststof voor optische, fotografische, cinematografische, medische, chirurgische apparaten of voor meet- en precisietoestellen	25.24.90.97	16	15	13	17	14	14	11

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Metaal-, elektronische en transportmiddelenindustrie

Binnen de industrie presteert deze branche qua ontwikkeling van het volume van de bruto toegevoegde waarde, dat van de productie en dat van de omzet totnogtoe in 2000 goed. De ondernemers zijn over het algemeen dan ook tevreden over de gang van zaken. De verwachtingen voor het eerste kwartaal van 2001 zijn licht positief.

Bruto toegevoegde waarde stijgt

Het volume van de bruto toegevoegde waarde van de metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie is in het derde kwartaal van 2000 met ruim 3,5% gestegen ten opzichte van het derde kwartaal van 1999. Hiermee is de groei wat lager dan in het eerste en het tweede kwartaal, toen de groei relatief hoog was. Over de eerste negen maanden van 2000 bedraagt de volumegroei ruim 5%. Dit is ongeveer een half procent hoger dan die van de totale industrie, die een toename van bijna 4,5% laat zien.

Productie stijgt in november

In november 2000 stijgt het volume van de gemiddelde dagproductie met ruim 5% ten opzichte van november 1999. In de periode januari tot en met november 2000 ligt het productievolume bijna 3,5% hoger dan in de overeenkomstige periode een jaar eerder. Hiermee heeft deze branche na de aardolie-, chemische en rubber- en kunststofverwerkende industrie het hoogste groeipercantage binnen de totale industrie.

Omzet neemt flink toe

In vergelijking met november 1999 is de omzet in november 2000 ruim 14% gestegen. In deze stijging zit ook de toename van de afzetprijs met bijna 4%. Voor het volume van de gemiddelde dagomzet betekent dit uiteindelijk een stijging van zo'n 10%. Op de buitenlandse markt stijgt het volume van de gemiddelde dagomzet met bijna 13%. Dit is bijna het dubbele van de volumegroei op de binnenlandse markt, die uitkomt op bijna 7%. In de eerste elf maanden van 2000 ligt het totale volume van de gemiddelde dagomzet ruim 11% hoger dan in de overeenkomstige periode een jaar eerder.

Orderontvangst iets lager

In november is de totale orderontvangst ongeveer 1% lager dan in november 1999. Met name de orderontvangst uit het buitenland is hier debet aan. Want terwijl deze met ruim 10% daalt, neemt die uit Nederland toe. Maar de toename van ruim 13% op de binnenlandse markt is onvoldoende om voor de totale orderontvangst een plus te laten zien.

Bedrijvigheid daalt licht bij stabiele orders

De bedrijvigheid is in december 2000 licht afgenomen ten opzichte van november. De afname is echter minder groot dan op basis van het seizoen verwacht mocht worden. De orderontvangst daarentegen blijven wel op peil en zijn ongeveer even groot als in november. De ondernemers geven aan dat ze met deze orderontvangst tevreden zijn.

De bezettingsgraad van de productie-installaties ligt in december op nagenoeg hetzelfde niveau als in september. Ook het percentage ondernemers dat de productiecapaciteit aan de krappe kant vindt, is nauwelijks gewijzigd. De productie wordt slechts in geringe mate hierdoor beperkt. Wat nog steeds veel meer productiebelemmeringen tot gevolg heeft, is het tekort aan geschikte arbeidskrachten. Net als in juni en september meldt ook in december ongeveer 11% van de producenten hier hinder van te ondervinden. Onvoldoende vraag, te geringe productiecapaciteit en overige belemmeringen tezamen zorgen voor 10% van de fabrikanten voor productiebelemmeringen.

Orderpositie wijzigt nauwelijks

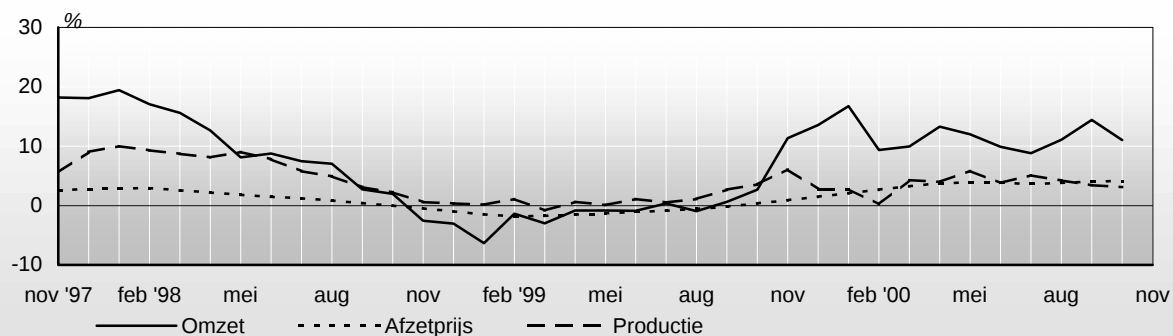
In vergelijking met november ligt de index van de orderpositie in december op nagenoeg hetzelfde niveau. Hoewel de tevredenheid over de orderpositie wat terugloopt, blijven de producenten nog steeds tevreden met hun werkvoorraad. Dit geldt voor zowel de buitenlandse als de totale orderpositie.

Ook geven ze aan dat hun concurrentiepositie in Nederland en binnen de Europese Unie nauwelijks is gewijzigd in het vierde kwartaal van 2000. Voor landen buiten de Europese Unie vinden ze dat hun concurrentiepositie wel verbeterd is.

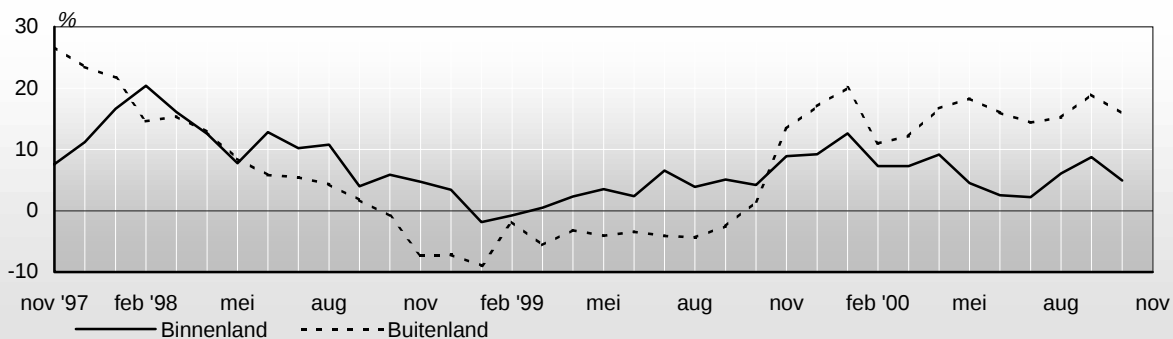
Verwachtingen

Voor het eerste kwartaal van 2001 zijn de verwachtingen van de ondernemers licht positief. De fabrikanten voorzien een lichte toename van de bedrijvigheid, wat gezien de tijd van het jaar iets beter is dan verwacht mocht worden. Deels zal dit gebaseerd zijn op de verwachting dat de buitenlandse afzet licht zal toenemen. Bovendien denkt bijna een op de vijf producenten zijn producten voor een hogere prijs te kunnen verkopen. Op het personeelsbestand zal dit weinig invloed hebben, want dit zal in de eerste helft van 2001 nauwelijks toenemen. Mogelijk speelt de krapte op de arbeidsmarkt hier een rol in.

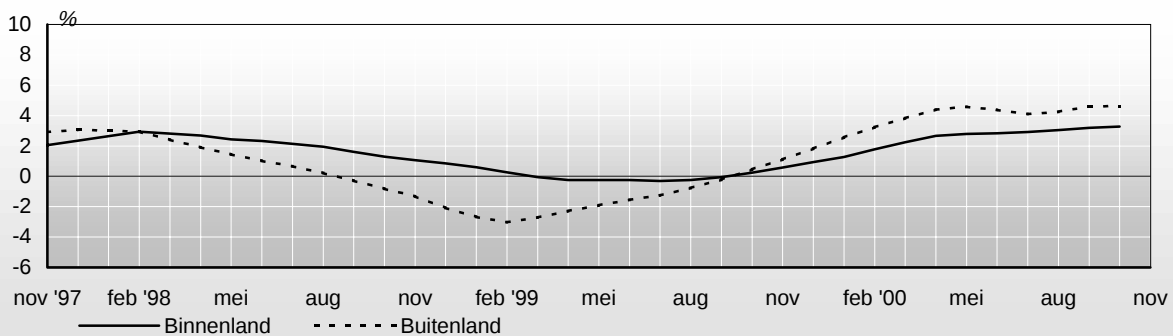
Omzet, afzetprijs en productie

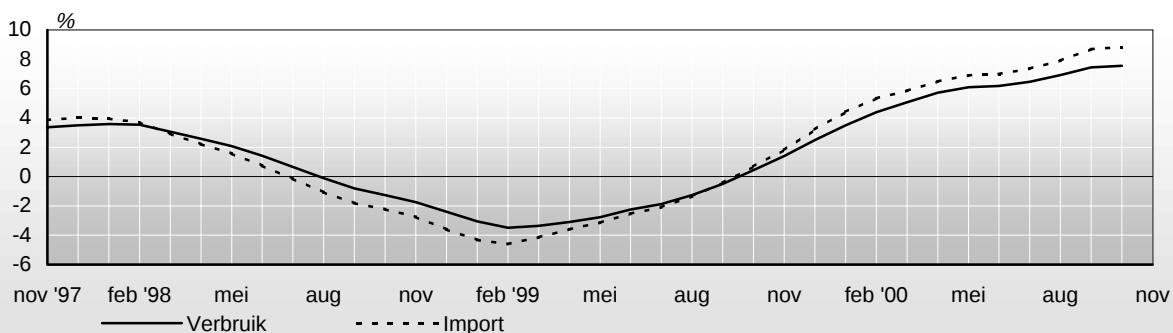
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 6.1

Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.	nov.	
1995=100													
													%
Omzet (waarde)		123,8	126,5	117,4	145,3	139,6	129,4	134,0	140,0	148,0	147,7	160,2	14,4
binnenland		127,5	132,6	124,2	147,4	139,2	129,8	139,4	143,9	147,8	144,7	159,0	10,5
buitenland		121,0	122,0	112,5	143,7	139,8	129,1	130,0	137,2	148,1	149,9	161,1	17,4
Ontvangen orders (waarde)		117,6	124,6	114,9	146,9	139,9	132,0	128,1	142,9	142,7	141,7	141,3	-1,1
binnenland		123,9	125,9	118,4	137,3	133,2	126,7	138,9	131,7	134,7	137,1	149,3	13,4
buitenland		112,9	123,7	112,4	154,1	144,9	136,0	120,1	151,2	148,6	145,0	135,4	-10,5
Afzetprijs		103,0	102,2	102,6	102,9	105,9	106,5	102,6	102,9	107,0	107,0	106,9	3,9
binnenland		103,6	103,6	103,7	103,9	106,3	106,9	103,7	103,8	107,1	107,1	107,3	3,3
buitenland		102,6	101,4	101,9	102,3	105,6	106,3	102,0	102,4	107,0	107,0	106,7	4,2
Verbruiksprijs		102,0	100,4	100,6	101,6	106,0	107,5	101,1	101,6	108,2	109,0	109,1	7,4
import		101,5	99,7	99,9	101,0	106,1	107,8	100,4	101,1	108,6	109,8	109,7	8,5
Productie (volume gemiddelde dag)		112,1	114,5	104,7	118,9	125,8	109,1	121,5	120,2	122,4	121,1	126,5	5,2
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		112,0	114,4	108,0	122,8	121,7	111,9						3,6
Aantal bedrijven ²⁾	1000	14,5	17,0			17,5							
Uitgesproken faillissementen	1	191	146	35	39	42	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	193	194	45	52	48	.						

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 6.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Metaal-, elektrotechnische- en transportmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		1999	2000	1999	2000	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1999	2000		laatste 12 mnd.	
				4e kw.	1e kw.				nov.	dec.	nov.		dec.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		4	6	5	8	6	8	3	6	9	-2	0	6
binnenlandse markt		3	4	2	4	8	2	1	3	6	1	-6	4
buitenlandse markt		2	6	5	9	4	9	3	6	10	-4	1	6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		2	5	5	7	6	3	3	6	2	9	-4	5
Bezettingsgraad ³⁾	%	82,4	82,8	82,2	82,5	82,4	83,3	83,1					82,8
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	82	79	80	83	79	75	79					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	8	5	7	6	4	4	4					5
tekort aan arbeid	%	6	10	8	7	11	12	11					10
te geringe productiecapaciteit	%	2	2	2	1	3	3	2					2
overige belemmeringen	%	3	4	3	3	3	6	4					4
Orderpositie	⁴⁾	97,6	100,5	98,1	100,0	99,7	101,2	100,9	96,9	100,2	101,1	101,0	100,5
Beoordelingen:													
orderontvangst		-8	0	-6	1	0	-3	1	-8	-2	1	2	0
orderpositie totaal		-1	8	1	6	7	10	8	-1	6	8	6	8
orderpositie buitenland		0	10	2	7	11	14	9	0	6	9	5	10
productiecapaciteit		1	-2	2	3	-2	-4	-3					-2
voorraden gereed product		3	2	2	1	1	1	4	3	1	4	3	2
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		1	4	2	1	6	4	3					4
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		0	2	5	1	3	2	1					2
buiten Europese Unie		0	5	4	4	5	3	8					5
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		9	17	7	21	18	22	7					17
bedrijvigheid komende 3 mnd		6	10	2	14	12	10	4	-2	3	2	6	10
verkoopprijs komende 3 mnd		3	8	9	9	7	5	10	10	12	9	11	8
personeelssterkte komende 6 mnd		2	6	1	5	5	10	3					6
toe- of afname personeelssterkte	%	0,0	0,5	0,1	0,2	0,2	1,3	0,4					0,5

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 6.3
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	1997 3e kw.	1998 3e kw.	1999 3e kw.	2000 4e kw.	2000 1e kw.	2000 2e kw.	2000 3e kw. ¹⁾
		mln gld						
Metalen in primaire vorm en metaalproducten uit eerste verwerking	27	.	.	.	.	.	.	.
w.o.								
Buizen en hulpstukken (fittings) van gietijzer	27.21	x	x	x	x	x	x	x
Buizen en hulpstukken (fittings) van staal	27.22	130	148	x	x	x	x	x
Getrokken draad uit ijzer of staal	27.34	26	37	39	37	35	36	33
Aluminium en werken van aluminium	27.42	657	666	672	689	810	835	738
w.o.								
ruw aluminium (blokken e.d.) van gelegeerd secundair aluminium	27.42.11.55	61	72	53	56	87	88	78
staven en profielen, incl. holle profielen, van gelegeerd aluminium	27.42.22.50	142	150	144	151	180	182	164
Lood, tink en zink en werken daarvan	27.43	x	x	x	x	x	x	x
Werken van koper	27.44	135	120	113	150	162	155	136
Gieten van ijzer	27.51	100	105	99	126	109	117	102
Gieten van lichte metalen	27.53	82	84	73	87	93	96	84
w.o.								
gegoten onderdelen van lichte non-ferro metalen, excl. voor voertuigen, machines, aandrijvingselementen, kussenblokken of assen	27.53.10.90	53	52	45	54	56	58	51
Producten van metaal, excl. machines en apparaten	28	4378	4690	4493	5301	4451	5027	4693
w.o.								
Metalen constructiewerken en delen daarvan	28.11	1831	1935	1806	2328	1538	1973	1828
w.o.								
geprefabriceerde bouwwerken van ijzer of staal	28.11.10.30	206	206	233	274	190	265	254
geprefabriceerde bouwwerken van aluminium	28.11.10.50	28	57	73	72	47	54	54
bruggen en bruggdelen van ijzer of staal	28.11.21.00	x	51	30	84	24	53	48
steiger-, bekistings- en stutmateriaal, materiaal voor pijler- en galerij-ondersteuning, van ijzer of staal	28.11.23.10	22	19	14	21	11	14	14
constr. werken hoofdz. bestaand uit plaatmat. van ijzer of staal, met isolerende tussenlaag, zoals puien, vloeren of scheidingswanden, excl. waterb.constr.werken	28.11.23.40	82	107	105	117	72	81	82
constr.werken, hoofdz. bestaande uit plaatmateriaal zonder isolerende tussenlaag	28.11.23.50	71	88	87	96	73	75	72
constr. werken en delen hiervoor, van ijzer of staal, vrijwel geen platen, zoals lucht-kanalen, pijp- en transportleidingen, skeletten, e.d., excl. waterbk.constr.werken	28.11.23.60	1078	1099	921	1234	819	1067	988
constr.werken en delen van constr.werken, van aluminium	28.11.23.70	250	257	290	343	263	309	274
Metalenconstructiewerken voor de bouw	28.12	178	193	206	246	204	225	209
w.o.								
deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels, van ijzer of staal	28.12.10.30	85	86	83	99	86	91	88
deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels, van aluminium	28.12.10.50	93	107	123	147	118	134	121
Tanks, reservoirs en bergingsmiddelen van metaal	28.21	147	152	166	152	116	134	134
w.o.								
gashouders, -tanks e.d. bergingsmidd., inhoud >300 l, voor opslag van gasen, van ijzer of staal, excl. gecompriemd of vloeibaar gemaakt gas	28.21.11.10	8	7	6	x	x	x	6
kuipen, reservoirs, tanks, inhoud >300 l, inh. bekleed of voorzien van warmte-isolerende bekleding, van ijzer of staal, voor vloeistoffen, excl. vloeibare gasen	28.21.11.20	32	17	x	x	x	x	x
kuipen, reservoirs, tanks, inh. >300 l, niet inh. bekleed of voorzien van warmte-isolerende bekleding, van ijzer of staal, voor vloeistoffen, excl. vloeibare gasen	28.21.11.30	40	44	33	22	24	27	20
kuipen, reservoirs, tanks, silo's, inhoud >300 l, voor vaste stoffen, van ijzer of staal	28.21.11.50	13	x	26	28	x	x	x
Radiatoren en ketels voor centrale verwarming	28.22	256	277	269	319	245	252	288
w.o.								
radiatoren, convectoren, panelen en delen daarvan, van ijzer of staal, excl. voor elektrische verwarming en excl. steunen, afsluiters, buizen e.d.	28.22.11.50	55	60	55	53	52	51	55
verwarmingsketels voor centrale verwarming, lagedrukstoomketels e.d.	28.22.12.00	181	205	205	250	179	187	220
Stoomketels, excl. warmwaterketels voor centrale verwarming	28.3	125	115	102	104	124	120	x
Smeden, persen, stampen en profielwalsen van metaal; poedermetallurgie	28.4	408	462	408	491	543	558	518
w.o.								
pers-, trek- en stansdelen van staal voor voertuigen voor vervoer over land	28.40.13.10	115	150	115	144	184	189	165
pers-, trek- en stansdelen van staal voor elektrotechnische producten	28.40.13.40	30	26	30	31	36	34	30
pers-, trek- en stansdelen van staal, excl. voor landvoertuigen, machines of elektrotechnische producten	28.40.13.50	163	154	133	158	157	163	158
pers-, trek- en stansdelen van non-ferrometalen	28.40.13.70	36	39	37	43	46	45	48
Oppervlaktebehandeling van metaal	28.51	199	218	216	244	250	261	238
w.o.								
metallische laag (dompel)	28.51.11.30	41	44	41	46	48	51	43
het aanbrengen van metallische lagen d.m.v. elektro-chemisch verchromen, vernikkelen, incl. hardverchromen, verkoperen, cadmeren e.d.	28.51.11.90	27	26	30	33	32	29	32
het aanbrengen van niet- metallische lagen: lak- en poederspuiten, moffelen, email.	28.51.22.30	84	95	92	95	103	112	99
Algemene metaalbewerking	28.52	113	147	157	184	195	195	192
w.o.								
gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor kernreactoren, stoomketels, machines, toestellen of mechanische werktuigen	28.52.10.33	30	44	48	60	64	66	63
gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor optische, foto-grafische, medische, meet- en regelapparatuur	28.52.10.55	27	32	31	36	37	36	37
Scharen, messen en bestek	28.61	x	x	x	x	x	x	x
Gereedschap	28.62	85	103	96	111	101	108	109
w.o.								
stamp-, pers- en stanggereedschappen voor metaalbewerking	28.62.50.33	35	33	32	41	32	36	40

Tabel 6.3 (vervolg)

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen		1997	1998	1999	2000			
Code		3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
		mln gld						
<i>Hang- en sluitwerk</i>		28.63	x	x	x	x	x	x
w.o.								
cilindersloten voor deuren van gebouwen van onedel metaal, mech. of elektrisch		28.63.12.30	23	x	x	26	27	26
garnituren, beslag e.d. artikelen voor gebouwen van onedel metaal		28.63.14.40	26	26	23	24	24	23
<i>Stalen vaten e.d.</i>		28.71	65	64	55	56	59	56
w.o.								
reservoirs, vaten, bussen e.d. verpakkingsmidd., inhoud 50 t/m 300 l, al dan niet bekleed of geïsoleerd, van ijzer of staal, excl. voor gecompriemd of vloeibaar gas		28.71.11.00	53	53	x	x	x	x
<i>Bergingsmiddelen van lichtmetaal</i>		28.72	250	294	282	275	287	291
w.o.								
blikken door solderen of felzen gesloten, inhoud minder dan 50 l, voor verpakkingsdoeleinden van ijzer of staal, excl. conservenblikken voor voeding en drank		28.72.11.50	52	55	54	59	56	57
<i>Artikelen van draad</i>		28.73	192	168	176	182	197	203
<i>Bouten, schroeven, moeren, kettingen en veren</i>		28.74	67	70	64	67	82	80
<i>(Overige) metaalproducten, zoals kastjes (berg-, kaarten-, brand-), scheeps-schroeven, tafel-, keukengerie, sluitingen, geldkistjes, safeloketten, lijsten, spiegels</i>		28.75	370	393	397	440	407	466
w.o.								
werken van ijzer/staal, zoals zonwering, troggen voor kneden/mengen, looprekken, gereedschapstaven, botaniseertrommels, contactverb. voor optische vezelkabel		28.75.27.49	36	39	49	45	45	57
werken van aluminium, zoals kettingen, lijstwerkprofielen, afvoerbuizen, binnen- en buitenzonwering, excl. van gegoten alum. en excl. spijkers, nagels e.d.		28.75.27.55	81	96	98	89	88	122
Machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.		29	5112	5143	5540	7373	5684	7368
w.o.								
<i>Motoren en turbines, excl. voor luchtvaartuigen, motorvoertuigen en bromfietsen</i>		29.11	404	363	301	221	215	293
w.o.								
revisie, reparatie en onderhoud van verbrandingsmotoren en turbines, excl. voor luchtvaartuigen, motorvoertuigen en motorrijwielen		29.11.92.00	75	167	105	113	121	123
<i>Pompen en compressoren</i>		29.12	397	424	386	507	398	491
w.o.								
hydraulische motoren en krachtmach., rechtlijnig werkend, excl. hydraul. systemen		29.12.11.35	41	48	41	66	39	44
delen van pompen en elevatoren voor vloeistoffen		29.12.42.00	24	49	32	37	29	62
delen van lucht- en vacuümpompen, compressoren, ventilatoren en afzuigkappen, waarvan de langste horizontale zijde maximaal 120 cm is		29.12.43.00	30	24	30	31	38	27
revisie, reparatie en onderhoud van hydraulische en pneumatische motoren en systemen, pompen en compressoren		29.12.92.00	37	45	48	74	45	47
<i>Kranen en dergelijke artikelen</i>		29.13	159	166	164	174	156	163
w.o.								
vlinderkleppen		29.13.13.75	47	42	43	44	36	38
kranen, excl. sanitaire, voor C.V., regel-, schuif-, klep- en kogelafsluiters, plugkranen, vlinderkleppen of membraanafsluiters		29.13.13.80	27	28	26	25	24	25
<i>Lagers, getande overbrengingen en drijfwerkelementen</i>		29.14	73	70	80	89	83	96
<i>Hijss-, hef- en transportwerktuigen</i>		29.22	658	715	847	1044	815	951
w.o.								
kranen, hijsmach. en -toest., voor montage op wegvoertuig (hoog en laagwerkers)		29.22.14.60	21	34	41	52	52	58
elektrisch aangedreven personen- en goederenliften, incl. bakkenliften		29.22.16.30	52	61	59	103	73	83
continu werkende transportinrichtingen met banden voor stort- en stukgoederen, excl. pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik		29.22.17.70	41	62	68	82	67	70
continu werkende transportinrichtingen met rollenbanen/castors, excl. pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik		29.22.17.93	30	40	27	31	22	20
continu werkende transportinrichtingen, excl. met bakken, banden en rollenbanen/castors of pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik		29.22.17.95	41	43	60	69	48	53
hef-, hijs-, laad- en losmachines en -toestellen, incl. laadtoestellen voor hoogovens en manipulators voor smeedinrichtingen		29.22.18.70	83	73	147	183	106	x
delen van hefwerktuigen, hefrucks en transportwagentjes met hef- en hanteer-inrichting, transport-, laad- en losinrichtingen of toestellen		29.22.19.30	64	60	61	69	61	72
revisie, reparatie en onderhoud van hef-, hijs- en transportwerktuigen (incl. goederen- en personenliften)		29.22.92.00	116	110	115	137	142	136
<i>Machines en apparaten voor de koeltechn. en klimaatregeling, voor niet- huish. gebr.</i>		29.23	399	412	447	474	355	476
w.o.								
warmtewisselaars		29.23.11.30	67	46	43	54	37	52
toestellen voor het filteren of zuiveren van lucht		29.23.14.10	28	34	39	42	40	46
centrifugale ventilatoren, vermogen meer dan 125 Watt		29.23.20.50	23	20	17	26	14	18
installeren van machines en apparaten voor de industr. koeltechn. en klimaatregel.		29.23.91.00	82	93	116	120	79	112
revisie, reparatie en onderhoud van machines en apparaten voor de industriële koeltechniek en klimaatregeling		29.23.92.00	47	43	51	61	50	64
<i>(Overige) machines, apparaten en onderdelen voor algemeen gebruik, zoals weeg-toestellen, verkoopautomaten, distill., zuiverings-, heetwatertoestellen (voor vloeistoffen), spuit- en blusapparatuur</i>		29.24	531	588	694	790	660	757
w.o.								
toestellen voor het filteren en zuiveren van water		29.24.12.30	49	51	78	79	76	71
verpakkingsmach., excl. voor het vullen, sluiten, capsuleren of etiketteren van verpakkingen en het persen van koolzuur in dranken		29.24.21.70	100	101	99	122	87	102
thermische apparaten, inrichtingen en systemen voor de industrie		29.24.40.70	26	56	73	88	76	93
onderdelen voor filters en toestellen voor het filteren of zuiveren van vloeistoffen, lucht en andere gassen		29.24.52.50	27	27	25	32	24	24
onderdelen voor machines en toestellen van metaal, excl. elektrische of voorzien van elektrische onderdelen, n.e.g.		29.24.54.00	129	169	165	215	203	217
revisie, reparatie en onderhoud van ov. machines en apparaten voor alg. gebruik, n.e.g.		29.24.92.00	66	74	135	116	85	98

Tabel 6.3 (vervolg)
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

		1997	1998	1999		2000		
Code		3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
		mln gld						
Machines en werktuigen voor de land- of bosbouw, excl. tractoren	29.32	316	339	392	381	447	435	371
w.o.								
machines voor het reinigen of sorteren van eieren, vruchten of andere landbouwproduct	29.32.61.00	-	-	61	60	50	53	55
machines en toestellen voor het bereiden van veevoeder, excl. pletmolens en machines voor het bereiden van veevoeder	29.32.63.36	-	-	26	24	27	28	28
machines en toestellen voor de land-, bosbouw en bijenteelt, excl. voor veevoeder-bereiding, pluimveeteelt en automatische drinkbakken	29.32.65.50	29	34	31	33	31	33	38
onderdelen voor oogst-, dorst-, pers-, maai-, reiniging- en sorteermachines	29.32.70.50	27	22	28	26	33	37	29
Gereedschapswerktuigen	29.4	131	171	201	257	195	229	182
Machines voor de winning van delfstoffen en voor de bouw	29.52	88	77	100	111	94	109	97
w.o.								
onderdelen voor bulldozers, schrapers, walsen, hijskranen, takelwagens, heismachines, sneeuwruimers, kolenploegen, machines voor grond, mineralen, erts en e.d.	29.52.61.50	28	30	46	53	47	56	46
revisie, reparatie en onderhoud van machines voor de delfstoffenw. en de bouw	29.52.92.00	29	11	8	11	7	9	7
Machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	29.53	352	352	371	480	351	395	413
w.o.								
machines en toestellen voor zuivelbedrijven, excl. melkontromers	29.53.12.00	22	x	x	x	x	12	x
machines en toestellen voor het industrieel vervaardigen van deegwaren	29.53.16.15	44	35	38	33	25	28	x
machines en toestellen voor het industrieel bewerken of verwerken van vlees	29.53.16.50	73	83	71	142	74	91	97
machines voor de industriële behandeling of bereiding van koffie, thee, dranken en voedingsmiddelen, excl. brouwerijen	29.53.16.70	39	36	31	31	32	38	36
onderdelen voor machines en toestellen voor de voedingsmiddelen- en dranken-industrie, brood- en banketbakkerijen, excl. voor bewerking van vetten en oliën	29.53.22.50	52	52	66	76	64	62	62
Machines voor de productie van textiel, kleding en leer	29.54	60	46	39	54	38	55	42
(Overige) machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden zoals zet-, offsetdruk-, diepdruk-, spuitgiets-, spinmachines, matrijzen, droogtoestellen, machines voor mengen, malen	29.56	1026	869	1035	2219	1458	2455	1639
w.o.								
vormen (matrijzen) voor het spuit- of persgieten van rubber of kunststof	29.56.24.70	29	39	41	46	43	46	44
machines voor het mengen, kneden, breken, malen, ziften, homogeniseren, emulgeren of roeren, excl. robots	29.56.25.65	28	40	40	42	29	36	38
(Montage)machines, mech. toest., zoals voor luchtverfrissen via verdampen, prod. van diverse soorten schakelingen, systemen voor openen van garagedeuren e.d.	29.56.25.90	475	x	501	x	830	x	x
onderd. voor mach. met eigen functie, zoals mach. voor uitvoeren van openb.- en bouwwerken, voor kneden/breken/roeren, persen van spaanplaat, ind. robots	29.56.26.70	125	85	x	134	x	x	x
revisie, reparatie en onderhoud van speciaal machines, -apparaten en -werktuigen voor specifieke industriële activiteiten	29.56.92.00	41	55	65	75	69	71	67
Niet-elektrische huishoudapparaten	29.72	79	84	84	115	76	58	88
w.o.								
luchtverhitters en/of luchtverspreiders voorzien van ventilator of blaasinrichting met motor, excl. met elektrische warmtebron	29.72.13.00	31	38	38	53	31	25	52
Kantoormachines en computers	30	1102	1280	1133	1460	1424	1312	1188
w.v.								
Kantoormachines, alsmede delen daarvan	30.01	x	x	.	.	.	.	.
Computers en andere informatieverwerkende machines	30.02	x	x	x	x	x	x	x
(Ov.) elektrische mach. en apparaten, incl. delen, zoals elektromotoren, transformatoren, schakel- en verdeelinr. geïsoleerde kabel en draad, accumulatoren, lampen, buizen	31	1682	1637	1595	1909	1715	1764	1683
w.o.								
Elektromotoren, elektrische generatoren en elektrische transformatoren	31.1	224	252	279	335	254	256	237
w.o.								
statische omvormers, zoals gelijkrichters voor lassen e.d., excl. voor laden van accumulatoren, voedingseenh. voor autom. gegevensverwerkende app., omzetters	31.10.50.70	18	7	10	x	x	x	x
Schakel- en verdeelinrichtingen	31.2	521	479	465	547	471	500	535
w.o.								
schakelaars, spanning max. 1 kV, excl. vermogensschakelaars	31.20.25.00	89	72	83	85	77	109	111
borden, (installatie)panelen, schakelkasten, verdelers, meterbevestigingsplaten, voor elektrische bediening/verdeling van elektrische stroom, spanning max. 1 kV	31.20.31.70	108	126	108	121	116	116	126
Geïsoleerd kabel en draad	31.3	313	292	314	329	326	362	343
w.o.								
coaxiale kabel en andere coaxiale geleiders van elektriciteit, data- en besturingskabel	31.30.12.00	23	26	31	29	29	32	30
draad en kabel voor telecommunicatie, spanning max. 80 V	31.30.13.30	43	44	38	38	52	50	50
draad en kabel, 80 V < spanning <= 1 kV	31.30.13.70	135	120	102	120	127	129	124
draad en kabel, spanning meer dan 1 kV	31.30.14.00	36	31	42	40	30	46	42
optische vezelkabel voor datatransmissie	31.30.15.00	38	40	x	x	x	x	x
lichtreclames, verlichte aanwijzingsborden e.d. artikelen	31.50.24.00	42	51	46	53	47	48	44
luchters en andere elektrische plafond- en wandlampen voor huishoudelijk gebruik	31.50.25.30	54	48	46	65	65	46	51
elektrische toestellen voor buitenverlichting, openbare wegen, andere openbare plaatsen, bakenlichten voor zee-, binnen- of luchtvaart	31.50.34.30	27	x	x	19	x	x	x
elektrische mach. en toest. met een eigen functie, excl. deeltjesversnellers, signaalgen., toest. voor galvanotechniek, elektrolyse of elektroforese	31.62.13.90	56	51	62	75	92	91	64
Radio-, televisie- en telecommunicatieapparatuur	32	1381	1338	x	x	x	x	x
Medische apparatuur en instrumenten, precisie- en optische instrumenten	33	1415	1360	1455	1723	1457	1614	1611
w.o.								
Medische apparatuur en instrumenten en orthopedische artikelen	33.1	692	636	740	861	747	831	833

Tabel 6.3 (slot)

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
min gld								
Meet-, regel- en controleapparatuur (excl. voor de bewaking van industr. processen)	33.2	501	509	474	615	489	561	549
w.o.								
elektronische doorstromingsmeters	33.20.52.35	50	57	54	50	55	66	71
installatie van meet-, regel-, controle- en besturingsapparatuur, excl. voor bewaking of besturing van industriële processen	33.20.91.00	45	x	58	61	75	62	49
Optische instrumenten en foto- en filmapparatuur	33.4	151	132	146	163	146	141	149
w.o.								
brillenglazen, afgewerkt aan beide zijden, voor verbetering van gezichtstoornissen, excl. unifocale	33.40.11.59	x	26	31	31	26	26	30
Motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	34	2475	3207	3167	3925	3298	3423	3153
w.o.								
Motorvoertuigen	34.1	1669	2312	2275	2950	2368	2435	2319
w.o.								
reinigings-, röntgen-, bibliotheek-, werkplaats-, winkelauto's e.d. auto's	34.10.54.90	32	36	29	37	x	x	x
Carrosserieën voor motorvoertuigen; aanhangwagens en opleggers	34.2	376	426	399	458	440	472	365
w.o.								
carrosserieën, incl. cabines voor auto's en andere motorvoertuigen, voor personenvervoer < 10 personen, incl. bestuurder	34.20.10.30	80	65	60	68	56	71	49
carrosserieën, incl. cabines voor auto's en andere motorvoertuigen, excl. voor personenvervoer voor minder dan 10 personen	34.20.10.50	94	112	95	103	92	101	74
containers en dergelijke laadkisten, incl. tankcontainers, ingericht en uitgerust voor het vervoer met ongeacht welk vervoermiddel	34.20.21.00	24	31	27	27	26	22	18
aanhangwagens en opleggers voor goederenvervoer	34.20.23.00	144	168	166	201	201	209	172
Delen en toebehoren voor automobielen en motoren daarvan (excl. elektrische)	34.3	430	470	493	517	490	516	469
w.o.								
delen voor zuigermotoren met vonkontsteking, excl. voor luchtvaartuigmotoren	34.30.11.00	24	32	30	31	28	34	43
delen en toebehoren voor tractors, automobielen en andere voert., zoals brandstoftanks, klimaatregelinstallaties en delen voor transmissie of ophanging	34.30.20.70	206	199	206	230	199	223	189
delen en toebehoren voor carrosserieën en cabines, excl. veiligheidsgordels	34.30.30.90	48	87	97	96	113	114	105
Transportmiddelen, excl. auto's, aanhangwagens, opleggers en onderdelen hiervan	35	1516	1644	1317	2265	1567	2195	1760
w.o.								
Schepen	35.11	896	938	770	1533	905	1290	1000
w.o.								
nieuwbouw van zeegaande algemene ladingsschepen, groter dan 100 GT	35.11.24.30	175	90	170	215	202	235	289
nieuwbouw van zeegaande containerschepen, groter dan 100 GT	35.11.24.40	x	x	x	x	x	x	x
reparatie, onderhoud en scheepsschilderwerken aan binnenvaart- en zeegaande schepen en ander drijvend materieel, excl. sport- en recreatievaartuigen	35.11.91.00	268	304	209	298	154	276	225
verbouw van binnenvaart- en zeegaande schepen, baggermolens en ander drijvend materieel, excl. sport- en recreatievaartuigen	35.11.92.00	22	12	4	x	8	23	10
Plezier- en sportvaartuigen	35.12	182	221	167	93	121	299	331
w.o.								
motorboten en -jachten, zeegaand, excl. met buitenboordmotor	35.12.13.30	134	141	x	x	95	x	x
Rollend materieel voor spoor- en tramwegen	35.2	25	51	39	34	27	25	17
w.o.								
delen van rollend spoor- en tramwegmaterieel	35.20.40.30	23	31	x	x	x	x	x
Lucht- en ruimtevaartuigen	35.3	235	222	133	360	192	223	187
w.o.								
delen voor luchtvaartuigen met en zonder voortbewegingsmechanisme e.a. vlieg- en ruimtevaartuigen, excl. propellers, rotors en landingsgestellen	35.30.50.90	84	x	80	264	104	124	131
Motorrijwielen	35.41	17	14	22	17	18	22	18
Rijwielen	35.42	129	156	142	194	285	313	187
w.o.								
fietsen met kogellagers, zonder hulpmotor, incl. bakfietsen	35.42.10.50	116	135	123	174	257	283	167
Invalidenwagens	35.43	9	14	15	16	x	x	x
Voertuigen zonder eigen beweegkracht, excl. aanhangwagens, opleggers, afvalcontainers, treinstellen, zweefvliegtuigen, fietsen, invaliden-, kruiwagens	35.5	22	27	29	19	16	21	17

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

Vergeleken met een jaar eerder zijn zowel de omzet als de productie toegenomen in de maand november. Uit de Conjunctuurtest over december blijkt dat de branche wat minder ontevreden is over de gang van zaken dan in november. De concurrentiepositie op de voor deze branche zo belangrijke binnenlandse markt is in het vierde kwartaal verbeterd. Een zeer groot aantal bedrijven verwacht meer te kunnen exporten en hogere verkoopprijzen in het eerste kwartaal van 2001. Men voorziet een lichte toename van de productie in het eerste kwartaal.

Omzet- en productievolume stijgen in november

Vergeleken met november 1999 stijgt in november 2000 de waarde van de omzet met 5,3%. Gecorrigeerd voor de prijsstijging bedraagt de volumegroei van de gemiddelde dagomzet in november op jaarbasis 2,3%. Op de binnenlandse markt is sprake van een volumegroei van de gemiddelde dagomzet van 2,4% en op de buitenlandse markt van 3,7%. Het volume van de gemiddelde dagproductie neemt in november op jaarbasis eveneens toe en wel met 1,4%.

Prijsstijging iets kleiner in november

In november zijn de afzetprijzen op jaarbasis gestegen met 2,9%. Dat is een fractie minder vergeleken met oktober toen de stijging 3% bedroeg. Minder hard stegen de verbruiksprijzen: vergeleken met een jaar eerder bedraagt in november de toename 5,6% terwijl in oktober de groei 6,2% hoger lag. De stijging van de importprijzen in november, ten opzichte van twaalf maanden eerder, bedraagt 3,8%, in oktober was dit 4,8%.

Ondernemers minder ontevreden in december

Vergeleken met november zijn de orderontvangst in december gedaald. Met name voor de buitenlandse orderontvangst melden veel ondernemingen dit in de Conjunctuurtest over december. In december is de bedrijvigheid licht toegenomen. Ontwikkelingen in de orderontvangst en de bedrijvigheid leiden ertoe dat in december de index van de orderpositie gelijk is aan het niveau van november (100,9%: juni 2000=100). Deze index is een maatstaf voor de omvang van de werkvoorraad. De ontevredenheid over de omvang van de voorraden gereed product is in december nagenoeg gelijk aan november. In december beoordelen de produc-

ten de totale orderpositie als verbeterd. Geheel anders denkt men echter over de ontwikkeling van de buitenlandse orderportefeuille. Deze wordt als flink verslechterd beoordeeld. Minder ontevreden dan in november is men over de orderontvangsten in december.

Bezettingsgraad gedaald ultimo 2000

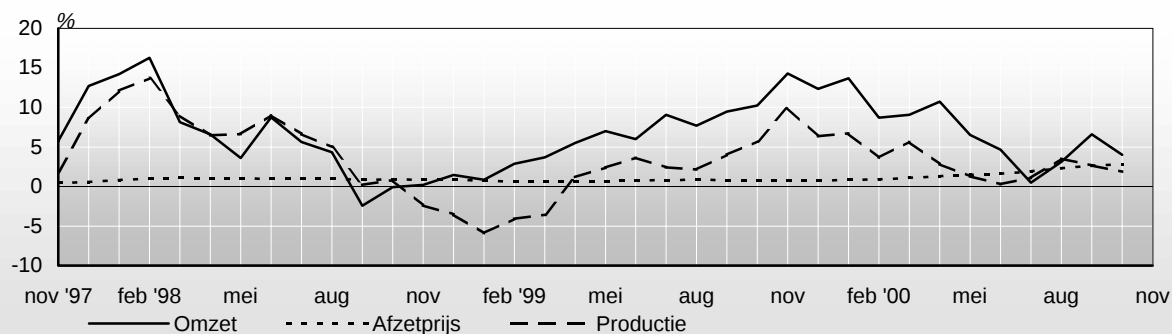
Vergeleken met ultimo derde kwartaal ligt de benutting van de productiecapaciteit op het eind van het vierde kwartaal ruim een half procentpunt lager. Het percentage bedrijven dat geen productiebelemmeringen kent, is van het derde op het vierde kwartaal gestegen van 67 tot 72. Daarbij meldt een substantieel kleiner aantal bedrijven dat de productie wordt belemmerd door onvoldoende vraag en te geringe technische capaciteit. Het percentage ondernemingen waarvan de productie wordt gehinderd door personeelstekorten daalt van 18 in het derde kwartaal naar 16 in het vierde kwartaal. Dit duidt echter nog steeds op een nijpend tekort op de arbeidsmarkt. Per saldo beoordeelt ultimo december 7% van de bedrijven de productiecapaciteit als te klein. Ultimo september gaf 4% ondernemers dit aan.

De concurrentiepositie op de binnenlandse markt verbetert in het vierde kwartaal vergeleken met het derde kwartaal. Op de buitenlandse markten is de concurrentiepositie stabiel gebleven.

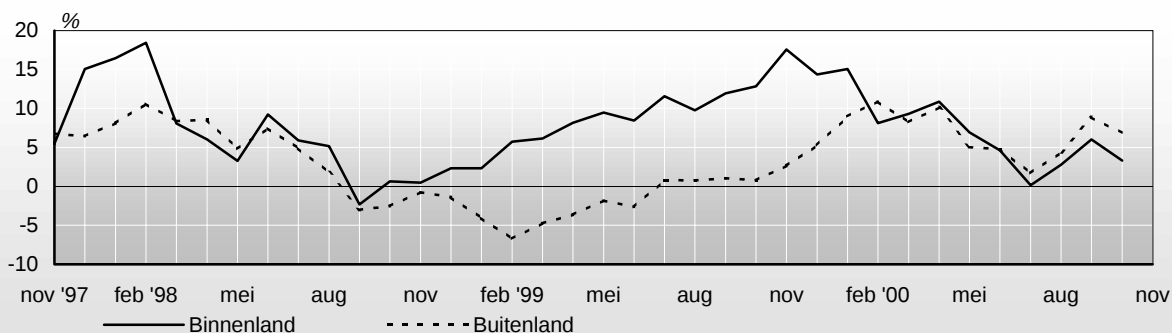
Verwachtingen

Voor de eerste helft van 2001 voorzien de ondernemers dat de personeelssterkte met 0,6% wordt uitgebreid. Voor het eerste kwartaal van 2001 zijn de verwachtingen ten aanzien van export en verkoopprijzen hooggespannen. Vooruitblikkend geven de ondernemers aan dat de productie in dit kwartaal licht zal groeien.

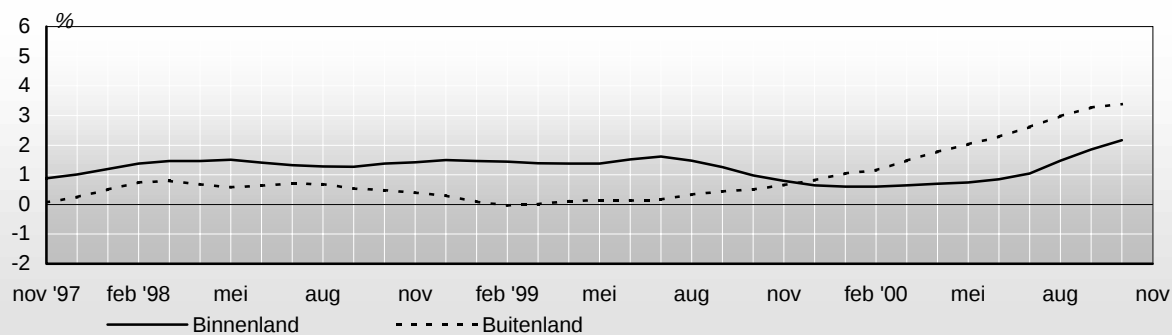
Omzet, afzetprijs en productie

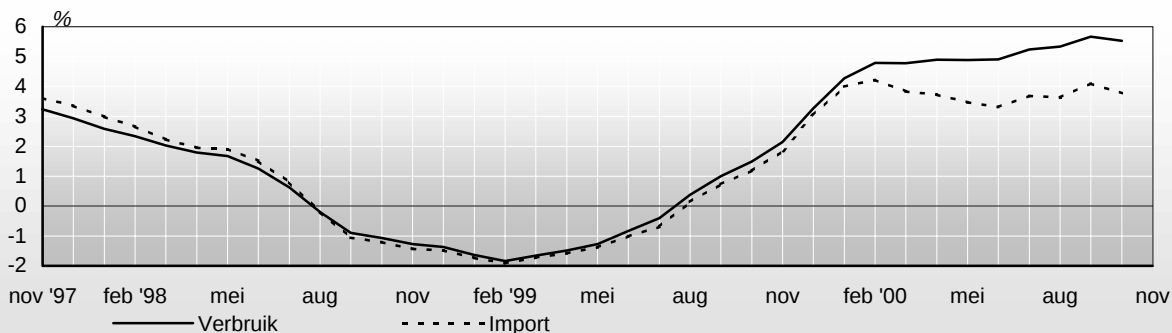
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 7.1

Kerngegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

Rekengegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	okt.	nov.	sep.	okt.	nov.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		116,0	125,0	116,7	133,7	140,7	119,5	137,4	141,3	142,2	145,3	148,7	5,3
binnenland		118,0	130,4	120,0	140,8	148,0	122,2	144,5	149,1	148,7	151,3	156,2	4,8
buitenland		109,4	107,8	106,3	110,7	117,1	110,6	114,7	116,3	121,1	125,8	124,7	7,3
Afzetprijs		102,3	103,0	103,0	103,1	104,5	105,4	103,0	103,1	105,6	106,1	106,1	2,9
binnenland		103,7	105,0	105,0	104,9	106,0	106,6	104,9	104,9	106,8	107,2	107,3	2,3
buitenland		101,1	101,4	101,4	101,6	103,4	104,5	101,5	101,6	104,6	105,1	105,1	3,4
Verbruiksprijs		102,5	102,3	102,4	103,6	107,0	107,8	102,9	103,5	107,7	109,3	109,3	5,6
import		102,1	101,7	101,7	102,8	105,2	105,4	101,8	102,6	104,9	106,7	106,5	3,8
Productie (volume gemiddelde dag)		107,6	110,5	102,4	119,5	120,4	106,0	125,5	126,8	130,3	122,9	128,5	1,4
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		107,6	110,6	104,5	116,6	122,7	105,0						0,5
Aantal bedrijven ²⁾	1000	10,0	10,1			10,4							
Uitgesproken faillissementen	1	86	81	21	14	25	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	21	22	21	22	22	
Energieverbruik	PJ	41	41	9	11	11	.						

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 7.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Hout- en bouwmaterialen- en overige industrie

	Eenheid	jaar								kwartaal				maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		1998	1999	1999		2000		1999		2000								
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	nov.	dec.	nov.	dec.						
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		5	5	-3	14	5	2	0	-5	-5	4	-8	5					
binnenlandse markt		6	8	-3	14	10	8	-2	-5	-4	3	-3	8					
buitenlandse markt		6	0	8	13	-2	-12	3	11	-5	-3	-18	0					
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		6	9	2	7	5	10	14	2	0	20	5	9					
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,4	86,0	86,2	86,8	85,7	86,0	85,4					86,0					
Productiebelemmeringen ³⁾																		
geen	%	76	70	76	72	69	67	72					70					
stagnatie a.g.v.																		
onvoldoende vraag	%	5	7	5	4	12	8	4					7					
tekort aan arbeid	%	11	16	13	14	15	18	16					16					
te geringe productiecapaciteit	%	4	4	3	5	2	6	3					4					
overige belemmeringen	%	4	3	3	5	2	1	5					3					
Orderpositie	⁴⁾	93,1	99,2	94,5	96,8	99,0	100,4	100,6	94,3	95,1	100,9	100,9	99,2					
Beoordelingen:																		
orderontvangst		-2	1	-1	4	1	3	-5	-4	2	-6	-2	1					
orderpositie totaal		1	7	4	5	8	11	4	6	3	2	6	7					
orderpositie buitenland		-2	-4	2	-6	3	5	-17	-1	1	-18	-30	-4					
productiecapaciteit		-3	-7	-5	-7	-8	-4	-7					-7					
voorraden gereed product		10	4	4	5	2	0	7	6	4	9	8	4					
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1																		
binnenlandse markt		8	13	13	17	16	9	11					13					
buitenlandse markt																		
binnen Europese Unie		-5	-3	-1	-2	-5	-4	0					-3					
buiten Europese Unie		-9	1	-8	2	-1	0	1					1					
Verwachting																		
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	20	16	19	1	21	38					20					
bedrijvigheid komende 3 mnd		12	12	3	20	7	18	4	-5	10	-1	7	12					
verkoopprijs komende 3 mnd		11	25	25	20	13	19	45	30	32	48	52	25					
personeelssterkte komende 6 mnd		3	7	7	7	8	1	10					7					
toe- of afname personeelssterkte	%	0,2	0,2	0,5	0,3	0,0	0,0	0,6					0,2					

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 7.3
Industriële verkopen: producten van hout en bouwmaterialen, meubels en overige

		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
Delfstoffen, excl. metaalertsen, aardolie, aardgas en turf	14	257	271	264	299	293	302	305
w.o.								
kiezelzand, kwartszand of industrieel zand	14.21.11.50	32	43	33	39	36	33	27
zand voor de bouw, excl. metaalhoudend	14.21.11.90	21	24	21	23	24	31	27
grind, keistenen, vuurstenen en rolstenen	14.21.12.10	25	27	22	25	20	23	18
minerale stoffen, zoals tuinaarde, potgrond, mergel, teelaarde als grondverbeteraar, meerschuur, amber, stukken en scherven van aardewerk	14.30.13.90	34	35	37	38	41	49	40
Hout en producten van hout en kurk (excl. meubelen), artikelen van riet	20	651	700	721	820	828	901	817
w.o.								
Hout, gezaagd, geschaafd of geïmpregneerd	20.1	15	15	19	24	26	31	24
Fineer, duplex-, triplex- en multiplexhout, meubelplaat, spaanplaat, vezelplaat en andere panelen of platen	20.2	28	35	29	33	32	30	27
Schrijn- en timmerwerk voor bouwwerken	20.3	411	453	483	556	574	627	557
w.o.								
ramen en raamkozijnen van hout	20.30.11.10	158	171	191	216	229	250	219
deuren van hout en houtvezelplaat, incl. kozijnen en drempels	20.30.11.50	101	103	101	118	120	127	111
timmerwerken voor bouwwerken, zoals panelen, wanden, trappen, hout- en dak-constructies e.d., excl. deuren, ramen, kozijnen e.d.	20.30.13.00	89	77	87	106	101	112	98
geprefabriceerde bouwwerken van hout	20.30.20.00	47	68	71	82	96	107	99
Houten emballage	20.4	134	149	133	145	137	151	145
w.o.								
pallets, opzetframes voor pallets	20.40.11.33	87	89	81	88	91	105	94
Artikelen van kurk; riet en van vlechtwerk; (overige) artikelen van hout, excl. primaire houtbewerking, fineer- en plaatmateriaal, timmerwerk, houten emballage	20.5	63	49	58	63	60	62	64
w.o.								
houtwaren, zoals graf- en crematiekisten, kleerhangers, spoelen, clossen, gordijn- en jaloezierollen, heften voor tafelmessen, excl. opzetframes voor pallets	20.51.14.50	50	43	50	52	51	54	55
Glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	26	2207	2296	2519	2743	2465	2845	2467
w.o.								
Glas en producten van glas	26.1	469	494	513	610	538	589	567
w.o.								
vlakglas	26.11	42	60	66	77	80	83	89
gevormd en bewerkt vlakglas	26.12	109	119	129	147	142	154	144
w.o.								
geharde glasplaten (veiligheidsglas), excl. voor vervoermiddelen	26.12.12.30	30	27	25	30	33	30	30
meervoudig glas voor isolatiedoeleinden	26.12.13.30	61	64	68	80	70	83	76
glasvezels	26.14	115	109	x	118	130	138	126
Niet-vuurvaste keramische producten, excl. die voor de bouw	26.2	61	57	62	63	67	74	58
Keramische tegels en plavuizen	26.3	51	49	50	53	57	53	51
Bakstenen, tegels en andere bouwmaterialen, van gebakken klei	26.4	206	197	224	202	193	244	200
w.o.								
bakstenen (niet vuurvast)	26.40.11.10	154	146	162	150	146	178	145
Cement, kalk en gips	26.5	x	x	x	x	x	x	x
Werken van beton, gips en cement	26.6	1013	1040	1208	1296	1160	1361	1117
w.o.								
blokken en stenen van cement, beton, kalk e.d.	26.61.11.30	119	97	108	105	92	100	86
producten van beton voor woning- en utiliteitsbouw, grond-, weg- en waterbouw en agrarische toepassingen, excl. bouwblokken en stenen van beton	26.61.11.50	185	206	244	245	212	273	219
geprefabriceerde bouwelementen van beton, zoals heipalen en oplangers, etc.	26.61.12.00	403	425	500	555	497	566	455
buizen van beton of kunststeen	26.61.13.00	26	28	26	30	25	31	27
werken van gips voor de bouw	26.62	37	x	38	32	37	34	36
stortklare beton, niet vuurvast	26.63.10.00	181	176	222	254	208	263	216
niet-vuurvaste mortel en beton, excl. stortklaar beton	26.64.10.00	33	29	35	37	36	44	36
Steen en werken daarvan	26.7	x	x	x	x	x	x	x
schuur-, slijp- en polijstmiddelen	26.81	16	x	x	x	x	x	x
(overige) niet-metaalhoudende minerale producten, zoals producten van asbest, bitumen, mica, grafiet, koolstof, kunstmatig korund, slakken, steenwol	26.82	216	265	255	289	241	270	264
w.o.								
bedekkingsmateriaal van asfalt, bitumen, teer en dergelijke producten, op rollen	26.82.12.53	33	30	35	29	27	36	35
bitumineuze mengsels van natuurlijk asfalt, natuurlijk nitumen, petroleumbitumen, minerale teer, teerpek of koudasfalt	26.82.13.00	38	79	47	38	29	44	52
Meubelen en ov. producten, zoals muziekinstr., (imitatie)sieraden, munten, sportart., spellen, speelgoed, kaarsen, borstelwaren, pijpen, paraplu's, feestart.	36	1253	1325	1379	1646	1616	1637	1431
w.o.								
stoelen, banken en andere zitmeubelen	36.11	249	271	302	370	384	406	300
w.o.								
zitmeubelen, met metalen onderstel, opgevuld	36.11.11.70	34	38	39	50	55	51	44
zitmeubelen met houten romp of geheel van hout, opgevuld	36.11.12.50	110	111	115	138	136	136	110
zitmeubelen met kunststof onderstel of geheel van kunststof	36.11.13.00	8	8	9	18	55	51	14

Tabel 7.3 (slot)

Industriële verkopen: producten van hout en bouwmaterialen, meubels en overige

		1997	1998	1999	2000			
	Code	3e kw.	3e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw. ¹⁾
mln gld								
kantoor- en winkelmeubilair	36.12	281	317	313	410	382	382	338
w.o.								
bureaus (compleet, incl. ladeblok) met metalen onderstel of geheel van metaal, hoogte max. 80 cm	36.12.11.30	34	58	52	73	73	66	68
kantoormeubilair, met metalen onderstel of geheel van metaal, hoogte max. 80 cm, excl. bureaus	36.12.11.50	38	32	31	39	40	37	31
kantoormeubilair, met metalen onderstel of geheel van metaal en hoogte meer dan 80 cm, deurkasten, rolluikkasten en kasten met kleppen	36.12.11.73	30	37	33	44	41	39	35
meubels en interieurs met houten onderstel of volledig van hout en betimmeringen van hout, voor bedrijven, cafe's, winkels, schepen e.d.	36.12.13.00	143	147	167	214	187	198	163
keukenmeubelen	36.13	108	111	120	141	151	156	127
w.o.								
keukenelementen met houten onderstel of volledig van hout	36.13.10.50	98	100	102	128	139	141	x
Meubelen, excl. zit-, bedrijfs-, keukenmeubelen en interieurbouw	36.14	277	279	301	341	333	332	274
w.o.								
meubelen met metalen onderstel of volledig van metaal, excl. zitmeubelen, kantoormeubelen e.d.	36.14.11.00	134	120	122	145	122	120	110
slaapkamermeubelen met houten onderstel of volledig van hout	36.14.12.30	35	37	36	40	42	37	34
woonkamermeubelen met houten onderstel of volledig van hout, zoals tafels, bergmeubelen en kleinmeubelen	36.14.12.50	49	51	57	66	63	62	52
meubelen met kunststof onderstel of volledig van kunststof, excl. zitmeubels	36.14.14.30	13	11	17	17	39	45	16
delen voor meubelen van hout, excl. voor zitmeubelen	36.14.15.50	28	38	50	53	47	45	22
matrassen	36.15	68	70	71	84	88	79	74
w.o.								
springbakken, spiraalmatrassen en andere bedbodems	36.15.11.00	26	25	27	32	34	31	29
matrassen met binnenvering	36.15.12.70	23	26	27	32	35	31	29
Sieraden en munten	36.2	21	28	29	45	38	39	40
Muziekinstrumenten	36.3	7	8	10	15	8	8	8
Sportartikelen	36.4	20	21	24	25	12	16	14
Spellen en speelgoed	36.5	23	17	16	18	21	26	26
(Overige) producten, zoals kaarsen, imitatiesieraden, borstelwaren, schrijfgerei, pijpen, aanstekers, paraplu's, knopen, kunstbloemen, stempels, treksluitingen	36.6	199	202	193	196	200	194	228
w.o.								
kaarsen	36.63.75.00	52	x	25	32	x	x	x

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Gepubliceerde artikelen

In de Industriemonitor verschijnen maandelijks één of meer artikelen over de industrie. Onderstaande artikelen zijn reeds gepubliceerd.

Artikel	Auteur(s)	Maand
De Nederlandse tabakverwerkende industrie	Margot de Steur	januari 2001
Conjunctuuronderzoek MKB Industriemonitor 2000	Marjolein van Eekelen	november 2000
De invloed van grote buitenlandse ondernemingen in de Nederlandse economie	Bert Diederer	oktober 2000
Bedrijfsafvalstoffen vrijgekomen bij de nijverheid, 1998	René Jolly, Paul Klein	september 2000
Investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001	André Meurink	juli 2000
Internet in de Industrie 1995-2000	Kees van den Berg Andries Kuipers	juli 2000
Geheimhouding bij bedrijfsstatistieken van het CBS: Geheimhoudingsmodule 2000	Wim Koopman Ab Mulder	juli 2000
Bouwen en bouwmaterialen	Willem Heijnen	juni 2000
De top vijf van de industrie in 1999	Willem Heijnen	mei 2000
Export, groei en winstgevendheid	Robert Goedegebuure	april 2000
Innovatie en provincie	Hans Langenberg	maart 2000
Investeringsverwachtingen industrie 1999 en 200	André Meurink	februari 2000
De auto-industrie	Willem Heijnen	januari 2000
Industrie: economie en arbeidsmarkt	Roberto Wekker	december 1999
Uitgaven voor riolering en afvalwaterzuivering, 1985-1999	Egon Dietz Cor van Bruggen	november 1999
Het belang van onderzoek en innovatie voor bedrijfsresultaten	Luuk Klomp George van Leeuwen	oktober 1999
De bouwmaterialenindustrie	Willem Heijnen	augustus 1999
Seizoencorrectie en 'nowcasting' van producentenprijzen 1990-1997	Narly Rambharos	juli 1999
Industriële bedrijfsafvalstoffen, 1984-1996	Paul Klein	juni 1999
Banencreatie bij het Klein-, Midden- en Grootbedrijf	Ron van Dijk Ben van der Eijken Henry Nieuwenhuijsen	juni 1999
Winstgroei bij kleine ondernemingen	Erik Smeets	mei 1999
Hoge investeringen ondanks tanend ondernemersvertrouwen	André Meurink	april 1999
De industrie in 1998: afvlakking na een forse groei in 1997	Willem Heijnen	maart 1999
Het producentenvertrouwen: conjunctuuraanwijzer van de CBS-koersindex?	Roberto Wekker	februari 1999
Meer onderzoek en innovatie in Nederland	Luuk Klomp	januari 1999

Gepubliceerde producttabellen

Hieronder staat een overzicht van in de Industriemonitor opgenomen producttabellen (tabellen x.3).

De producttabellen bevatten een systematische opsomming van de meest recente productgegevens per branche. Verkopen in waarden worden per kwartaal gepubliceerd. De verkopen in hoeveelheden worden jaarlijks opgenomen in de Industriemonitor. Omdat bij publicatie van het meest recente kwartaal de voorgaande kwartalen worden geactualiseerd, kunnen deze cijfers afwijken.

Het nummer van de Industriemonitor wat hieronder vermeld staat, betreft het meest recente exemplaar waarin de productgegevens over de betreffende verslagperiode zijn opgenomen.

Periode	Waarde / hoeveelheid	Industriemonitor
2000	3 ^e kw	februari 2001
	2 ^e kw	februari 2001
	1 ^e kw	februari 2001
1999	jaar	juli 2000
	jaar	juli 2000
	4 ^e kw	februari 2001
	3 ^e kw	februari 2001
	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	september 2000
1998	jaar	juli 2000
	jaar	juli 2000
	4 ^e kw	juni 2000
	3 ^e kw	februari 2001
	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	september 2000
1997	jaar	juli 1999
	jaar	juli 1999
	4 ^e kw	juni 1999
	3 ^e kw	februari 2001
	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	september 2000
1996	jaar	september 1998
	jaar	september 1998
	4 ^e kw	april 1997
	3 ^e kw	februari 2000
	2 ^e kw	november 1996
	1 ^e kw	september 1999
1995	jaar	juli 1998
	jaar	juni 1997
	4 ^e kw	juni 1997
	3 ^e kw	februari 1999
	2 ^e kw	november 1997
	1 ^e kw	november 1998
1994	jaar	juli 1998
	jaar	juni 1997
	3 ^e kw	februari 1998
	2 ^e kw	november 1997
	1 ^e kw	september 1997
1993	jaar	juli 1998
	jaar	februari 1997

Andere CBS-publicaties

Statistisch Jaarboek

Dit boek bevat cijfers over alle aspecten van de Nederlandse samenleving: bevolking, inkomen, economie, prijzen, financiële markten, milieu en vele andere onderwerpen. Het verschijnt jaarlijks in januari.

Jaarlijks, 588 blz., f 49,95 / € 22,66.

ISSN 0924-2686. Kengetal A-26.

Statistisch bulletin

Het Statistisch bulletin verschijnt wekelijks met de meest recente uitkomsten van alle statistische onderzoeken van het CBS. Het abonnement omvat tevens het maandelijks Conjunctuurbericht. Hierin wordt de actuele stand van zaken in de Nederlandse economie met behulp van korte en krachtige analyses en grafische presentaties getoond.

- *Statistisch Bulletin: wekelijks, circa 10 blz.*
ISSN 0166-9680. f 145,00 / € 65,80 per jaar.
- *Conjunctuurbericht: maandelijks, 4 blz.*
ISSN 0920-9743. f 131,00 / € 59,45 per jaar.
Kengetal P-2DA.

Tweehonderd jaar statistiek in tijdreeksen

Deze publicatie geeft historische reeksen waarmee de lange termijn ontwikkelingen in ons land in de periode 1800-1999 nauwkeurig kunnen worden gevolgd. Deze historisch-statistische database is een aanrader voor onderzoekers en andere gebruikers van historische tijdreeksen. De publicatie is in december 1999 verschenen.

Eenmalig, f 55,00 / € 24,96.

ISBN 90.6861.175.5, + Cd-rom.

INDEX

Het CBS-magazine met een geheel eigen vormgeving. INDEX geeft vanuit de statistische optiek een brede kijk op de vele economische en sociale aspecten van de samenleving. Veel themanummers met daarnaast een aantal gevarieerde onderwerpen.

Jaarlijks 10 nummers, circa 32 blz., f 129,50 / € 58,76 per jaar.

ISSN 1380-7447. Kengetal A-152/2001.

Samenvattend overzicht van de industrie

Het samenvattend overzicht geeft een overzicht van de belangrijkste variabelen van de afzonderlijke productiestatistiek van bedrijven. De publicatie bevat ook informatie over de verkopen van zelfvervaardigde producten.

Jaarlijks, 96 blz., f 37,50 / € 17,02.

ISSN 0168-5546. Kengetal K-160/1999.

De Nederlandse Economie

Met deze publicatie beoogt het CBS op prettig leesbare een breed en samenhangend overzicht te geven van de economie in Nederland. Behalve financieel-economische ontwikkelingen komen ook de arbeidsmarkt, bevolking, welzijn, milieu en regionale onderwerpen aan de orde. Door Nederland te spiegelen aan het buitenland, wordt bovendien de internationale positie van ons land belicht.

Jaarlijks, 212 blz., f 32,50 / € 14,75. Kengetal P-19/2000.

ISSN 1386 - 1042.

Maandstatistieken

Het CBS publiceert naast de Industriemonitor nog een aantal andere maandelijks periodieken. Enkele zijn:

- *Maandstatistiek Internationale handel*
Maandelijks, ca. 30 blz., f 190,00 / € 86,22 per jaar.
ISSN 1384-6981. Kengetal M-11.
- *Sociaal-Economische Maandstatistiek*
Maandelijks, ca. 80 blz., f 225,00 / € 102,10 per jaar.
ISSN 0168-549X. Kengetal V-4/2000.
- *Maandstatistiek van de Prijzen*
Maandelijks, ca. 115 blz., f 225,00 / € 102,10 per jaar.
ISSN 0166-9486. Kengetal U-2/2000.
- *Maandstatistiek Detailhandel*
Maandelijks, ca. 50 blz., f 190,00 / € 86,22 per jaar.
ISSN 1385-0105. Kengetal L-10/2000.
- *Maandstatistiek Bouwnijverheid*
Maandelijks, ca. 20 blz., f 158,00 / € 71,70 per jaar.
ISSN 0166-9338. Kengetal K-3/2000.
- *Financiële Maandstatistiek*
Maandelijks, ca. 50 blz., f 190,00 / € 86,22 per jaar.
ISSN 1381-6780, Kengetal O-1/2000.

Diskettes

Veel gegevens zijn ook op diskette verkrijgbaar. Er zijn onder meer maandelijks en jaarlijkse diskettes met alle beursindices. Bestellen: telefoon 045 - 570 70 70.

Teletekst

Conjunctuurinformatie en de meest recente CBS-persberichten staan op pagina 506 en 507 van NOS-Teletekst.

Internet

Het CBS heeft een website. Deze is te bereiken via <http://www.cbs.nl>. De site bevat statistische kerncijfers over de Nederlandse samenleving. Actuele statistische uitkomsten staan in persberichten die kunnen worden gedownload.

Voor bestellingen van CBS-publicaties kunt u terecht bij de infoservice, tel. 045 - 570 70 70, fax 045 - 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, of via de boekhandel. Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen in onze bibliotheken. Tevens is in beide vestigingen een boekwinkel waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.

Informatieservice

Het CBS: betrouwbare informatie voor u

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat u over betrouwbare en onafhankelijke informatie kunt beschikken. Het Centraal Bureau voor de Statistiek zorgt hier al bijna 100 jaar voor. Het CBS verzamelt, bewerkt en analyseert gegevens over alle aspecten van de Nederlandse samenleving. Hieruit publiceren wij informatie over bijvoorbeeld de Nederlandse economie maar ook over de leefsituatie van de bevolking en over het milieu. Tevens garanderen wij dat individuele gegevens van personen of bedrijven niet zijn af te leiden uit de gepubliceerde cijfers.

Veelzijdige en flexibele dienstverlening

CBS-informatie is voor iedereen toegankelijk. Vooral beleidsmedewerkers, markt- en bedrijfstakanalisten, onderzoekers en studenten maken hier veelvuldig gebruik van. Ook op de CBS-site op Internet is veel informatie te vinden. Hier vindt u StatLline, de voor het publiek toegankelijke databank van het CBS. Deze is gevuld met actuele cijfers, persberichten, tijdreeksen etc. Vraagt u informatie bij ons aan dan verstrekken wij die in de vorm die u wenst: per post, fax, e-mail, diskette of bij eenvoudige inlichtingen telefonisch. Alle informatie kan zowel incidenteel als op basis van een abonnement geleverd worden.

Onze informatie is in principe gratis. Dat houdt in dat telefonische inlichtingen gratis worden verstrekt en dat publicaties gratis toegankelijk zijn bij de CBS-bibliotheken in Voorburg en Heerlen en bij vele openbare en universiteitsbibliotheken. Voor het ontvangen van bijvoorbeeld publicaties of diskette betaalt u slechts de kosten van de informatiedrager en het verzenden. Als de door u gewenste informatie niet direct voorhanden is, kan het CBS maatwerk leveren. U betaalt dan de extra arbeidskosten.

De Infoservice

Het CBS beschikt echter over veel meer, en meer gedetailleerde informatie dan er in een publicatie zoals de Industriemonitor wordt opgenomen. Die informatie is op aanvraag verkrijgbaar bij onze Infoservice. Van de onderwerpen die in de Industriemonitor staan zoals de productie, omzet, prijzen, in- en uitvoer en de conjunctuurtest zijn meer gedetailleerde gegevens beschikbaar voor specifieke branches en bedrijfstakken zoals de zuivelindustrie en de landbouwmachine-industrie. Kortom: voor alles wat u wilt weten over de industrie kunt u bij deze dienst terecht.

Branchepublicaties vervangen Productiestatistieken industrie

De publicaties Productiestatistieken industrie zoals ze tot en met het verslagjaar 1995 zijn verschenen, bestaan niet meer. Ze zijn vervangen door branchepublicaties die een actueel en totaal overzicht geven van de bij het CBS beschikbare informatie van de diverse branches in de industrie. In deze publicaties worden naast de uitkomsten van de productiestatistieken ook gegevens uit andere enquêtes over de desbetreffende branche opgenomen, zoals de afzet van producten, maandelijks omzetcijfers, investeringen, producentenprijzen, in- en uitvoer, energieverbruik en gegevens uit de Milieustatistieken. De uitkomsten worden in hun onderlinge samenhang besproken zodat een actueel en totaal beeld wordt gegeven van de branche.

De informatie zoals die in de Productiestatistieken industrie was opgenomen, blijft echter wel beschikbaar in de vorm van tabellen, gebundeld per bedrijfstak (SBI 2 digit), bedrijfsgroep (SBI 3 digit) of bedrijfssubgroep (SBI 4 digit).

Alfabetische begrippenlijst

Bedrijfsinvesteringen in vaste activa

Tot de investeringen in vaste activa worden gerekend de goederen die worden aangeschaft (of in eigen beheer zijn voortgebracht) met het doel ze als kapitaalgoed in het productieproces aan te wenden. In het algemeen gaat het om goederen met een levensduur van meer dan een jaar bijvoorbeeld gebouwen, machines en vervoermiddelen. De toevoeging 'bruto' geeft aan dat de investeringen zowel de vervangings- als uitbreidingsinvesteringen omvatten. Het gaat hier om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijsmutaties.

Bruto Binnenlands Product (BBP)

Het BBP is de som van de in het binnenland gevormde toegevoegde waarde inclusief de afschrijvingen. Deze indicator wordt veel gebruikt om de economische groei weer te geven. Bij het samenstellen van deze indicator gebruiken wij gegevens over zowel de productie als de bestedingen. Voor totaal Nederland is alleen de volumeontwikkeling opgenomen, dat wil zeggen voor prijsontwikkelingen.

BBP (mp)

Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen. Dit is inclusief het saldo van de indirecte belastingen en de prijsverlagende subsidies.

BBP (bp)

Bruto Binnenlands Product tegen basisprijzen. Dit is exclusief het saldo van productgebonden indirecte belastingen en de productgebonden prijsverlagende subsidies.

Bruto Toegevoegde Waarde

De bruto toegevoegde waarde is gedefinieerd als de waarde van de productie minus de waarde van het verbruik (inclusief afschrijvingen); het gaat hier om de waarde die wordt toegevoegd aan de goederen (en/of diensten) die in het productieproces worden gebruikt. Tot het verbruik behoren niet de diensten van de ingezette arbeid en kapitaal.

CBS-Koersindex

De CBS-Koersindex geeft de ontwikkeling weer van het gemiddelde koersniveau van gewone aandelen. De index wordt eenmaal per dag berekend op basis van de slotkoersen. In deze berekening worden alle op de beurs genoteerde Nederlandse gewone aandelen betrokken met uitzondering van aandelen van vastgoedfondsen, beleggings- en houdstermaatschappijen. Bij de berekening wordt wel gecorrigeerd voor kapitaalmutaties (bijvoorbeeld emissies), maar niet voor dividenduitkeringen. Het maandcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de dagcijfers.

Conjunctuurtest

Elke maand houdt het CBS onder circa 1 700 ondernemingen uit de industrie een conjunctuurenquête. Deze enquête –de Conjunctuurtest– heeft tot doel binnen vier weken na een verslagmaand actuele informatie te verschaffen over de economische ontwikkelingen in de bedrijfstak industrie en de daaronder vallende bedrijfsklassen en -groepen. Het gaat daarbij met name om de richting waarin een aantal conjunctuurindicatoren zoals bedrijvigheid, orderontvangst, voorraden, orderpositie etc. zich van maand op maand ontwikkelt. Met het oog hierop zijn de

vragen eenvoudig gehouden. Er wordt niet naar exacte, kwantitatieve gegevens gevraagd. De cijfermatige presentatie van de resultaten over de vragen met een drieledige antwoordstructuur vindt plaats in de vorm van saldering van de positieve (gestegen; groot) en negatieve (gedaald; klein) antwoorden (in %). De saldi geven informatie over de richting waarin de variabelen zich hebben ontwikkeld. Bij de ontwikkelingsvragen geeft het saldo op zich al direct de richting aan. Bij de beoordelingsvragen, die een momentopname weergeven, is daartoe vergelijking met het saldo van de voorafgaande maand nodig. De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 10 werknemers.

Variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Bedrijvigheid t.o.v. de vorige maand

Het niveau van de productie is, vergeleken met de vorige maand (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toegenomen / vrijwel gelijk gebleven/ afgenomen.

Beoordeling orderontvangst

De totale orderontvangst¹ in de afgelopen maand beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling orderpositie

De orderportefeuille¹ beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling productiecapaciteit

De huidige productiecapaciteit achten wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Beoordeling voorraden gereed product

Onze voorraden eindproduct beoordelen wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad² van de beschikbare productie-installaties bedroeg in de verslagmaand ca.%

Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1

De concurrentiepositie³ van ons bedrijf is in de afgelopen 3 maanden op de markt: verbeterd / vrijwel gelijk gebleven / verslechterd.

Vervolg van variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Orderontvangst t.o.v. de vorige maand

De waarde van de orderontvangst¹ is vergeleken met de vorige maand uit het buitenland / uit het binnenland / in totaal: toegenomen / vrijwel gelijk gebleven / afgenomen.

¹ Indien u uitsluitend levert uit voorraad en de orderportefeuille is vrijwel nihil, dan kunt u voor 'orderontvangst' lezen 'omzet/verkoop'. Bij de beoordelingsvragen over de orderportefeuille geeft u vervolgens een oordeel over de huidige afzetontwikkeling van het bedrijf (gunstig = groot; ongunstig = klein).

² Bij incidentele toepassing van een meerploegenstelsel of overwerk, kan de bezettingsgraad meer dan 100% bedragen. Groot onderhoud kan tot een verlaging van de bezettingsgraad leiden.

³ De verhouding van de afzetprijs en/of kwaliteit van uw producten met die van andere aanbieders op de markt.

Orderpositie

Onze totale orderportefeuille⁴ vertegenwoordigt, bij normale werktijden, aan maanden werk ca.. mnd.

Productiebelemmeringen

Onze productie ondervindt thans: a) geen belemmeringen, b) wel belemmeringen als gevolg van onvoldoende vraag / tekort aan arbeidskrachten / te geringe capaciteit van de productie-installaties / andere oorzaken, nl.

Verwachting bedrijvigheid

Vergeleken met de afgelopen maand zal het gemiddelde productieniveau in de komende 3 maanden (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toenemen / gelijk blijven / afnemen.

Verwachting buitenlandse afzet

De buitenlandse afzet zal in het komende kwartaal: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting personeelssterkte

Onze personeelssterkte zal in het komend halfjaar naar verwachting: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting toe- of afname personeelssterkte

Bij toe- of afnemen (van de personeelssterkte) het percentage vermelden: ca. ...%.

Verwachting verkoopprijs

Onze verkoopprijzen zullen in de komende 3 maanden: stijgen / vrijwel gelijk blijven / dalen.

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is een samengestelde stemmingsindicator opgebouwd uit antwoorden op drie vragen van de Conjunctuurtest industrie. Het betreft hier de vragen over de door de ondernemers te verwachten bedrijvigheid in de komende drie maanden, hun oordeel over de orderpositie en hun oordeel over de voorraden gereed product. Om dit in één kengetal naar buiten toe te kunnen brengen en daarnaast het verloop van de ontwikkeling van de industriële productie zo goed mogelijk te benaderen, wordt eerst het verschil tussen het percentage positieve en negatieve antwoorden zowel voor het seizoen als voor de lange termijn trend gecorrigeerd. Over de afgelopen 15 jaar heeft het CBS per vraag het vooruitlopen op de feitelijke ontwikkelingen gemeten. Op basis van deze gegevens worden de recente uitkomsten gewogen. De hieruit berekende uitkomst (producentenvertrouwen) geeft in één kengetal de stemming onder de ondernemers aan.

Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex heeft betrekking op alle goederen en diensten die huishoudens voor consumptie aanschaffen, excl. de verzekerde medische zorg. Zowel dagelijkse boodschappen als aankopen die minder vaak gedaan worden, zoals auto's en wasmachines horen hiertoe. Ook betalingen aan de overheid voor verleende diensten (schoolgelden, secretarieleges) en zogenaamde consumptiegebonden belastingen zijn in de index opgenomen. De voor deze index gevolgde prijzen zijn de contante prijzen, inclusief BTW.

Consumentenvertrouwen

In het Consumentenconjunctuuronderzoek worden aan 1 000 respondenten vijf vragen gesteld over de algemene

economische situatie en de eigen financiële situatie. Van iedere vraag wordt het saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal aantal antwoorden bepaald. Het Consumentenvertrouwen wordt uitgedrukt als het rekenkundig gemiddelde van deze vijf saldi. De minimale waarde is dus -100; de maximale +100.

Economisch klimaat

De ontwikkeling van het economisch klimaat wordt bepaald door twee vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek over de algemene economische situatie in Nederland.

Koopbereidheid

De ontwikkeling van de koopbereidheid wordt ontleend aan de antwoorden op drie vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek naar de eigen financiële situatie, waaronder de vraag of de tijd gunstig wordt geacht grote aankopen te doen.

Energieverbruik

De som van aanvoer, winning en voorraadonttrekking, minus de afleveringen van energiedragers. Onder PJ (petajoule= 10^{15} joule) wordt een energiehoeveelheid verstaan die overeenkomt met 31,6 miljoen m³ aardgas.

Faillissementen

Het gaat bij de reeks Faillissementen om alle uitgesproken faillissementen, zowel van natuurlijke als van rechtspersonen. De cijfers worden niet gecorrigeerd voor faillietverklaringen die later ten gevolge van verzet, hoger beroep of cassatie worden vernietigd.

Geregistreeerde werklozen

Onder de geregistreeerde werklozen worden de bij een arbeidsbureau ingeschreven personen verstaan van 15-64 jaar die niet meer dan twaalf uur per week werken, twaalf uur of meer willen werken en daarvoor beschikbaar zijn. Er is niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden.

Gezinsconsumptie

De reeksen van de gezinsconsumptie geven de bestedingen weer van gezinnen. Dit is inclusief de aankopen van buitenlandse toeristen in Nederland en exclusief de aankopen van Nederlanders in het buitenland. De bestedingen betreffen aankopen van voedings- en genotmiddelen, duurzame consumptiegoederen en overige goederen en diensten. Het gaat in de Industriemonitor om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijs-mutaties. De maandcijfers van de gezinsconsumptie laten soms grote fluctuaties zien doordat de cijfers niet voor koopdagen en seizoensinvloeden gecorrigeerd zijn. Het is verstandig hier bij de interpretatie van de ontwikkelingen rekening mee te houden.

Invoer van goederen en diensten

De invoer is gewaardeerd tegen cif-prijzen (cost, insurances, freight). Dat wil zeggen inclusief alle vracht- en assurantieprijzen die op het vervoer tot het punt van inkleding in Nederland betrekking hebben en exclusief invoerrechten, accijns op invoer en bijzondere verbruiksbelasting op auto's.

Omzet

Omzet betreft de factuurwaarde van de aan derden verkochte zelfvervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten (exclusief: BTW, aan afnemers

⁴ Orderportefeuille excl. Het reeds gerealiseerde deel aan onderhanden werk; incl. eventueel werk verbonden aan het op peil brengen van voorraden.

in rekening gebrachte accijnzen, verbruiksbelastingen, BPM op auto's en statiegelden). De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 20 werknemers.

Producentenprijzen industrie

De Statistiek producentenprijzen meet de prijzen die de producent of de importeur in rekening brengt aan de afnemers. De gevolgde prijzen zijn de gemiddelde maandprijzen exclusief BTW, af-fabriek, van de afgezette goederen. Voor de importprijzen is gebruik gemaakt van prijzen op cif-basis (cost, insurance, freight).

Productie-index

De productie-index geeft de volume-ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen weer. De cijfers zijn voor prijsinvloeden gecorrigeerd. Tevens vindt er een correctie plaats voor het aantal werkdagen in de betreffende maand. De cijfers betreffen dus de ontwikkeling van de gemiddelde dagproductie. Er wordt rekening gehouden met continudiensten. Voor de maandelijkse productie-ontwikkelingen zijn ook seizoengecorrigeerde gegevens beschikbaar.

Uitvoer van goederen en diensten

De uitvoer van goederen is gewaardeerd tegen fob-prijzen (free-on-board). Dit is de waarde af-producent, vermeerderd met de handels- en vervoersmarges tot aan de Nederlandse grens. Onder de export zijn de goederen opgenomen die uit het Nederlandse vrije verkeer worden gebracht. Goederen die aan het buitenland zijn verkocht, maar nog niet geleverd, zijn niet als export beschouwd.

Vacatures

Vacatures zijn arbeidsplaatsen waarvoor personeel wordt gezocht dat op korte termijn kan worden geplaatst. Tot en met het derde kwartaal van 1993 is het door het CBS gepubliceerde aantal vacatures van geheel Nederland exclusief die bij de overheid, het onderwijs, sociale werkplaatsen, uitzendbureaus en uitleenbedrijven. Vanaf het vierde kwartaal 1993 zijn alleen de vacatures bij de overheid en het onderwijs nog uitgesloten. Bij het aantal vervulde vacatures worden de vervallen vacatures meegerekend.

Werkdagen

Aantal dagen in de maand verminderd met zaterdagen en zondagen alsmede algemeen erkende feestdagen.

Standaard bedrijfsindeling

In vrijwel alle economische statistieken van het CBS worden de gegevens geordend naar economische activiteit. Dit gebeurt op basis van de standaard bedrijfsindeling. De industrie is onderverdeeld in verschillende bedrijfsklassen. De totale industrie omvat SBI 15 tot en met 37. Hieronder staan de bedrijfsklassen genoemd behorend bij de verschillende branches zoals ze gegroepeerd zijn in de Industriemonitor.

<i>SBI</i>	<i>Rubriek in Industriemonitor</i>
15	<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>
16	Voedingsmiddelen- en drankenindustrie Tabakverwerkende industrie
17	<i>Textiel-, kleding- en lederindustrie</i>
18	Textielindustrie
19	Kleding- en bontindustrie Leer-, lederwaren- en schoenindustrie (excl. kleding)
21	<i>Papier- en grafische industrie</i>
22	Papier(waren)- en karton(waren)industrie Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media
23	<i>Aardolie-, chemische-, rubber- en kunststofverwerkende industrie</i>
24	Aardolie-, steenkoolverwerkende industrie
25	Chemische industrie Rubber- en kunststofverwerkende industrie
27	<i>Metaal- elektrotechnische en transportmiddelenindustrie</i>
28	Basismetalaalindustrie
29	Metaalproductenindustrie
30	Machine- en apparatenindustrie
31	Kantoormachine- en computerindustrie
32	Elektrische machines en apparatenindustrie Audio-, video- en telecommunicatie- apparatenindustrie
33	Overige machines en apparatenindustrie (incl. medische apparatuur)
34	Industrie van auto's, aanhangwagens en opleggers
35	Overige transportmiddelenindustrie
20	<i>Hout-, bouwmaterialen en overige industrie</i>
26	Hout-, kurk-, rietwarenindustrie (excl. meubels)
36	Glas-, aardewerk-, cement-, kalkindustrie Meubel- en overige industrie